

ილორი

www.ilori.ge
E-mail: r.jalagania@mail.ru

№274 (333) 24 ივლისი-1 ივლისი 2014 სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ (თბილისი) 30 თვეთი
ის კი არაა სირსხვილი, რომ ემბრულად საუბრობან, არამედ ის, რომ დანაჩინე ქართველებს არ გვესმის მებრული – აქაი შანიძე

ღია წერილი საქართველოს “ნაციონალური მოძრაობის” ნარჩენებს!

არასოდეს მეგონა, თუ თქვენ ნორმალური ტონით მოგწერდით წერილს და თუ რატომ, ამაზე ქვემოთ მექნება საუბარი. ძალიან მიჭირს არ მოგიხსენიოთ იმ საკადრისი ეპითეტებით, რაც საქართველოს ხელისუფლებაში თქვენი 9-წლიანი ავტორიტარული მმართველობით დაიმსახურეთ, მაგრამ ვთვლი, რომ ადგილობრივი ორგანიზაციების არჩევნები თქვენი “საბოლოო და საბოლოო” სიკვდილი გახლდათ, საქართველოში კი, ტრადიციულად, მიცვალებულზე ან კარგს ამბობენ, ან არაფერს. მე, უბრალოდ, შეგახსენებთ იმ ავტორიტარულ, რაც თქვენ ჩაიდინეთ ქართველი ხალხის მიმართ თქვენი ბატონობის ვაჟი. ამიტომ, ეს წერილი უნდა მიდღოს როგორც თქვენი დაკრძალვისწინა სამძიმარი.

იმედია შეგეუთ ბედს და თავადაც დარწმუნდით, რომ უკვე პოლიტიკურად მკვდრები ხართ. ამიტომ, ძალიან გთხოვთ, დაიკრიფოთ გულზე ხელი და ისე წაიკითხოთ ეს წერილი.

ვიცი, ძნელად დასაჯერებელია თქვენთვის – ერთ დროს შევარდნაძის მიერ გაძლიერებული და ქვეყნის სათავეში უწმინდური სპექტაკლით მოყვანილი ძალისათვის, რომ უკვე აღარა ხართ. არა და, ერთ დროს თქვენ თავად ირწმუნეთ თქვენი და თქვენი დორბილიანი მშობარა და პალატუნიჭამია ბელადის მიხედვით სააკაშვილის “მლიჩება” და ყურები გამოგვიჭედეთ იმაზე ყაყანი, რომ თქვენი შემცველი ძალა დედამიწის ზურგზე არ არსებობდა. მაგრამ გამოჩნდა ასეთი პოლიტიკური ძალა, რომელმაც საპარლამენტო არჩევნების გაყვალბების საშუალება არ მოგცათ და ქართველმა ხალხმა იმ პოლიტიკურ მოუსაველეთში გაგიშვათ, რომელსაც დიდი ხანია გიპირებდით გაშვებას, მაგრამ თქვენი თვალთმაქცობისა და თავხედური სიყვალბების ტირაჟირების ფონზე ვერ ახერხებდა!

დღეს კი, როცა ქართველმა ხალხმა საბოლოოდ შეგაქციათ ზურგი, თქვენ მხოლოდ საკუთარი ოჯახის წევრები თუ მოგისხენიებენ წირვებზე და სანთლებს თუ დაგინთებენ, თორემ სხვა არავის არასოდეს გაახსენდება თქვენი უბადრუკი ყოფა.

ყველაზე გულსამრევი და ზიზღისმომგვრელი კი ის გახლავთ, რომ თქვენი ზეობის პერიოდში თქვენივე ფაფორიტი არასამთავრობო: ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, “სამართლიანი არჩევნები” და სხვები ჯერ კიდევ ბრძალ და დაურიდებლად გიჭერენ მისხის ვანდალ ნაცებს და ჯიუტად არ ითვალისწინებენ, რომ არსებობს საზოგადოების აზრობრივი ინერცია, იმ საზოგადოებისა, რომელთაც ქვემოთ უხეთქავდით თავს გავუშვებული თქვენი ზონდირების ხელით, აპატიმრებდით პროკურატორების მოწვევებით, დაუნდობლად წამლავდით გაზით და ესროდით რეზინის ტყვიებს, იარაღით უვარდებოდით საოლქო საარჩევნო კომისიებს, ლანძლავდით ოპონენტებს უშეგრი სიტყვებით და ყოველგვარ სისაბაგლეზე მიდიოდით თქვენი ყოფითი პრიორიტეტების შესანარჩუნებლად. ყოველივე ამის ფონზე ხომ თქვენთვის კერძობისა და ნების სროლა თქვენს მოფრებას უფრო წააგავს, ვიდრე თქვენი უფლებების შელახვა.

ადამიანის უფლებების შელახვად ისიც კი არ იქნება ჩათვლილი, თქვენგან დატანჯულმა ქართველებმა, არამხოლოდ ნაცები ფეხებით რომ დაგვიდონ ხეებზე!

საქმეში ჩაუხედავი კაცი თქვენზე იტყვის უვარგისები არიანო, მაგრამ არც მთლად

მასეა საქმე. თქვენ საკმაოდ ვარგისიანად ასრულებდით სომეხი და შნაკების გეგმას, რომლის რეალიზება მათ ეთნიკურად სომეხ სააკაშვილს დაავალეს. ეს გეგმა ითვალისწინებდა საქართველოს დედაქალაქის ქუთაისში გადატანას და მკვიდრი მოსახლეობისაგან ისედაც დაკლილ ადმოსაველეთ საქართველოში, თანდათან, სხვადასხვა ქვეყნებიდან რეპატრირებული სომეხების ჩასახლებას. საქართველო კი მოსახლეობისაგან იმდენი დაიცავდა, რომ წინასწარ შეუქმნით მათ აუტანელი ყოფითი პირობები, გაანადგურეთ ეკონომიკა, ქვეყანა მონოპოლისტურ კლანებს ჩაუვადეთ ხელი და ქართველი ადამიანი იძულებული გახდა, რომ სამშობლო დაეტოვებინა და უცხოეთში გადასვლილიყო ლუკმა-პურის საძებნელად. სწორედ ამ ვერაგული დავალების შესასრულებლად აიღო სააკაშვილმა დიდძალი თანხა მისი თანამემამულე ამერიკელი მილიარდერის კერკ კირკორიანისა და სხვა სომეხი ბოზოლებისაგან. მაგრამ, ჩავივარდით კოვზი ნაცარში, უკან მოვიყიეთ ამ თანხების დაბრუნებამ, ღამის ორი წელიწადია, ფულს ვეღარ აკეთებთ და ამიტომაც ჰგავხართ გიჟებს და ყველაფერს კადრულობდით იმისათვის, რომ მცირეოდენი ხმები მაინც შეაკოწიწოთ არჩევნების თუნდაც მინიმალური ზღვარის გადასალახვად.

ვაგლახ, ვეღარ შეასრულეთ თქვენი სომეხი დამკვეთების დავალება, რომელიც ისევე სამარცხვინოდ ჩაფლავდა, როგორც სხვა მათი ვერაგული წიაღსვლები ქართული სახელმწიფოებრივობის წინააღმდეგ. კარგად გაიხსენეთ ოქტომბრის რევოლუციის შემდგომი პერიოდის მოვლენები, როცა ანასტას მიქოიანი და სომეხთის ცეკას პირველი მდივანი ადასი ხანჯიანი თხოვნით შევიდნენ ლენინთან, რომ საქართველოს დედაქალაქი ქუთაისში გადაქალაქათ, თბილისი კი ამიერკავკასიის დედაქალაქად გამოეცხადებინათ. და რომ არა სტალინის და ბერიას (რომელმაც მიაძალა კიდევ ხანჯიანი) პრინციპული პოზიცია, და შნაკები აუცილებლად მიადევდნენ მიხანს!

წადით ახლა და მოთქმით იტირეთ მიქოიანისა და ხანჯიანის საფლავებზე, რომ ვერ შეასრულეთ მათი ანდერძი.

ვერ გამოგია, დღემდე რატომ ეგებით ფეხქვეშ ამ არამხალა და შნაკ სააკაშვილს, რომლის სომეხობისა ძირძველ სომეხსაც კი ცხვენიათ და ბოდიშს გეხდით იმდენ, რომ ეს დევნებრივი პიროვნება ცხრა წელი სწოვდა მისხლს საქართველოს.

ადგილობრივი ორგანიზაციების არჩევნებზე კიდევ ერთხელ დამტკიცეთ, რომ თქვენი მოვარი პოლიტიკური იარაღი თაღლითობა და და შნაკური გაიძვერობაა. რა არ გააკეთეთ სიმისოდ, რომ წინასწარჩვენოდ სიტუაცია აგერიათ და არჩევნები ჩაგეშალათ, რადგან კარგად იცოდით, რომ სამარცხვინო დამარცხებისათვის იყავით განწირული. სხვა რომ ვერაფერი მოახერხებთ, საარჩევნო სივრცეში წინასწარი განზრახვით ჩასვით პიროვნებები, რომლებიც არჩევნებამდე მოხსნიდნენ საკუთარ კანდიდატურას, თქვენ კი ხელისუფლებას დაადანაშაულებდით თქვენს კანდიდატებზე ძალადობრივ ზემოქმედებაში. მაგრამ იოლად გაიშვირეთ, რადგან თქვენი ინტრიგები ისევე მარტივია, როგორც თქვენი აზროვნება.

თქვენ მხოლოდ ბიზნესის დატერორებასა და საბიუჯეტო თანხების მითვისებაში ხართ მაგრები, სხვა დანარჩენი სამართლ-

ბრივი და პოლიტიკურად გამართული მოღვაწეობა თქვენთვის ისევე უცხოა, როგორც უბრალო ქართველი გლეხისათვის წინური ენა. აი, გლეხი კი ისწავლის წინურს, მაგრამ თქვენ ვერასოდეს ისწავლით ნორმალურად მოქცევას, რადგან მახინჯებდ ხართ დაბადებული და თქვენზე უარესი მახინჯის, სატანა ეღუარდ შევარდნაძის მიერ ხართ დაკვლიანებული ქართულ პოლიტიკაში!

მასხუნდება ერთი საბავშვო ფანტასტიკური ჟანრის მოთხრობა “პროფესორ დოუელის თავე”, სადაც მცენიერებმა ზურგი ვერ აქციეს საკუთარ გარდაცვლილ კოლეგას, მოაჭრეს მას თავი, რომელიც რაღაც ურთულესი აპარატურის გამოყენებით გააცოცხლეს. ვერ მოძრაობდა ეს თავე, რადგან არც ხელები ჰქონდა და არც ფეხები და მხოლოდ ლაპარაკი შეეძლო – იღო თავისთვის მაგიდაზე და ჰკვიანურ რჩევებს აძლევდა კოლეგებს. ნაციონალური მოძრაობაც ასეთ მდგომარეობაშია ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების არჩევნების შემდეგ – არსად, არცერთ რაიონში არა აქვს დასაყრდენი, დეეს პარლამენტში პროფესორ დოუელის მოჭრილი თავეით და, მისგან განსხვავებით, სულელურ რჩევებს აძლევს ქართველ ხალხს და მხოლოდ ნერვებს უშლის გარშემომყოფთ!

საკაშვილი რომ თქვენზე ჰკვიანი და შნაკი აღმოჩნდა, კიდევ ერთხელ დადასტურდა – საქართველოში უფუნქციოდ დარჩენილი ნაციონალთა ნარჩენები ძველგურად იღრინებთ ქუჩაში გაყრილი უპატრონო ძაღლებით და მხოლოდ წიკვინითა და პროპაგანდისტური სიბინძურის ფრქვევით ცდილობთ ძველ პრივილეგიებში აღდგენას, სააკაშვილმა კი დროზე აუღო ალღო 2012 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ შექმნილ მდგომარეობას, მაშინვე გაიაზრა, რომ ყველაფერი უიმედოდ ჰქონდა წაგებული, გარდაუვალ პასუხისმგებლობას ზურაბ ადეიშვილივით დროულად გაერიდა და შორიდან გვემუქრებოდა – მე იმაზე მალე დაგბრუნდები საქართველოს ხელისუფლებაში, თქვენ რომ გავინათო.

პოდა, ვერ ისვენებთ – კვლავ ხლართავთ ინტრიგებს ქვეყნის წინააღმდეგ, მაგრამ უკვე ძალიან იოლად იშვირებით!

ნაცების ქრთამზე დაგეშილ და ახლა ამ ქრთამების გარეშე დარჩენილ ვეროამერიკელთა გათვლები კი ძალიან მარტივი იყო – დაიწყებდით იმით, რომ “ნაციონალები” თავის მხარეს გადაქალაქდნენ მარგველაშვილს, რაშიც აქტიური როლი დაეკისრებოდა ვანო მაცაგარიანს”. ამ სქემის განსახორციელებლად უკრაინაში პრორუსული ინაუგურაციის დროს, კიევში შედგა საიდუმლო შეხვედრა, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს დავით ბაქრაძემ, სააკაშვილის და ბოკერიას დაქირავებულმა ლობისტმა რაფაელ გლუქსმანმა. შეხვედრაში ასევე მონაწილეობდა მარგველაშვილის ადმინისტრაციის თანამშრომელი ვანო მაცაგარიანი. ამ შეხვედრაზე გადაწყდა, რომ უნდა მომხდარიყო მარგველაშვილის გადაქალაქვა, “ნაცების”

თამაშში ჩართვა და მისი ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლაში გამოყენება. მარგველაშვილმა თანხმობა განაცხადა, ვანო მაცაგარიანმა სააკაშვილს მარგველაშვილის თანხმობა გადასცა. გადაწყდა, რომ ამერიკელი ლობისტების, რაფაელ გლუქსმანის ხელშეწყობითა და ვიქტორია ნურლანდის დახმარებით შედგებოდა ბაიდანთან გაცნობითი ხასიათის შეხვედრა.

შეხვედრის მიზანი მარგველაშვილის ამბიციების გადრეკვა, “გაგეგმა” და ნაცების მხარეს “გადაქალაქვა” იყო. როგორც შემდგომში ვნახეთ, შედგა ხუთწუთიანი შეხვედრა ფეხზე დგომით, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ამერიკის ადმინისტრაცია მარგველაშვილის პიროვნებას არასერიოზულად უყურებს, ვინაიდან ამერიკის მხარემ კარგად იცის, რომ რეალური ხელისუფლება საქართველოში პრემიერს აქვს და ის წყვეტს ყველა საკითხს.

ახლა კი, როცა ყველაფერი გაცხადდა, სააკაშვილი, ადრინდელი მუქარის ნაცვლად უმწურო ლეკვივით წაქვრუნებს და საქართველოს ხელისუფლებას საერთაშორისო არენაზე დახმარებას სთავაზობს. იგი მზად არის არამად ნაშოვნი სამი მილიარდი დოლარიც კი ჩამოიტანოს საქართველოში. ნუ გოცდებით, თავად ამბობს, რომ საქმეს მოახმარს გაერთიანებული არაბეთის რესპუბლიკის პანკეში “შავი დღისათვის” გადანახულ სამ მილიარდ დოლარს. თუ ჩემი არ გჯერათ, წაიკითხეთ საქინფორმის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული წერილი სათაურით: “საბაჟშილი მზად არის 3 მილიარდი დოლარი დახარჯოს ქართველი ჩინოვნიკების, კოლიტიკოსებისა და შერაღისტების მოსახლეობის ღარიბაშვილი-ივანიშვილით უკმაყოფილოთა აღიანის ჩამოყალიბებისთვის ხელისუფლებაში დაბრუნების მიზნით!”

ხომ ხედავთ, “საქმეს” მოვახმარო, მაგრამ როდის იყო, რომ ელოდი იოლად შელეოდა სიბინძურეში კორტილის სურვილს. სააკაშვილიც ასეა, მას “საქმედ” მიანიხი თავისი იმიჯის აღდგენა, ამ პოლიტიკური იმიჯის აღდგენისა და ძალაუფლების დაბრუნებისათვის კი ქართველი მაღალჩინოსნების, წამყვანი პოლიტიკოსებისა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მოსყიდვა.

ვერა და ვერ მოშორდა სიბინძურის მორვეს ეს არაკაცი!

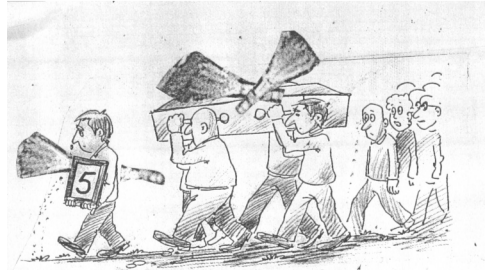
ამიტომაც ნაკვირვალად სამუდამოდ ქართველმა ხალხმა და კიდევ ერთხელ იხეიმა ავადსახსენებელი “ნაციონალური მოძრაობის” პოლიტიკური დაკრძალვა!

თქვენ ახლა ვეღარც არჩევნების მეორე ტური გადაგარჩენთ და ვეღარც ოცდამათუქ არჩევნების მეორე ტური მეორედ თავსლავის დასხმა იქნება თქვენთვის!

დასხედით ახლა პუშკინისული დედაბერივით “გაბზარულ ვარცულთან” (აკო მინაშვილი დასვით, რადგან იმდენად დედაბრის სახე აქვს, რომ გრიმიც კი არ დასჭირდება) და ნეტარებით გაიხსენეთ როგორც თქველვდით ბიუჯეტის ფულს, როგორ ატარებდით დროს მსოფლიოს ძვირადღირებულ კურორტებზე, როგორ ჩამოგყავდით მასაჟისატი კახუბი და როგორ ნებივრობდით მათთან...

გასახსენებელ სიღამლეებს რა გამოვიღებთ, რადგან თქვენი ცხრაწლიანი მოღვაწეობა ერთი დიდი სიღამლე გახლდათ!

ახლა კი, როგორც იტყვიან: “შემიღობთ ჯვარი გეწერთ, ეგეც სამარის კარია...”
როლანდ ჯალაღანი, ჟურნალისტი

არდავიწყება ქარიშხლიან დღეთა!

(1941 წლის 22 ივნისს დაიწყო დიდი სამამულო ომი, რომელიც 1945 წელს დამთავრდა)

“ლომეულს ტყვია ვერ გასტეხს, ვერც წყლული და იარა. გმირი ბრძოლით მოკვდება, უსახელოდ კი არა!” ხუტა ბერულავა

მეორე მსოფლიო ომში (საბჭოურ პერიოდში დიდ სამამულო ომად წოდებული) მილიონობით ადამიანი დაიღუპა, მილიარდობით ღირებულების მატერიალურ-კულტურული ფასეულობანი ნაცარტუტად იქცა. ეს იყო ომი, რომელიც მარადღამს შემზარავი შემაძრწუნებელ მოვლენებად დარჩება კაცობრიობის ისტორიაში.

1939 წლის 1 სექტემბერს ფაშისტური გერმანია შეიჭრა პოლონეთის ტერიტორიაზე. დაიწყო მეორე მსოფლიო ომი, რომელიც 6 წელიწადს გაგრძელდა. რომ ნათლად წარმოვიდგინოთ მის მიერ გამოწვეული საზინველებათა მასშტაბები – მკითხველს შეევახსენებთ ზოგიერთ ციფრებზე მონაცემებს ამ უსასტიკესი ომის ისტორიიდან.

მეორე მსოფლიო ომში ჩაება 60-ზე მეტი სახელმწიფო, რომლებშიც მთელი კაცობრიობის 80 პროცენტი ცხოვრობდა. მან იმსხვერპლა 54 მილიონ 800 ათასი ჯარისკაცი და მშვიდობიანი მაცხოვრებელი, დაიჭრა 90 მილიონი კაცი, რომელთაგან 28 მილიონი სამუდამოდ დახვდებოდა;

არასრული მონაცემებით, ომის პერიოდში დაინგრა 21 მილიონი საცხოვრებელი სახლი. მხოლოდ საბჭოთა კავშირში უბინაოდ დარჩა 25 მილიონი ადამიანი. ომის შედეგად დამდგარი საერთო ზარალი 4 ტრილიონ დოლარზე მეტად არის შეფასებული;

მეომარ სახელმწიფოებს, სავარაუდო შეფასებით, მხოლოდ სამხედრო ხარჯები ერთნახევარი ტრილიონი დოლარი დაუჯდათ;

20 მილიონი ადამიანიდან, რომლებიც საბჭოთა კავშირმა დაპყრობა – ნახევარზე მეტი მშვიდობიანი მოქალაქე და დახლოებული სამხედრო ტყვეები იყვნენ;

გერმანელმა ფაშისტებმა დაანგრიეს 1.710 ქალაქი და ქალაქის ტიპის დასახლება, დაწვეს და მოსპეს 70.000 სოფელი, 32 ათასი სამრეწველო საწარმო. დიდ სამამულო ომში საბჭოთა კავშირის მთელი მატერიალური დანაკარგი შეფასებულია 2 ტრილიონ 600 მილიონ მანეთად.

აი, ასეთი გიგანტური მასშტაბების ომში ჩაერთო ჩვენი პატარა საქართველოც და უდიდესი წვლილი შეიტანა ფაშისტური გერმანიის განადგურების საქმეში.

მრისხანე, დამანგრეველი ომის პერიოდში ფრონტი და ზურგი განუყოფელი იყო, მთელი ქვეყანა სამხედრო ბანაკს წარმოადგენდა:

- “ყველაფერი ფრონტისათვის!”
- “ყველაფერი საფოკალისათვის – სტალინისათვის!”
- “სიკვირი ბერგანელ ფაშისტებს!”

ასეთი იყო საბჭოთა ხალხის დამარაზებული მოწოდებანი, რომელთა შესასრულებლად უდრტყინველად, უდალტოდ თავს სწირავდნენ ერთსულ, ერთხორცად ქცეული სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები.

ყველას ერთი იდეა ამოძრავებდა – რწმენა იმისა, რომ თითოეული მათგანი, სადაც არ უნდა ყოფილიყო, იცავდა საკუთარ სამშობლოს, საკუთარ მიწა-წყალს, საკუთარ ოჯახს.

მიუხედავად იმ დიდი ბრალდებებისა, რომელსაც დღეს უყენებენ კომუნისტებს, ფაქტი ფაქტად რჩება – კომუნისტებმა, უმაღლესმა მთავარსარდლობამ უმოკლეს დროში შესძლეს მრავალეროვანი საბჭოთა კავშირის ერთი დროშის ქვეშ დარაზმვა, გაერთიანებული ძალებით კაცობრიობის უსასტიკესი მტრის ხერხემალში გადამტვრევა და იმათივე მთავარსარდლობის თავისივე ბუნავში განადგურება.

სამამულო ომის შემუშავებული ტაქტიკის მიღმა, როგორც მთელი საქართველო – ჩვენი პატარა გალიც არ დარჩენილა.

ცნობისათვის: 1939 წლის აღწერით ქ. გალიში ირიცხებოდა 3. 847 ადამიანი. არაზუსტი მონაცემებით, მხოლოდ ქალაქიდან პირდაპირ ფრონტზე წასულა 300-ზე მეტი ახალგაზრდა, თითქმის ნახევარზე მეტი უკან აღარ დაბრუნებულა: ბევრი ომის დაწყებამდე იყო გაწვეული საბჭოთა არმიის რიგებში, ბევრს სხვადასხვა რაიონებიდან მოუხდა ფრონტზე წასვლა.

აი, როგორ იფრინებს სამამულო ომის შედეგებს ჩვენი თანამემამულე, პროფესორი ვალერიან ხუხუბია:

“ომის წინა წლებსა და ომის პერიოდში ქ. გალის №1 და №2 საშუალო სკოლაში ემუშაობდა... მასწავლებლები ვხრუნავდით მოსწავლეებზე, ნიჭისა და უნარის მიხედვით მათი მომავლის გზებს ვსახავდით... მთელი ჩვენი სკოლის პედაგოგები დარწმუნებული ვიყავით, რომ ჩვენი მოსწავლეებიდან ნიჭიერი, ერუდირებული ყმაწვილი ლავრენტი კვიციანი მათემატიკის პროფესორი გახდებოდა, რომ მირიან გვაგვალდას სახით საქართველოს ნიჭიერი პოეტი ეზრდებოდა; რომ ნიჭიერი, ჭკვიანი, ტაქტიანი, ორგანიზატორული ნიჭის მქონე მოსწავლეები შალვა გვილაგა, ვანო მაღალაშვილი, ვალერიან ჭი თანავა, ბორის ლუკაგა სახელმწიფო მოღვაწეები გახდებოდნენ, ხოლო ლამაზი ტენორის მფლობელ საშა ბიბლაიას თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სცენაზე ან ფილარმონიის სოლისტად ვიხილავდით. ასევე – ვიხილავდით ტიტულო ჩაჩიბაიას სადირიტორო პულტან. ყველას გვჯეროდა, რომ ჯუჯუნი (ნიკოლოზი) კაკაბაძე თბილისის “დინამოს” მეკარე გახდებოდა, ხოლო ფრადოსანი მოსწავლე ვანოკა (ივანე) ბუკია, იგივე გუნდში ნახევარმცველად ითამაშებდა... მაგრამ სამშობლოს თავისუფლებას შეეწინააღმდეგა ისინი.

გული მეკუმშება, როდესაც ვიგონებ სამამულო ომის ფრონტებზე დაღუპულ, შინმოუსვლელ ყოფილ მოსწავლეებს, შესანიშნავ ახალგაზრდებს: დათიკო მირცხულავას, ამირან ჩქოტუას, პლატონ ეზუგბაიას, ტრიფონ ყოლბაიას, არქიპო შამუგაის, ლონგინოზ ჯგერენაიას, მიხეილ გამსახურდიას, ვაჟა კვეციქიანს, მეგონა ორქონიას, გრიგოლ ჯგერენაის, იონა ნაყოფიას, დავით დაშქელავას, ერმილე ჯანჯარიას, შალვა ჭანტურაიას, ირაკლი ქვეციანიას, ნიკა წუშაბაიას, ლირო ლაქერბაიას, შალვა კაჭარავას...”

ამადაც მებრძოლისა და ჭკუშარიტი მამულიშვილის სახელით შევიდა სამამულო ომის ისტორიაში ქალაქ გალის №2 საშუალო სკოლის ყოფილი მოსწავლე კალისტრატე ყოლბაია. მან ფრონტზე წასვლამდე, მშობლიური სკოლის ეზოში, თავისი სახლის მოპირდაპირედ, სამახსოვროდ ჭადრის ხე დარგო, რომელიც მრავალი წელი ამშვენებდა სკოლის ეზოს, ქუჩას და, ხანდახან, ქალაქსაც. მაგრამ გასული საუკუნის ბოლოს გრიგოლმა ძირიანად ამოძირკვა... კალისტრატემ მოძმე ლიციუს მიწაზე ვაჟკაცურად დაასრულა თავისი ხანმოკლე, ლამაზი სიცოცხლე.

ომის შემდეგ ბევრი ვალმოხდილი ახალგაზრდა დაუბრუნდა თავის საბუდარს და აქტიურად ჩაება ყოველდღიური ცხოვრების ფერხულში და უანგაროდ ემსახურებოდნენ ქალაქის ხალხს თავისი პროფესიების მიხედვით. მათ შორის გამოირჩეოდნენ პედაგოგები: ბათლომე თოდუა, ფილიპე და ევგენი ქობალიები, შალვა ლაქერბაია, ვანო შაიძე, პარმენ აქუბარდია, ვალერიან აქროთა, ილია ანთია, ლეონტი უბილაგა, ალექსანდრე ჭაგავა; სხვადასხვა ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები: კაპიტონ ეთერია, მიხა ჯგერენაია, ივანე ჩიკვატია, მირიან ჭკადუა, დომენტი ნაყოფია, მირიან ეზუგბაია, ამირან ქავთარაძე, ვანო მიქაია, შოთა ორქონია და სხვები.

აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ დიდი სამამულო ომის დამთავრების შემდეგ გალის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარეობადა არჩეული იყვნენ და ენერგიულად ხელმძღვანელობდნენ ქალაქის აღმშენებლობით პროცესებს ომგადახდილი ჯარისკაცები დომენტი ანთია, გივი მანბაგა, კაპიტონ კამისონია, შალვა კორქია და ლეონტი კვიციანი.

ომგამოვლილი ამირან ქავთარაძე გარკვეული დროის განმავლობაში არჩეული იყო გალის სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარედ, შემდეგ კი პარტიის რაიკომის პირველ მდივნად. ასევე, ჩვენი თანამემამულე კონდრატე უბილაგა არჩეული იყო აფხაზეთში ახლად შექმნილი ახალი ათონის პარტიის რაიკომის პირველ მდივნად. მარიამ ჭკადუა წლების განმავლობაში რედაქტორობდა რაიონულ გაზეთს, შოთა ორქონია ხელმძღვანელობდა რაიონის საფინანსო განყოფილებას; ლეონტი ხუხუბია – რაიონის ჩაის ფაბრიკებს; პარმენ აბაშია – რაიონის სახალხო სასამართლოს; კაპიტონ ელიავა – სოფელ მუხურის კოლმეურნეობას, ვასო ნაყოფია (მიღებული ჰქონდა 9 საბრძოლო ორდენი და უმაღლესი მთავარსარდლის 24 მადალობა) – რაიონის სავაჭრო და დამამზადებელ ორგანიზაციებს.

ამირან ჯგერენაიამ – თეოსოლოგიაში, დედუნე დემურია – იტალიაში ბრწყინვალედ მოიხადეს ინტერნაციონალური მოვალეობები და დაიმსახურეს სამამულო ომის I და II ხარისხის ორდენები.

მულიშვილის სახელით შევიდა სამამულო ომის ისტორიაში ქალაქ გალის №2 საშუალო სკოლის ყოფილი მოსწავლე კალისტრატე ყოლბაია. მან ფრონტზე წასვლამდე, მშობლიური სკოლის ეზოში, თავისი სახლის მოპირდაპირედ, სამახსოვროდ ჭადრის ხე დარგო, რომელიც მრავალი წელი ამშვენებდა სკოლის ეზოს, ქუჩას და, ხანდახან, ქალაქსაც. მაგრამ გასული საუკუნის ბოლოს გრიგოლმა ძირიანად ამოძირკვა... კალისტრატემ მოძმე ლიციუს მიწაზე ვაჟკაცურად დაასრულა თავისი ხანმოკლე, ლამაზი სიცოცხლე.

ომის შემდეგ ბევრი ვალმოხდილი ახალგაზრდა დაუბრუნდა თავის საბუდარს და აქტიურად ჩაება ყოველდღიური ცხოვრების ფერხულში და უანგაროდ ემსახურებოდნენ ქალაქის ხალხს თავისი პროფესიების მიხედვით. მათ შორის გამოირჩეოდნენ პედაგოგები: ბათლომე თოდუა, ფილიპე და ევგენი ქობალიები, შალვა ლაქერბაია, ვანო შაიძე, პარმენ აქუბარდია, ვალერიან აქროთა, ილია ანთია, ლეონტი უბილაგა, ალექსანდრე ჭაგავა; სხვადასხვა ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები: კაპიტონ ეთერია, მიხა ჯგერენაია, ივანე ჩიკვატია, მირიან ჭკადუა, დომენტი ნაყოფია, მირიან ეზუგბაია, ამირან ქავთარაძე, ვანო მიქაია, შოთა ორქონია და სხვები.

სამამულო ომის I ხარისხის ორდენით იყო დაჯილდოებული პოლკოვნიკი აკაკი შონია, რომელსაც რესპუბლიკაში საპატიო და საპასუხისმგებლო თანამდებობა ეკავა.

სამოქალაქო საქმიანობაშიც ისახელეს თავი ომის ფრონტებზე მეტროდმა პატრიოტმა ქალბატონებმა ბაბილინა ნაჭყეზია, სიმა დანილოვამ, მარია სეკენია, მარუსია ყოლბაია და ნინა შარანგია.

ახალგაზრდა პოეტმა ხუტა ბერულავამ გალის №2 საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულმა, მეტროდებს შესანიშნავი ლექსები მიუძღვნა, რომლებიც შემდგომში სიმღერების სახით გავრცელდა: “ჭიტიკო ბენდელიანი”, “ამხანაგო მიშკოც, ძმაო შალამბერიძე”...

რამდენადაც არ უნდა დახრილიყო დიდ სამამულო ომში უმაღლესი მთავარსარდლის როლი და ამაგი მავანმა ვაი-პოლიტიკოსებმა, მაინც საუკუნეებს გასწვდება მისი დამსახურება კაცობრიობის წინაშე.

სამწუხაროდ, დღეს ზოგიერთი პოლტიკოსი ამბობს იმას, რაც სურს და არა იმას, რაც სინამდვილეში იყო. რამდენადაც, ჩვენს თანამემამულეთა გარკვეული ნაწილი ძალიან გულუხვი გამოდგა ისტორიაში მთავარსარდლის როლისა და ადგილის დაკნინებით, გავისხვით – რეალობამ როგორ ათქმევინა სიმართლე დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრ უინსტონ ჩერჩილს ერთ-ერთ ყველაზე დიდ მოწინააღმდეგეზე:

“დიდი ბედნიერება იყო რუსეთისათვის ის, რომ მიმეც გაჭირვების წლებში მას ხელმძღვანელობდა გენიალური მხედართმთავარი სტალინი. ის იყო უდიდესი დიქტატორი, რომელსაც არ ჰყავდა ტოლი მსოფლიოში. მან ჩაიბარა კავის რუსეთი და დატოვა იგი ატომური იარაღით აღჭურვილი. სულ ერთია, რაც უნდა თქვან სტალინიზე, ასეთები ისტორია და ხალხი არ იფიქრებს”. (უ. ჩერჩილი. ი.ბ. სტალინის დაბადების 80 წლისთავის გამო).

უთუოდ ნიშანდობლივია, რომ კაცობრიობის უბოროტესი მტრის – გერმანული ფაშიზმის განადგურების და მილიონობით ადამიანის სისხლის ფასად მოპოვებული გამარჯვების სიმბოლოდ იქცა რაისსტაგის თავზე ლეგენდარული დროშის აღმართვა, რომლის უდიდესი პატივი ერგო, ევროპოვან ერთად, ქართველ მელიტონ ქანთარიას.

“მტერს დავარტყით თავის დროზე, შემოვარტყით ცეცხლის ალყა, და ბერგანის კენწვროზე ჩვენი დროშა აფრიალდა”.

იოსებ ბრიშაშვილი

2005 წლის მაისში, ფაშიზმზე გამარჯვების 60 წლისთავთან დაკავშირებით, მოსკოვში გაიხსნა 1941-1945 წლების დიდი სამამულო ომის ამსახველი გრანდიოზული მუზეუმი, რომლის თვითმხილველი გახდით მეც – ლავრენტი ბერაძე, როგორც სამამულო ომის ვეტერანი. სიამაყის გრძობა დამეუფლა, როცა ლეგენდარული ეპოპეის მონაწილე გამოჩენილ მეტროდმა სურათებს შორის ვიხილე ჩვენი თანარაიონელის, სამივე ხარისხის სამამულო ომის ორდენების კავალერის როდინ წულაიას ფოტო.

არავინ და არაფერია დაივიწყებული. დიდი სამამულო ომის ყველა მონაწილე ღირსია ატარებდეს ჭკუშარიტი მამულიშვილის სახელს.

კლიმენტი ქობალია, საზოგადო მოღვაწე, პროფესიონალი პედაგოგი; ლავრენტი ბერაძე, მეორე მსოფლიო ომისა და შრომის ვეტერანი, გალის რაიონის უხუცესთა საბჭოს თავმჯდომარე

მებრული ენის სათაყვანოდ ზუბდიდს ვეწვიეთ

ბორის ლავითაია

2014 წლის 29 მაისს ზუგდიდში მნიშვნელოვანი ღონისძიება ჩატარდა – აღინიშნა **“მებრული ენის დღე”** რომელსაც საფუძველი გასულ წელს ჩაეყარა.

ყოველი ენა მარგალიტია სამყაროსათვის. ის ბუნებრივი ქმნილებაა, რომელიც განუმეორებელია და თვითმყოლადი – ამასთან, აკვანში იავენანასთან ერთად ნახიარები. ვაი იმათ, რომელთაც არ აქვს საშუალება განიცადონ საკუთარი ენის ბოლოქარი ძალა და განუმეორებელი სისადავე. ქართველი ხალხი ამ მხრივ მდიდარია, რამე თუ მათი ფიზიკური და სულიერი ერთობის გვირგვინს სვანური, მეგრული და ქართული ენები ამკობენ.

მეგრული ენის ზეიმი კინოთეატრ **“ატრიუმში”** გაიმართა, საზოგადოება **„სამმბრმ-ლოს“** ინიციატივით, რომელიც გახსნა ზუგდიდის ოფისის ხელმძღვანელმა, ბატონმა ზურაბ კვარაცხელიამ. მან მიმოიხილა, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ნებისმიერი ხალხისთვის საერთოერთობო ენის დაცვასა და მის შემდგომ განვითარებას. აღნიშნა, რომ მეგრული ენა დღეს ხელისუფლებისაგან დაუცველია და მას პატრონობა სჭირდება. დღევანდელი შეკრება ეს გახლავთ განგაში იმ მხარის მოსახლეობისა, რომელიც მითაჟამიდან საუბრობს, თხზავს თქმულებებს, ლექსებს, ანდაზებს, ქმნის ზეპირსიტყვიერების შედევრებს და აქვს სურვილი არ მოკვდეს და კვლავაც იცოცხლოს მისმა მშობლიურმა ენამ, რომელსაც ოდეს დამწერლობაც ჰქონდა, თუმცა ბუდისწერის ქარტეხილებმა ნავლი გადააბნია.

შეკრებას, რომელიც მიჰყავდა ანა კვარაცხელიას და მიმდინარეობდა მეგრულ ენაზე, ესწრებოდნენ, სამეგრელოს ყველა რაიონის წარმომადგენლებთან ერთად, ქუთაისისა და დედაქალაქის წარმომადგენლები. მათ შორის ენათმეცნიერი, საქმეცნიერებათა აკადემია „აიას“-ს პრეზიდენტი მამანტი ძაძაძია, (აღსანიშნავია რომ 29 მაისი მიხი დაბადების დღე იყო) მწერელი გიორგი სიჭინავა, გური ოტობაია, ლაშა გვახალია, შუკო ჯიქია, ასევე, ზაად ჯალაღონია, გიორგი ხულორდავა და სხვები. სახელოვანი ლიტერატორი ნიკო ხურციას **“პარიზას”** ფონზე გაიმართა მსჯელობა, რომ კვლავ ეთხოვოს ხელისუფლებას, დროულად გამოიხიროს გულისხმიერება და მეგრული და სვანური ენების დასაცავად მიიღოს ზომები.

მიმანია, რომ ამგვარი შეკრებები გამართლებულია, იმ მოტივით, რომ მივიქციოთ ხელისუფალთა ყურადღება, კვლავაც გაგაფრთხილოთ მავანნი, რომ მეგრული არის უნიკალური ენა, მსოფლიო ენათა შორის ერთ-ერთი მრავალსიტყვიანია და მდიდარი ენაა და რომ ის დღის რძესთან ერთად აქვს შესისხორცეული ათასობით ადამიანს და მისი კილო-კავად მოხსენიება უმეცრებაა. ეს გახლავთ დაკვეთით შესრულებული ცრუ მეცნიერთა და მოშურნეთა ურცხვი ბოღვა, ტალახის სროლა საქართველოს ერთ-ერთი უნიკალური და ბუნებით მდიდარი ხალხისადმი.

ასევე, თითქმის გამოწვევით ბრალდება, რომ სამეგრელოში არსებობს სეპარატიზმის აშკარა საფრთხე. ვინ შეუქმნა საფუძველი ქართულ სახელმწიფოს გაერთიანებას? განა ქუჯი არ იყო, რომელმაც დახმარების ხელი გაუწოდა ფარნავაზს და საოცარი თანადგომის მაგალითი გვიჩვენა? და იმ ერთობის დუღაბს, რომელსაც ქრისტეს შობამდე ეგრისელთა თანადგომით ჩაეყარა საფუძველი, არასდროს, არასდროს არ უღალატებს სამეგრელო.

განა დიდმა ილიამ არ ბრძანა ბანძაში ყოფნისას: **“სამეგრელოში ჩამოველ და საქართველო ენახე”**. ახლახან, ანაკლიაში ყოფნისას, ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა ი. ღარიბაშვილმა ბრძანა: **“სამეგრელო წინ უნდა წარუძღვოს საქართველოს”**.

დიახ, რომ ასე იყო და მარადის ასე იქნება. ამ ჭეშმარიტებამ საუკუნის წინ გაიდგა ფეხი და მისი ამოძიკვა არავის ძალუძს. ჩვენი დედა-სამშობლოსადმი ერთგულება მტკიცე საბელით არის შეკრული

და გარეშე და შინაურ მტერთა ცდა მუდამ უშედეგო იქნება. მე, ოცდახუთი წიგნისა და სამასზე მეტი საგაზეთო წერილის ავტორი ვარ, ქართულად ვწერ და ვაქვეყნებ. ესე იგი ქართულად ვაზროვნებ და ჩემი შემოქმედებითი ენა ქართულია. ეს ხომ აქსიომაა. ეს გახლავთ დასტური დედა ქართულისადმი პატივისცემისა და მოწიწებისა. სხვანაირად არც იყო და არც იქნება. თუმცა, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ მე არ უნდა მიყვარდეს ჩემი აკვნის ენა. და რომ მისი დაცვა მესურვილება, ეს არცაა გასაკვირი – პირიქით რომ იყოს ეს იქნებოდა სათუო.

მე მყავს კახელი შვილიშვილები და გულის გულამდე მიყვარს ისინი. ჩემი სისხლი და ჩემი ხორცის ნაწილი, ჩემი სულის და ღოცვის განუშორები ტალღეები. თუ მიყვარს შვილიშვილები, ესე იგი მიყვარს მათი მხარეც, უბრწყინვალესი კახეთი. მყავს ქართლელი რძალი, რომელსაც დიდ პატივს ვცემ. თუ უსახვრო პატივს ვცემ, მიყვარს ქართლიც. ასე ვართ ჩვენ ყველანი, ამ პატარა საქართველოს შვილები და ვინც უმღლსა თესავს და ტალახს ესვრის სამეგრელოს, ის ბინძური სულის ადამიანია, ის ტალახს იმეტებს ქვეყნის ყველა კუთხისათვის, რადგან გურული, სვანი, აჭარელი თუ მეგრული – ქართველია.

ყველა მათ გასაგონად მინდა ხმამაღლა განვაცხადო, ვინც კადრულობს აუგის თქმას მეგრულ ენაზე და ცდილობს ჩვენს აქტიურობას სეპარატიზმის მანტია მოასხას: ეს არის სიმდაბლე, რაც სიცრუეს, უხელობას, სულიერ სისუსტეს, დაღატაკა და შურიანობას ესადაგება! ჩვენი ძირძველი მხარის მოსახლეობის გულმხურვლიც და – გადარჩინოს საკუთარი ენა, მისაბაძი და დასაფასებელია. ასე იქნება მარადის!

“საერთო გახეთის” რედაქტორი ბატონი ვახტანგ ხარნილავა ერთ-ერთ ნომერში აცხადებს: **“შინაურმა და გარეშე მტერმა კარგათ იციან, რომ თუ გინდა საქართველო დაამარცხო, ის პირველ რიგში, უნდა დაამარცხო სამეგრელოში. იქ უნდა გადატეხოს ხერხემალში”**. დიახ, რომ ასეა. ამიტომ, ათასი რჯულის ავარა და აუკია ცდილობს შეგნებულად დააკინოს სამეგრელო, სვანეთი და მათი ენა. მაგრამ სამეგრელოს გენიას ვერაგინ შერყენის. ბზუილა კრახანები შხამიანი ნესტარით ხომ თავფლს ეწაფებიან. მგონია, ამგვარია ტარიელ ფუტკარაძისა და ძმათა მათი უგუნური გამოსტუმრებები.

ვერც ვერაფერს დააკლებენ ცნობილ ენათმეცნიერს, **“მეგრული ენის ლექსიკისა და სიტყვათწარმოვანობის”** წიგნების ავტორს ბატონ მამანტი ძაძაძიას. აკი ათასჯერ თქმულა **“ციხე შიგნიდან ტყდება”**. ეს ის ადამიანები არიან, აუგის თქმა გულს რომ ფხანთ, ან პირადი შური ამოძიკავენ. მივუტკეოთ, რადგან **“არა იციან, რასა იქმენ”**.

ცხადია, მეგრული ენა ყველაზე უძველესი, მრავალსიტყვიანი და რბილი ენაა, ამასთან – ინტონაციურია. მოსასმენად სასიამოვნო და დასამახსოვრებლად ადვილი. ყველას გვახსოვს, ხალხის მიერ უარყოფილმა ხელისუფლებამ სხვადასხვა ქვეყნიდან ინგლისურის მასწავლებლები რომ ჩამოიყვანა საქართველოში. მათ შორის ბევრი ამორალური და უხელო აღმოჩნდა, მაგრამ იყვნენ ერთეულები, რომლებიც ნიჭიერებით გამოირჩეოდნენ და ჩვენი ადათ-წესების შესწავლით დაინტერესდნენ. სენაკის მე-3 საჯარო სკოლაში ინგლისურს ასწავლიდა ამერიკის მიხიგანის შტატიდან ჩამოსული ჯონათან პისარი. მან მღლე აულე აღდო ჩვენს ყოფას, სიამოვნებით მიიღებოდა ადგილობრივ კერძებს და ცოტა ხანში შეეცადა ესწავლა ქართული და მეგრული ენები. მის ცდას ის შედეგი მოყვა, რომ მეგრულ ენას ადვილად გაუგო და საუბარი ლამაზადც გამოსდიოდა.

გასული საუკუნის 90-ათიან წლებში, ერის უსაყვარლესი ადამიანი და პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია უსამართლობას სამეგრელოდან ებრძოდა, ეს ცდა და სამხედრო ხუნტის წინააღმდეგ გაბრძოლება მავანმა ვივინდარამ სეპარატიზმად მონათლა, ზვიადს გაღისა და

სამეგრელოს გაერთიანება და საქართველოდან გამოყოფა სურდაო. ენა უქვალა, მაგრამ ბრიყვ თავში რა სისულელეც მოვიგია, ყველაფერი კი არ უნდა წამოროშო.

ეს არ არის პირველი შემთხვევა. მავანნი ჯერ კიდევ დიდი ხნიდან კბილს იღეს-საღუნენ **“მეგრული სეპარატიზმის”** არსებობაზე. სხვა ახსნა არ აქვს იმას, რომ ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნეში აკადემიკოს ალ. ცაგარელს თავს დაესხნენ და დაუწყეს განქიქება იმის გამო, რომ მან 1872 წელს გამოსცა ორტომეული **“მეგრული ეტიმოლოგია”**. სულით ავადმყოფობა დასწამეს უდიდეს ენათმეცნიერს ნიკო მარს, იმის გამო რომ მან მეგრულ ენას **“კმა ენა”** უწოდა. განა ცნობილი არ არის იოსებ ყიფშიძის ბედი, როცა მან პეტერბურგში დასტამბა წიგნი **“მეგრული (ივერიული) ენის გრამატიკა ქრესტომატიითა და ლექსიკონითურთ”**. მიუღი ეს უგუნური შფოთი და დავიდარაბა ატეხილია იმის გამო, რომ **“თხუნელებს”** მიანიათ – სვანური და მეგრული ენისადმი სახელმწიფო-ბრივი ზრუნვა დაჩრდილავს დედა ქართულს.

ეს მოსახრება ხომ აბსურდია და მაინც ერთეულები ჟინით ცდილობენ თითქმის გამოწვეული ბოღვები **“სახელმწიფოებრივ საშიშროებად”** აქციონ. ჩვენ სამართლიანად ვკითხულობთ, სად წავიდა და რატომ შეიცვალა ისტორიის წიგნი, რომელიც აკადემიკოსებმა ივანე ჯავახიშვილმა. ნიკო ბერძენიშვილმა და სიმონ ჯანაშიამ შექმნეს და სტალინის პრემია დაიმსახურეს? იქ ხომ სამართლიანად იყო დაფიქსირებული კოლხეთის წარსულზე და როლზე საქართველოს ერთიანი სახელმწიფოს ჩამოყალიბების საქმეში, კოლხური ცივილიზაციის მიღწევებზე, რომელთა უშუალო შემკვიდრებები მეგრელები არიან?!

ცხადია, ჭეშმარიტად გამახვილდა ყურადღება დმანისში აღმოჩენილ ძველი ადამიანის თავის ქალზე და მას **“პირველი ვეროპელები”** ვუწოდეთ, რაც უდავოდ, ყველა ჩვენთაგანისათვის სასიხარულოა, მაგრამ რად დუმან ქართველი მეცნიერები **“ფესტოსის დისკოს”** თიხის უქველესი ფირფიტის გამოფერის უნიკალურობაზე, სადაც ოქროდამწერლობით მეგრული **“ნანაშ”** სიმღერაა ამოტვიფრული? აკი, ჩემს მიერ დასახელებული სამი აკადემიკოსის მიერ 1948 წელს გამოცემულ ისტორიაში, რომელიც 1956 წელს აიკრძალა, თეთრზე შავით წერია **“ქართული ანბანი ანუ დამწერლობა უფრო ძველია, ვიდრე ქართული მწერლობა. ეს იმიტომ, რომ ქართული მწერლობის ყველაზე ძველი, ჩვენს დრომდე მოღწეული ძეგლები ქრისტიანულ ხანას ეკუთვნის და საეკლესიო ხასიათისაა, ქართული ანბანი კი ქრისტიანობაზე ადრეც არსებობდა. როცა ჩვენში ქრისტიანობა გაბატონდა, ძველი ქართული წარმართული მწერლობა მოსპო”** (თავი 24). ხომ შეიძლება **“ფესტოსის დისკო”** სწორედ იმ წარმართული დამწერლობით იყო შედგენილი?

სამეგრელოს, როგორც ქართული სახელმწიფოს შექმნაში ღომის წილის გამიღებს, დღესაც განსაკუთრებული როლი აკისრია. მადლობა უფალი, რომ ახლამა ხელისუფლებამ ეს გაიგო და ირაკლი ღარიბაშვილმა, ამ დღეებში, ანაკლიაში ჩატარებულ ბიზნესმენთა ფორუმზე განაცხადა, რომ **“სამეგრელო განთქმულია ღირსეული შვილებით, სამშობლოსათვის თავგანწირული გმირებით. სამეგრელოდან გამოსული ყველა გამორჩეული მოღვაწე ისევ და ისევ ერთიანი საქართველოს სახელმწიფოს იდეით სულდგმულობდა”**. დიახ, ბატონებო! ეს მხარე ბოლო ოცდაათი წელია ყოველგვარ უხეშობას, ძალადობასა და ხელისუფლებისაგან უყურადღებობას ითმენს. როგორც ზემოთ უკვე აღვნიშნე, სამეგრელოს სიმტკიცეზე და შეუპოვრობაზე, მის უტყვ ქართულ სულზე დიდდადა დამოკიდებული საქართველოს ბედი. სწორედ ამიტომ იყო ზუგდიდში ყოფნისას პრემიერმა ბრძანა: **“სამეგრელოც, წინ უნდა წარუძღვოს საქართველოს”**-ო. კინოთეატრ **“ატრიუმში”** გამართულ

“მეგრული ენის” დღეობაზე ბევრ რამეზე დიად ვილაპარაკეთ და ბევრი რამე ვიგულისხმეთ. ჩვენთან იციან გამოთქმა: **“მგლისაგან დაშინებული ძაღლი მთვარეს შეჰყეფდა”**. სამეგრელო მუდამ მთვარე იყო საქართველოსთვის, რომელიც უკუნ დამეს ანათებდა და აცისკროვებდა. და ვისაც სურს ჩვენი ერთობისა და თანადგომის წკვარამი დაამკვიდროს ქვეყანაში და ამით მტერი გაახაროს, მათ გასაგონად ვიტყვი:

არ ბამოვა, ბატონებო, მს!

არ გამოვა იმის გამო, რომ სამეგრელოს ქართველები გონიერი, ცქვიტი და ერის მოყვარული ხალხია. ხელისუფლებას ძალუძს გაუთავებელი დავიდარაბა იმის თაობაზე, სვანური და მეგრული ენები კილოკავია თუ ენა, ერთი გადაწყვეტილების მიღებით მოავაროს. ამასთან, მიბაძოს იმ ქვეყნებს, რომლებმაც უკვე გაატარეს სათანადო ღონისძიებები უმწერლობო ენების დასაცავად. სხვა შემთხვევაში მუდამ გვექნება უკმარისობის გრძობა და გაგვიჩნდება სურვილი თავად ვიზრუნოთ **“ნანაშ”** ენის დასაცავად.

ბორის ლავითაია, პროზაიკოსი, აკ. წერეთლის სახელობის პრემიის ლაურეატი

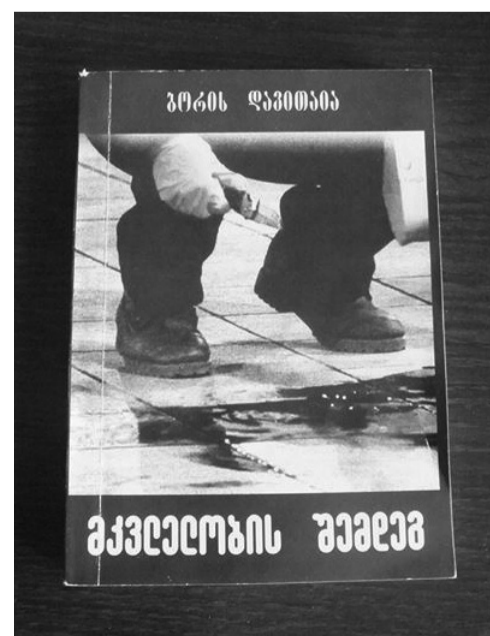
გახეთ **“ილორის”** რედაქციისაგან – აქვე გაუწევთ, რომ მკითხველის სამსჯავროზე გამოვიდა მწერალ ბორის ლავითაია დეტექტური რომანი **“მეგლელობის შემდეგ”**, რომელიც ორი წლის წინ გამოქვეყნდა პოპულარულ ჟურნალ **“რეტირეში”** და ინტერესით მიიღეს დეტექტური ნაწარმოების მოყვარულებმა.

რომანის მძაფრი სიუჟეტი აგებულია ნამდვილ ამბავზე, რომელსაც აუხებს ავტორის წარმოსახვა, რაც საინტერესოს ხდის ნაწარმოებს.

ბორის ლავითაია 24 წიგნის ავტორია, მათ შორის 17 დეტექტური რომანია. მკითხველმა საკმაო ინტერესით მიიღო სერიული **“გამომიბედილი ქალი შორენა”**, რომელიც გასული საუკუნის 90-იან წლებში დიდი ტირაჟითა და განმეორებებით დაისტამბა. ბოროტისა და კეთილის დაპირისპირების ფონზე მწერალმა გვიჩვენა ჩვენი ყოფის მანიკური მხარეები და დავმო ყოველგვარი უკეთურება. ერთი რომანი **“საკანში ჩამოსწრობილი”** დაიბეჭდა ისრაელში. ორმა შეიძინა სცენური სახე.

ბ. ლავითაიას ეკუთვნის სათავგადასავლო რომანების სერია **“ძალა და ღირსება”**. იგი სისტემატიურად აქვეყნებს საგაზეთო წერილებს, უვლის ორი მივიწყებული პოეტის, გიორგი ჭალაღიდელისა და ნიკო დადიანის საფლავებს, მინიჭებული აქვს **“ღირსების ორდენი”**, არის აკ. წერეთლის სახელობის პრემიის ლაურეატი, მეცნიერებათა აკადემია **“აიას”** ნამდვილი წევრი.

დეტექტური რომანი **“მეგლელობის შემდეგ”** იყიდება **“ბიბლუსის”** ქსელში, ბესტსელერის მაღაზიებში, თბილისში: მარჯანიშვილის მეტროსთან და ვაგზლის მოედანზე არსებულ წიგნების მაღაზიებში, ასევე, ქუთაისის, ზესტაფონის, სამტრედიის, ზუგდიდის და ფოთის წიგნების სარეალიზაციო მაღაზიებში.

ბორის ლავითაია

არნო ხიდირბეგიშვილი: “ხელები დაიბანეთ, მარბოლაშვილო!” – საქინფორმის მთავარი რედაქტორის დახურული წერილი საქართველოს კრედიტებს

ბატონო გიორგი!

საქართველოში ასეთი ტრადიციაა – გასვენებებიდან დაბრუნებისას ხელებს იბანენ: თქვენ დაიბანეთ ხელები კიევიდან დაბრუნების შემდეგ? ხელები დაიბანეთ, მარბოლაშვილო, იმიტომ რომ ისინი შოკოლად “ROSHEN”-ში კი არა, სისხლშია გასვრილი – 2014 წლის 7 ივნისს თქვენ სისხლიანი ხელი ჩამოართვით პრეზიდენტს, რომელიც ინაუგურაციის პროცესს კი თავის ხალხს სამხედრო ავიაციით და ზალპური ცეცხლის რეაქტიული სისტემებით “გრადით” ანადგურებდა!

მაგრამ მხოლოდ თქვენ არა – უკრაინის კონსტიტუციის საწინააღმდეგოდ არჩეულ პრეზიდენტს ხელი აშშ-ის ვიცე-პრეზიდენტმა ბაიდენმაც ჩამოართვა. და კიდევ, თქვენ, სამივემ, სისხლიანი ხელი ჩამოართვით მეორე პრეზიდენტს, რომელიც თავის ხალხს სამხედრო ავიაციით და ზალპური ცეცხლის რეაქტიული სისტემებით “გრადით” ანადგურებდა – მიხაილო სააკაშვილს!

ზიგ ჰაილ, პარმენოვიჩ! მას შემდეგ, რაც 2012 წელს სააკაშვილი მივაბრძანეთ,

ვფიქრობდი, რომ მხოლოდ “სისხრულისადმი” დავეწვდი – როგორც შილერი, რომლის ოდაზე ბეთჰოვენმა მე-9 სიმფონიის ფინალური ნაწილი შექმნა, შემდგომში ევროპის პიშიად რომ იქცა. მაგრამ მე ისევ “მაინ კამფუს” ვწერ, იმიტომ, რომ, თქვენი წყალობით, 10 წლის შემდეგ, ჩემი ბრძოლა გრძელდება და ჩემი ქვეყნის პრეზიდენტი ნაცისტებთან – ნეოფაშისტებთან ურთიერთობს...

არა, პირადული არაფერია, ბატონო გიორგი!

თქვენ – კეთილი და ინტელიგენტი ადამიანი ხართ, რომელსაც ცხოვრების აზრზე ფილოსოფიური შეხედულება აქვს და პირად თავისუფლებას აფასებს, ამავდროს – ნამდვილი თბილისელი, რაც მე მომწონს. დარწმუნებული ვარ, თქვენთან ერთად სასიამოვნოა ბოკალი ქართული ღვინის ან შოტლანდიური ვისკის წრუპვა და სხვადასხვა არაპოლიტიკურ თემაზე საუბარი, მაგალითად – ქალის ხილამაზეზე, ან რუსულ ლიტერატურაზე. მეტიც, ადრე თქვენ დრმა პატივისცემას იწვევდით, როდესაც გაბედულად გამოხვედით “მესტროზე” და განაცხადეთ, რომ რუსული ენა ქართული კულტურის ნაწილია, ანაა როდესაც “კავკასიაზე” განაცხადეთ, რომ მოკლული ყვანი თქვენი მეგობარი იყო და მისი სახელის შებღალვის უფლებას არავის მისცემთ!

ბატონო გიორგი!

თქვენ არ შეხვედრიხართ კიევში მეზობელ პრეზიდენტებს: არც პუტინს, არც ალიევს, არც სარგსიანს, სამაგიეროდ, ბაიდენს, მაკეინს, ნუტენიდს და რომეისს ნაეზრეთ, იმიტომ რომ ეს ინაუგურაცია კი არა, კრემაცია და ექსპუზაცია იყო! კრემაცია ნაუტარეს ერთიან უკრაინას, ხოლო ექსპუზაცია პრეზიდენტის ინსტიტუტს – საწყისშივე პოლიტიკურ გვამ პარაშენკოს, რომლის მიახლოებისას საპა-

ტიო ყარაულის ჯარისკაცი წაბრბაცდა და შიშისგან კარაბინი გაუფარდა... და რომელიც უფრო ადრე წავა, ვიდრე იუშჩენკო, რომლის ინაუგურაციაზე მტრედმა მისი ხელიდან აფრენა არ მოისურვა, და გაცილებით ადრე, ვიდრე ინაუგურაციის, რომლის ინაუგურაციაზე რაღაც კარი მის ცხვირზე უნდაურად დაიკეტა და რომელსაც უცნობი ჯარისკაცის საფლავეზე უზარმაზარი გვირგვინი დაეცა.

შემთხვევითობაა? და ის, რომ ევროპის პიშიად იქცა ტექსტი, რომელიც შილერმა დრეზდენის მასონთა ლოჟისთვის დაწერა – ესეც შემთხვევითობაა?!

“ძმებო, მჭიდრო წრედ შეიკარით, და ღვინით სავსე თასზე ვარსკვლავური მსაჯული დაიფიცეთ, რომ სიტყვას ყველაფერში დაიცავთ!”

ამ სტროფით მთავრდება ევროპის პიში. სხვათაშორის, ღვინოსა და ევროპის შესახებ: გასულ კვირას – 7 ივნისს – “ექსპო ჯორჯიას” საგამოყვანო დარბაზში ღვინის ფესტივალზე გახლდით და, მრავალრიცხოვანი მწარმოებლების სტენდებთან მიახლოებისას, საგანგებოდ ვუსვამდი შეკითხვებს მხოლოდ რუსულ ენაზე. პასუხად ყველგან – ხაზს ვუსვამ – ყველგან! – ხაზგასმით მიღიმოდნენ და გამართული რუსულით მპასუხობდნენ, ამასთან, მათი პროდუქციის დეკლარაციას მოხილდნენ!

“სამწუხაროდ, საქართველოში მაღალი იბი არ გვაქვს, რადგან მხოლოდ ექსპორტზე ვმუშაობთ, ძირითადად – რუსეთი, აგრეთვე უკრაინა და დსთ-ს სხვა ქვეყნები” – ხშირად მპასუხობდნენ უადრესად თავაზიანი და მიმზიდველი სტენდისტი გოგონები. მაშ შევიცვალე თუ არა რუსულ ბაზარს ევროპა, რომელთანაც საქართველო რამდენიმე დღის შემდეგ “ასოცირდება”?!

ბატონო გიორგი!

რისი გულისთვის შეურაცხავით 700

ათასი ჩვენი ბაბუა და ბებია, რომელთაგან 350 ათასი დიდ სამამულო ომში ფაშისტთან ბრძოლაში დაეცა? მხოლოდ “როშენი” შოკოლადისთვის, რომელსაც, წესით, “რაშენი” უნდა ერქვას, რადგან მისმა მწარმოებელმა თავისი პირველი მილიარდი საღმე კი არა, „რაშაში“, ანუ რუსეთში იშოვა?! ნუთუ ის ომი თქვენთვის – მხოლოდ მეორე მსოფლიო ომია?!

ქართველმა ხალხმა აპატიო თავის “პლასტილინი” პრეზიდენტს ქსოვით გატაცება, ცხოვრების ბოჰემური წესი, რომელიც მოულოდნელად რესპექტაბელური გახდა დიქტატორი სააკაშვილის სისხლზე აგებული სასახლეში (მეფის ნაცვალი ვორონცოვის დროს იქ მოქმედი ქალაქის ციხის ადგილზე რომ აშენდა, რომლის მიწისქვეშა საკანებში დახოცდებოდა ძველები და თავის ქალები მიწიდან ჩემს თვალწინ ამოჰქონდათ!). ქართველი ხალხი შეეგუა პირველი ღვინის არარსებობას და ცოლ-ქმარ ბოკურიებთან და ძმებ მაჭავარიანებთან თქვენს მეგობრობას.

მაგრამ ქართველი ხალხი არასოდეს გააპატიებთ ეროვნული ტრადიციების და მართლმადიდებლობის შეურაცხყოფას – თქვენ მიერ ხელმოწერილ ანტიდისკრიმინაციულ კანონს! და კიდევ ქართველი ხალხი არ გააპატიებთ რუსოფობობას ვაშინგტონელი მეთოჯინეების საამებლად!

დასასრულ შეგახსენებთ, რომ თქვენს ახალ ხელისუფლებას ქართველმა ხალხმა მხარი იმიტომ დაუჭირა, რომ რუსეთთან მტრობის შეწყვეტის და მეგობრობის აღდგენის იმედი ჰქონდა!

ასე რომ, ხელები დაიბანეთ, მარბოლაშვილო...

არნო ხიდირბეგიშვილი
საქინფორმის მთავარი რედაქტორი
2014 წლის 13 ივნისი
საქართველო, თბილისი

ფრთხილად, საკრედიტო მახეები! ეროვნული ბანკის კრედიტები მომხმარებლებს ავრთხილებს

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი გიორგი ქადაგიძე მომხმარებლებს ე.წ. საკრედიტო მახეების შესახებ ავრთხილებს.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით ქადაგიძე საბანკო სექტორის წარმომადგენლებს შეხვდა. როგორც შეხვედრის შემდეგ პუბლიცისტებს განუცხადა, მნიშვნელოვანია, მომხმარებლებმა სესხის აღებისას არა მხოლოდ კარგად წაიკითხონ ხელშეკრულებები, არამედ მაქსიმალური სიფრთხილე გამოიჩინონ ისეთი პროდუქტების მოხმარების დროს, როგორებიცაა განვადება, საკრედიტო ბარათი და სესხის გადაფარვა.

“უკანასკნელი ტენდენციების ანალიზი ცხადყოფს, რომ მნიშვნელოვნად იზრდება საცალო დაკრედიტება სამომხმარებლო სექტორში. თუ ამას დაემატება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებს, ლომობრძებს, მომენტალურ განვადებებს და სხვა, ვიდრე სურათს, როცა ვალის მომსახურების ტვირთი მოსახლეობის გარკვეულ ნაწილში არის საკმაოდ მაღალი და კიდევ უფრო გაზრდის შემთხვევაში ის შეიძლება დიდ საფრთხეებს შეიცავდეს. ამავდროს დაბალი შემოსავლის მქონე ქვეყანაში, როგორც საქართველოა არაფერია გასაკვირი იმაში, რომ ადამიანების ნაწილს ფინანსური პრობლემა შეექმნას. ასეთ შემთხვევაში, სავარაუდოა, რომ ის მიაკითხავს შესაბამის ინსტიტუტს სესხის რესტრუქტურის მიზნით. პრობლემა და არაეთიკური პოლიტიკა კი არის ზუსტად იმაში, რომ ესა თუ ის საკრედიტო ინსტიტუტი ასეთ ადამიანს სთავაზობს ახალ სესხს ძველი სესხის გადასაფარად. როგორც წესი, ეს არის საკითხის დროებითი მოგვარება და არა ფუნდამენტურად, თითოეული ასეთ შემთხვევაზე ჩვენ გვექნება ადეკვატური რეაგირება, თუმცა არის მეორე ფაქტორიც – მინდა უშუალოდ მომხმარებლებს ვთხოვო, გააფრთხილო, მოეუწოდო, რომ არა მარტო ხელშეკრულებები წაიკითხონ კარგად, არამედ მაქსიმალური სიფრთხილე გამოიჩინონ ისეთი პროდუქტების მოხმარების დროს, როგორცაა განვადება, საკრედიტო ბარათები, სესხის გადაფარვა. ესენია ყველაზე ძვირი პროდუქტები საქართველოში, როგორც მთელ მსოფლიოში. ამიტომ, როცა ასეთი ძვირადღირე-

ბულ პროდუქტის მოხმარებას ვირჩევთ, უნდა ვიყოთ მაქსიმალურად ფრთხილად და კარგად დავეგეგმოთ საკუთარი ფინანსები. ფუფუნების საგნების კრედიტით შეძენა რისკების შემცველია”, – განაცხადა გიორგი ქადაგიძემ.

აღნიშნულ კონტექსტში, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი მიიხვედს, რომ ბანკების მხრიდან საკრედიტო პოლიტიკის კლიენტის მოთხოვნილებებზე მაქსიმალურად მისადაგება უნდა მოხდეს.

“მხოლოდ ის, რომ პრობლემური სესხი გადაფარვით ახალი სესხით, ან როგორც ხშირ შემთხვევაში ხდება ხოლმე, ავიღოთ ერთი ბარათი, მეორე მეორე ბარათი, მეორე განვადება გავაკეთოთ, პრობლემას არ ხსნის. ასეთ დროს, რაღაც მომენტში აღმოვაჩინოთ, რომ ვალის მომსახურების ტვირთი პროდუქტების ფართო სპექტრზე არის საკმაოდ მაღალი, გვექმნება პრობლემა, მეორე მივიდეთ, ვიდრე დიდ სესხს, რომ ეს ყველაფერი გადაფარვით, ამ დიდი სესხის ქვეშ კი უზრუნველყოფაში ვდებთ უკვე უძრავ ქონებას. ამ პროცესს, რომელიც მე ავიღწერეთ, ჰქვია “კლასიკური საკრედიტო მახე”. იმისთვის, რომ ეს ასე არ მოხდეს, აუცილებელია, ერთი მხრივ, მომხმარებელმა ბოლომდე გაიაზროს ის რისკები, რაც დაკავშირებულია ძვირადღირებულ საკრედიტო პროდუქტებთან და მეორე მხრივ, ბანკებმა ადეკვატურად შეაფასონ და ისინი მაქსიმალური პასუხისმგებლობით მიუდგნენ ასეთ მომხმარებლებს. შესაბამისად, ჩვენ ორი მიმართულებით ვმუშაობთ: პირველი – მოხდეს ბანკების მხრიდან საკრედიტო პოლიტიკის მაქსიმალურად მისადაგება კლიენტის მოთხოვნილებებზე და მეორე – მოხდეს მაქსიმალური გამჭვირვალობა იმ პროდუქტების, რომლებზეც ვსაუბრობთ. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მომხმარებელს ესმოდეს ყველა საფრთხე, რომელიც გამომდინარეობს ასეთი პროდუქტების მოხმარებისგან”, – აღნიშნა ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა.

გიორგი ქადაგიძის შეხვედრა საბანკო სექტორის წარმომადგენლებთან ეროვნული ბანკში გაიმართა. მას სფეროზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ.

საპ. ივზ

იოსებ ჟორდანიას – მან ავიაკატასტროფისას დამცავი რბოლი კატარა გობონას დაუთმო და თავად დაიღუპა

ცნობილი ქართველი მედიკოსი, იოსებ ჟორდანიას, ამერიკიდან ბრუნდებოდა საქართველოში. თვითმფრინავმა ავიაკატასტროფა განიცადა და ოკეანეში ჩავარდა. მგზავრებს, თავიანთი ბილეთების შესაბამისად, ჰქონდათ რეზინის დამცავი რგოლები. მხოლოდ ერთ პატარა გოგონას, რომელიც უბილეთოდ მგზავრობდა, არ აღმოაჩნდა ეს რგოლი. იოსებ ჟორდანიას არც დაფიქრებულა, ისე გადასცა თავისი რგოლი ბავშვს, რომელიც გადარჩა. ხოლო თავშეწირული ქართველი მეცნიერი ოკეანის ტალღებში შთანთქმეს.

იოსებ ჟორდანიას (დ. 1895 – გ. 20 აგვისტო, 1962), ქართველი გინეკოლოგი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი. დაჯილდოებულია ლენინის ორდენით.

1923 წელს ჟორდანიამ დაამთავრა

პეტროგრადის სამხედრო-სამედიცინო აკადემია. 1939 წლიდან იგი განაგებდა სამხედრო-სამედიცინო აკადემიის მეანობა-გინეკოლოგიის კათედრას.

1942 წელს დაინიშნა საბჭოთა კავშირის არმიის მთავარ გინეკოლოგად. ამასთან, 1944 წლიდან იყო მოსკოვის ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის სამეანო-გინეკოლოგიური კათედრის გამგე. 1950 წლიდან დაინიშნა მოსკოვისა და საბჭოთა კავშირის მთავარ გინეკოლოგად.

1958 წელს იოსებ ჟორდანიას თბილისში გადმოვიდა და იმავე წელს სათავეში ჩაუდგა მისივე თაოსნობით დაარსებულ ქალის ფიზიოლოგიურ და პათოლოგიურ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტს (1968 წლიდან იოსებ ჟორდანიას სახელობის ადამიანის გენერაციული ფუნქციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი), სადაც მუშაობდა კიდევ სიცოცხლის ბოლომდე.

იოსებ ჟორდანიას შეისწავლიდა სამეანო სამსახურის ორგანიზაციას, საშვილოსნოს კუმშვადობის ფუნქციის კლინიკასა და ექსპერიმენტში, მშობიარობის ანომალიებს, ქალის უშილობის მიზეზების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას და სხვა.

დაიღუპა 1962 წლის 20 აგვისტოს რიო-დე-ჟანეიროში.

წელს, 16 მაისს ბატონი იოსების დაბადების დღე იყო – მასი დაბადებიდან 119 წელი გასრულდა.

ბანცხადება

გაზეთ "ილორი" ამასწინანდელ ნომერში გამოქვეყნდა დარჩეულ მცხოვრები ბატონ გურამ კორკელიას წერილი, რომელშიც იგი აკრიტიკებდა დიდი ქართველი ენათმეცნიერის, მეგრული ენის მოამაგის ბატონ მაძანტი ძაძაძიას შეხედულებებს მეგრული ენის თაობაზე. ჩვენ თავიდანვე გვეპარებოდა ენის ბატონი კორკელიას წერილის მეცნიერულ დირექტულობაში, რადგან ყველამ კარგად იცის, თუ რაოდენ ტიტანური შრომა გასწიეს ბატონმა მაძანტიმ და მისმა ქალიშვილმა ქალბატონმა ცირამ მეგრული ენის უმდიდრესი შრეების გამოთხიერებისათვის, მაგრამ ბატონი კორკელიას არაერთგზისი თხოვნით იგი მაინც დაუბეჭდეთ.

საჯაროდ ვაღიარებთ, რომ სწორედ აქ

დავუშვით შეცდომა, რისთვისაც ბოლოში გვინდა მოვუხადოთ ბატონ მაძანტის, თუმცა ჩვენ გვაძირკვრებდა მხოლოდ გაზეთის გვერდებზე ჯანსაღი პოლემიკის გამართვის სურვილი. აღნიშნულ წერილს საკადრისი პასუხი გასცეს ჯერ ბატონმა ვალერი ძაძაძიმამ, შემდეგ კი თავად ბატონმა მაძანტი ძაძაძიმამ და კონცეპტუალურად დაამტკიცეს ბატონ გურამ კორკელიას ზედაპირული ცოდნა ენათმეცნიერებაში. ნაცვლად იმისა, რომ ეს ობიექტური შენიშვნები მიეღო და გაეთვალისწინებინა, ბატონმა გურამ კორკელიამ კვლავ გამოგზავნა რედაქციაში ვრცელი წერილი, სადაც ჯიუტად ცდილობს საკუთარი "სიმართლის" დამტკიცებას.

გაზეთ "ილორის" სარედაქციო კოლეგიას

აღნიშნული თემის გარშემო გამართული პოლემიკის გაგრძელება მიზანშეუწონლად მიჩნია, რადგან იგი არ შეიძლება საინტერესო იყოს ჩვენი მკითხველისათვის. ამდენად, ვურჩევთ ბატონ გურამს, რომ ამოდნულად დაშვრება რედაქციაში წერილების გამოგზავნით. აღნიშნულ საკითხზე პოლემიკის გაგრძელება მას შეუძლია სხვა გაზეთის მეშვეობით, ან უშუალო მიწვევით ბატონ მაძანტი ძაძაძიასთან, თუ კი, ბატონი მაძანტი ამის სურვილს გამოამჟღავნებს!

პატივისცემით,
გაზეთ "ილორის" სარედაქციო კოლეგია

ჰოეზის კოხე

მარაღიული დღემს ნათელი

რენე კალანდიას ხსონას
დმერთს მისთვის უხვად მოუმაღლია ნიჭი პოეტის, ალალ-მართლობის, სიმართლე იყო მისი ნათლია, წყარო მის ლექსის, ნათელკაცობის. თავისუფლებას ისე ელტვოდა, ზოგჯერ ცხოვრება "ფეხზე ეკიდა"... მახვილი სიტყვით მაწყვევარს გამობდა, როცა სამშობლოს ცეცხლი ეკიდა. ბოლოს, უხანოდ, დასძლია სნებამ მამულზე დარდით გულდათუთქული, ცოდვილ მიწაზე სალბუნად გვრჩება მისი ლექსები სხივად ასხმული. მიწიერ მუდმივ განსასვენებლად ოდაბდეში ერგო ალაგი – გადასახედი ზუგდიდ ქალაქის, მას რომ უყვარდა იმგვარი ხედით... ტაძართან ახლოს, განსხვავებული, მისი სულივით ამაღლებული, რომ მანდ ყოველმა დამფასებელმა ანთებულ სანთლით, გულწრფელი ლოცვით უფალს შესთხოვოს სუფევა მგონის!

შპანონო რეპრეზენტა

პოეტმა ერთმა, უკმაყოფილომ, კანდიერმა და უსულგულომ საქართველოს პირველ პრეზიდენტს – კეთილშობილს, დეთისგან კურთხეულს, ხალხის არჩეულს, მტერთაგან ძლეულს გარდაცვალებამდე "უძღვანა" რეკვიემი. ვით სენსაცია გასაკვირველი, გამოაქვეყნა თან ქედუხრულად, უტიფრად, თავის გამოსახანად! ეს მოხდა უწინ, ოცი წლის წინათ – დრო იყო კრული და საშინელი... მე დღესაც მზარავს კითხვა მაშინდელი: რამ აიძულა პოეტი ისე, სინდის-ნამუსზე აერო ხელი", ერის რჩეულის გაწირვისათვის თავს დაეტეხა ღვთის განაჩენი!

ანზორ ბარამია, ზუგდიდი

გაზეთ "ილორთან" თანამშრომლობის მსურველ ავტორთა საქმრადლეობა!

უპირველესად, დიდ მადლობას მოგახსენებთ ავტორებს ჩვენ გაზეთთან თანამშრომლობის სურვილისათვის, მაგრამ უმორჩილესად გთხოვთ გაითვალისწინოთ ერთი მთავარი გარემოება. ჩვენი ავტორებისათვის ცნობილია გაზეთის იდეური მიმართულება, რომელიც ძირითადად ემსახურება საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისა და მისი შემდგომი გაძლიერების ფრიად აქტუალურ საკითხებს. ჩვენ ასევე ვაშუქებთ სხვადასხვა შემეცნებით ასპექტებს, რომელიც მკითხველებს აცნობს სამეგრელოს და საქართველოს სხვადასხვა კუთხეების ეთნოტოპონიმებს და ენათმეცნიერულ ასპექტებს, ისტორიულ ტრადიციებს, ზეპირი თუ მატერიალური კულტურის ძეგლებს, სხვადასხვა პრობლემებს... ამიტომ, ვთხოვთ ჩვენს გაზეთთან თანამშრომლობის მსურველებს, რომ

გაითვალისწინონ გაზეთის შემოქმედებითი ორიენტაციები და ნაშრომები მიუძღვნან ამ თემატიკას და არა საკუთარი ოჯახის წევრებისადმი ლექსების მიძღვნასა და სხვა უინტერესო თემატიკას. თვალშისაცემია ისიც, რომ ზოგიერთი ავტორის მიერ მოწოდებული მასალა არის ლიტერატურულად და აზრობრივად იმდენად გაუმართავი, რომ მისი ნორმალურ საგაზეთო სტანდარტში მოქცევა არ ხერხდება. მიუხედავად ამისა, ეს ავტორები დიდი პრეტენზიას აცხადებენ და მათ მიერ მოწოდებული უსუსური წერილის დაუბეჭდაობას ჩვენს პირად ანტიისმპათიებს აბრალებენ და ადამიანის უფლების დარღვევად გვითვლიან. ამჯერად თავს ვიკავებთ ამ ავტორთა ვინაობის დასახელებისაგან, მაგრამ, თუ ძალიან შეგვაწუხებენ, მომავალში ალბათ მოგვიწვევს მათი სახელ-გვარების გამოთხიერება.

ამრიგად, არც თუ მაღალი შემოქმედებითი პოტენციალის მქონე ავტორებს ვურჩევთ, რომ თავიანთი ნაწერები წააკითხონ კვალიფიციურ ლიტერატორებსა და პუბლიცისტებს. ასევე, შეგახსენებთ, რომ რედაქციაში საგაზეთო წერილები უნდა გადმოუგზავნოთ კომპიუტერში WORD-ის ფაილში აწყობით, ლაზერის დისკით, ან ელექტრონული ფოსტით. ყველა სხვა შემთხვევაში, ჩვენ იძულებული ვიქნებით უარი ვთქვათ ავტორებთან თანამშრომლობაზე.

ასევე შეგახსენებთ, რომ დაწუნებული ხელნაწერები ავტორებს არ უბრუნდებათ, რაც საცხებით გასაგებადაა განმარტებული გაზეთის ბოლო გვერდზე.

პატივისცემით,
როლანდ ჯალაღანიძე,
გაზეთ "ილორის" მთავარი რედაქტორი

ლოლობრიჯილამ თქვა: "ბედნიერი ვარ, რომ იმ ხელს ვპოვნე, რომელმაც "ჯარისკაცის მამა" გაღაილო!"

"როდესაც ფილმის სიუჟეტი მოგუყვავი, სერგო ზაქარიასი ატირდა"

"ჯარისკაცის მამამ" ქართულ კინემატოგრაფიაში ეპოქა შექმნა. ფილმის გადაღებიდან 50 წელი შესრულდა. დამდგმელ რეჟისორს, ბატონ რეზო ჩხეიძეს ვთხოვეთ, ფილმზე მუშაობა გაესხენებინა: – "ჯარისკაცის მამაზე" მუშაობის დაწყებამდე ვიღებდი ფილმს "ზღვის ბილიკი", რომელშიც მთავარ როლს სერგო ზაქარიასი თამაშობდა... ერთ დღეს კინოსტუდიის ეზოში სულიკო ქვინტი შემხვდა, – ბათუმში მივდივარ, მატარებელზე არ დამაგვიანდესო და გრანგილი მომწვინდა, – წაიკითხო.

შინ მიმავალმა ტროლეიბუსში დავიწვე კითხვა. ისე გამიტაცა, რომ სამ წრეზე გავეყვი ტროლეიბუსს.

ბოლოს, მძღოლმა მკითხრა, – არ ჩაიბნარო? დავუთქე სულიკოს ბათუმში, როდის ჩამოხვალ, სცენარზე უნდა დავიწყოთ მუშაობა-მეთქი. სულიკო თავად

ადმოვანინეთ ხეები, რომლის ფოთლები წააგავს ვახისას, დავამტვრიეთ ტოტები, დავახვიეთ სარებზე და ისე გადავიღეთ. არავინ დაეჭვებულა, რომ ეს ვენახი არ იყო.

– ფილმს ეკრანზე გამოსვლისას პრობლემები ხომ არ შეექმნა?
– წესი იყო: დასრულებული სურათი მოსკოვში უნდა ჩავებარებინა. ჩავიტანეთ მოსკოვში. 31 დეკემბერია. სამსახურში მხოლოდ კინემატოგრაფიის მინისტრია ცოლით. დასხდნენ საყურებლად. მინისტრი მეუბნება: – ამ ფილმს ვერ გავუშვებთ. არ შეიძლება ლეიტენანტი გალახოს ჯარისკაცმა, ეს საბჭოთა არმიის წესდება ეწინააღმდეგება... გავიდა ერთი კვირა. გვირეკავენ უშიშროების სამინისტროდან – ფილმის ნახვა გვინდაო (იმ ერთ კვირაში რა მოხდა, დღემდე არ ვიცი). მოვიდა 13-14 გენერალი და ცივად მოგვესალმა. დაიწყო ჩვენება. ვხედავ, გამხიარულდნენ, განსაკუთრებით მოსწონდათ სერგოს დამტვრეული რუსული. შუა ჩვენებისას ერთმა მოგვხვდა და მაღლა აწეული ცერი გვაჩვენა. დასრულდა ჩვენება და მოვიდა სამმართველოს უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი ეპიშევი და მომილოცა...

შემდეგ ბრუნებმა სერგო ზაქარიასი ლენინის პრემიით დაჯილდოვა, რაც იმ დროს უმაღლესი ჯილდო იყო. მოსკოვის საერთაშორისო კინოფესტივალზე ბატონ სერგოს მამაკაცის როლის საუკეთესო შესრულებისთვის პირველი პრიზი ერგო.

როდესაც სერგო გარდაიცვალა, გერმანიის თითქმის ყველა კინოთეატრში ეს ფილმი გადიოდა ეკრანებზე. ერთ-ერთ ფესტივალზე,

იტალიელ ვარსკვლავს, ჯინა ლოლობრიჯილას შეხვდი. ხელზე მაკოცა და მითხრა: ბედნიერი ვარ, რომ იმ ხელს ვპოვნე, რომელმაც "ჯარისკაცის მამა" გაღაილო.

P.S. ცოტა ხნის წინ ამერიკელების დახმარებით ფილმის ფერადი ვერსია გამოვიდა... ქართველ მაყურებელს კი არ ავიწყდება "ჯარისკაცის მამა".

უკვლავთა თაღში" რეზო ჩხეიძის ხელის ანაბეჭდი ბაიხსნა

ხელოვნების სასახლეში, "უკვლავთა თაღში" დიდი კინორეჟისორის, სახალხო არტისტისა და საზოგადო მოღვაწის, რეზო ჩხეიძის ხელის ანაბეჭდი, მისივე ავტოგრაფით გაიხსნა. ხელოვნების სასახლეში ანაბეჭდების გახსნის ტრადიციას ერთი წლის წინ ჩაეყარა საფუძველი და მუხუშუმში ყველა იმ პიროვნების ხელის ანაბეჭდი იქნება წარმოდგენილი, ვისაც განსაკუთრებული წვლილი მიუძღვის ქართული კულტურის

განვითარებაში. ამ ეტაპზე უკვე გახსნილია მსახიობების: ოთარ მელვინიუხუცესის, გივი ბერიკაშვილის, კახი კავსაძისა და მომღერალ პაატა ბურჭულაძის ხელის ანაბეჭდები.

"ჯარისკაცის მამამ" ეკრანზე გამოსვლისთანავე (1964 წ.) დიდ წარმატებას მიაღწია და პრემია კორკში (ირლანდია), X საერთაშორისო კინოფესტივალზე მიიღო; 1965 წელს დაიმსახურა დიპლომი სან-ფრანცისკოსა და სალონიკის კინოფესტივალზე; რომის II საერთაშორისო კინოფესტივალზე კი პრიზი – „კაპიტოლიუმის იუპიტერი" მიიღო.

*** ფილმის გამოსვლის შემდეგ გურჯაანში დაიდგა "ჯარისკაცის მამის" ძეგლი.

*** სევესტოპოლის მილიციაში, პირი საკუთარი ნებით გამოცხადდა და აღიარა დანაშაული... როდესაც ამის მიზეზი ჰკითხეს, უპასუხა: ვნახე "ჯარისკაცის მამა" და მივხვდი, რომ პატიოსნად უნდა ვიცხოვრო.

*** 2013 წელი იუნესკომ "ჯარისკაცის მამის" წლად გამოაცხადა.

ბატონ ტიტე კოკაელიშვილი!

ბატონო ტიტე, გავეცანი თქვენს წერილს გაზეთ „ილო-რის“ მთავარი რედაქტორისადმი და, გეტყობათ, ჭეშმარიტად პატრიოტი კაცი ბრძანდებით, გრძნობთ და გაწუხებთ ქართველი ერის ეთნიკური ჯგუფების ურთიერთ გაუცხოების ტენდენციას, აცნობიერებთ, რომ ერთმანეთის უსიყვარულობა და გათითო-კაცება ქართველ ერს დაშლისა და, საერთოდ, არსებობის შეწყვეტის საშიშროების წინაშე აყენებს.

გეტყობათ, საკმაოდ ჭკვიანიც ბრძანდებით და გეტყობათ, რომ შეუვალი და გარდაუვალია მიზეზ-შედეგობრიობის კანონი.

ის ტრაგიკული მდგომარეობა, რაც დღევანდელ საქართველოში სუფევს, ტოტალური შემოტევები და ბრძოლა ქართველი ერის თვითმყოფადი კულტურისა და ზნეობის წინააღმდეგ უმიზეზოდ არ ხდება. ალბათ, იმაშიც დაგვეთანხმებით, რომ შედეგებთან პირდაპირი ბრძოლით, შეიძლება, დროებით შევანეროთ, მაგრამ, საბოლოოდ, პოზიტიურ შედეგს მაინც ვერ მივიღებთ, რადგან, სანამ უკეთური შედეგის გამოძევები მიზეზი ვერ აღმოფხვრდება, ის ისევე გამოიწვევს უფრო უარეს შედეგს და ასე თანდათანობით შედეგებთან ბრძოლაში ძალა ეცლება ერთიან ეროვნულ სხეულს. და თუ დროზე გონს არ მოვეგვით, საერთოდ, გაქრება მსოფლიო არენიდან.

რა მიზეზია ის მიზეზი, რომელიც შეიძლება საბუნებისმეტყველო გახდეს ქართველი ერისათვის?

– ქართველი ერის ისტორიის შეგნებულად გაყვალბების გამო, ისევე გაუცხოებულა ეროვნულობის განმსახვრელი იბერიული (ე.წ. მეგრული) ენა, როგორც ჩვენს საერთო სალიტერატურო ენაში შემავალი სპარსული, ბერძნული, სომხური, ლათინური, არაბული, თურქული და სხვა ენის ლექსიკა. მეგრული ენის არმცოდნე ქართველი ვერ გავარკვევს ეროვნული წარმოშობის ლექსიკის (მაგ., ნათელი, ბნელი, თოვლი, ცხელი, დინჯი, მარხვა და ა.შ.) ეტიმოლოგიას სინქრონიულ-დიაქრონიულ დონეზე, რადგან დაკარგული აქვს ის პირველადი ენობრივი მონაცემები, რაც ამის შესაძლებლობას იძლევა. ამიტომ ნუ დაიტრიალებს ვინმე, თუ მეგრული არ იცის, რამდენად ორატორი და მკვერთმეტყველი არ იყო იგი, ქართული ენა სრულყოფილად ვიცო. ალბათ, ამიტომ თქვა აკადემიკოსმა აკაკი შანიძემ: „ის კი არ არის სირცხვილი, რომ მეგრულად საუბრობენ, არამედ ის, რომ დანარჩენ ქართველებს არ გვესმის მეგრული“. ამიტომ, ბუნებრივია, ვერ დაიჯერებთ ე.წ. მეგრული ენის პირველადობას და სიდიადეს, რადგან არცერთ სხვა ენას, მათ შორის, ქართულს ვერ შემოუნახავს ის საოცარი მონაცემები, რაც ე.წ. მეგრულს აქვს შემონახული. ყოველ შემთხვევაში, მეორე ასეთი ენა, ჯერჯერობით, უცნობია დედამიწაზე.

რა მონაცემებია მეგრულში, რომელიც მის პირველადობას და ფანტასტიკურ სიმდიდრეს ადასტურებს?

– ოთხი ტიპის ენა არსებობს დედამიწაზე: 1. ძირისეული, ანუ იზოლაციური ენები. ასეთია ჩინური და ვიეტნამური; 2. ფლექსიური ენები (არაბული და მისი მონათესავე ენები); 3. აგლუტინაციური, ანუ გრამატიზირებული ენები. მათ განეკუთვნება ე.წ. ქართველური ენები; 4. პოლისინთეზური ანუ ონკოპორაციული ენები. ყველა მათზე სრული ინფორმაცია ის. მაშინტი ძაძაძია, ცირა ძაძაძია, ვლადიმერ ვახანიძე, მეგრული ენის ლექსიკა და სიტყვათწარმოშობა, შეიღებულნი, ტომი I, გვ. 170-180.

სხვებისგან განსხვავებით, ყველა აქ ჩამოთვლილი ტიპის ენათა ენობრივ მონაცემებს, მათ თვისებებს მეტნაკლები რაოდენობით შეიცავს ე.წ. მეგრული ენა. ეს ნიშნავს, რომ თავდაპირველად ერთი ენა იყო დედამიწაზე, მაგრამ მისი დაშლის შემდეგ ენები სხვადასხვა მიმართულე-

ბებითა და თვისებებით განვითარდნენ, ხოლო თავდაპირველი ადამის ენა იბერიულმა (ე.წ. მეგრულმა) ენამ შემოინახა.

ბიბლიიდან ცნობილია, რომ **რასაც ადამი დაარქმევდა საგნებს და მოვლენებს, მისი სახელიც ის იქნებოდა** (იხ. დაბ. 2.19). მაგრამ რა ნიშნის მიხედვით უნდა დაერქვია ადამს საგნებისთვის სახელები? უძველესია, საგანთა მიერ გაღებულ ბგერებზე ძმაბაძვით. სამყაროს გვირგვინს **ადამიანი**, ანუ **ადამის სამყაროს ბინადარი** ჰქვია ქართველურ ენებზე, ხოლო რუსულად **ჩელოვეკი** ვეროპულ ენებზე **მენ**, სომხურად **ყოტ** და ა.შ. აქედანაც კარგად ჩანს, რომ იბერიული მოდგმის ხალხი, პირველი კაცის ადამის პირდაპირი მემკვიდრეა. სწორედ, მეგრული ენის ძირისეული ფორმების 75,6% ხმაბაძვითია, ხოლო სხვა ენებში ხმაბაძვითი ფორმები უმნიშვნელოა, ამიტომ, საერთოდ, ენა მიხნეულია, პირობით, შემთხვევით და ნებისმიერად სახელდებულ ფორმათა ერთობლიობად, რაც შეცდომაა. სწორედ, რომ **ადამისუამინდელ ხმაბაძვით შერქმეულ ძირისეულ ფორმებზეა აგებული ე.წ. მეგრული ენის წარმოშობის ლექსიკა**. ამიტომ არის **ე.წ. მეგრული ენა პირველადი, ადამუამინდელი ენა**.

რამ განაპირობა იბერიული (ე.წ. მეგრული) ენის ფანტასტიკური სიმდიდრე?

– ე.წ. მეგრული ენაში 93 ზმნისწინია, როცა სხვა აგლუტინაციურ ენებში 16 ზმნისწინზე მეტი არაა. ე.წ. მეგრული ენის ძირისეული ზმნური ფორმების, თითქმის, 100% ირთავს 93-ივე ზმნისწინს, როცა ყველა სხვა ენების, მათ შორის, ქართული ენის ზმნური ფორმების 20%-იც არ ირთავს ამ 16 ზმნისწინსაც.

326-მდე სუფიქსია ე.წ. მეგრულ ენაში, რომელთა უდიდეს უმრავლესობას ირთავს მეგრული ენის ძირისეული ზმნური ფორმები, როცა სხვა ენებში სუფიქსები თითხე ჩამოსათვლელია. 6652 ძირისეული ფორმაა მეგრულში. ამ ფორმების **აფიქსაციით** (ზმნისწინებისა და სუფიქსების დართვით) და **ინფიქსაციით** (ძირისეული ფორმების შიგა განხმრეობებით) მიიღება ე.წ. მეგრული ენის ფანტასტიკური სიმდიდრის ლექსიკა.

აქ მითითებული მონაცემები, უფრო დაწვრილებით და დამაჯერებლად ჩამოყალიბებული, შეგიძლიათ ნახოთ მ. და ც. ძაძაძეების ოცტომეულში, **„მეგრული ენა – ენის წარმოშობისა და განვითარების ისტორიის ცოცხალი მატანე“**, ჯგერჯერობით, კომპიუტერული ვერსია.

აი, ასეთი მონაცემების მქონე ენა დიდიხანა უნდათ დააკანონონ პროფ. ტ. ფუტკარაძეს და თ. გვანცვლაძეს, მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძეს და აკადემიკოს მარიამ ლორთქიფანიძეს. ისინი თავიანთი იბერიული იბრძვიან ე.წ. მეგრული ენა აღიარებინონ მსოფლიოს ქართული ენის დიდიხანა და თვლიან, თუ ამას ვერ მიადევნენ, ცა დაეცემათ თავზე.

და ყველაფერი ეს ხდება სახელმწიფო დონეზე: საქართველოს ისტორიის (ოთხტომეულის) 2012 წლის გამოცემაში მარიამ ლორთქიფანიძემ ჩაწერა: **„იბერია ქართლის ელინური სახელწოდებაა“**, თორემ ასეთი სახელწოდებით ეროვნულ ცნობიერებაში სახელმწიფო არ არსებობდა. დიდა კი ასეთი უხერხემლო ლაფსუსი წმინდა გიორგის ორდენად, რომლითაც მიტროპოლიტმა ანანია ჯაფარიძემ აკად-სი მარიამ ლორთქიფანიძე დააჯილდოვა?

იმას კი მაღავეს მარიამ ლორთქიფანიძე, რომ ახ. წ.ად. 523 წლამდე ჩვენს ქვეყანას **იბერია ერქვა, ქართლი** იბერიის დაქვემდებარებაში შედიოდა და სახელმწიფოებრიობა, იბერიის დაცემის შემდეგ, მხოლოდ 899, თუ 888 წელს მიიღო პირველად. ქართლის პირველი მეფეა ადარნასე II ბაგრატიონი, მაგრამ ქალბატონი მარიამი ისე იქცევა, თითოსდა, ასეთი რამ არასოდეს სმენოდეს.

რა ჰქვია, ბატონო ტიტე, ასეთ ქმედებას, თუ არა მეგრულთმოძულეობა და, საერთოდ, ქართველთმოძულეობა? ეს ჭეშმარიტება ბრწყინვალედ იციან მეზობელ ქვეყნებში და, როცა თვით ქართველები (თუმცა, საეჭვოა, ისინი ქართველები იყვნენ, მაგრამ რას ვაკეთებთ ქართველები ამ ძირგამომთხრელი საქმიანობის საწინააღმდეგოს?) ცდილობენ პროტოქართული (იბერიული) ენა დააკანონონ მისი დიდიხანა – ქართული ენის დიდიხანად, როგორ გვინათ, ქართველთა ასეთ სანატრულ სიბრძნევს არ გამოიყენებს სამოთხისსადარ ქართულ მიწებზე კბილბაღისილი მტერი? და ეს ტენდენცია ქართულ ისტორიოგრაფიაში მკვიდრდება ეგრის-აფხაზეთისა და ქართლის გაერთიანების დროიდან, სახელმწიფო ენად ქართულის ძივების შემდეგ (ალბათ, 1008 წლის შემდეგ), სახელდობრ, მას შემდეგ, რაც გვარამოცველილი სომეხის – ლეონტი მროველის, თუ მროველის სახელზე სომეხი ავტორის მიერ შეთხზულ იქნა „ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“ (ამ თხზულების დედანი არაგვის უნახავს; ცნობილია 18 სხვადასხვა ხელნაწერი. მათ შორის, ყველაზე უძველესი ხელნაწერი სომხურია, რომელიც დათარიღებულია 1270-1310 წ.წ.), რომელშიც წერია: აქამოდის (იგულისხმება ძვ.წ.ად. 550 წ.) ქართლისიანთა ენა სომხური იყო, ანუ პროტოქართული ენა სომხური იყო, ხოლო კავკასიის ნახევარი, უმჯობესი მიწები, თარგამოსის ყველაზე ჭკვიანი და უკეთესი შვილის – პოსის (სომეხთა ეთნარქის) კუთვნილებააო. ამიტომ გვედგება პირველადი სომეხი – სამეფო კარაპეტინი, თბილისის სომხური ქალაქი (იხ. გ-თი „საქართველო და მსოფლიო“, 30 აპრილი - 6 მაისი, 2014 წ. №15 (250)). და განა მარტო დედაქალაქს გვედგებიან? ალბათ, ნანახი გექნებათ **„დიდი არმენიის რუკა“**, რომელშიც შეტანილი აქვთ მთლიანად აღმოსავლეთ საქართველო და სამხრეთ საქართველო, ისტორიული სამცხე-ჯავახეთისა და აჭარის ჩათვლით. და ეს რუკა შედგენილია ლეონტი მროველის **„ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“** საფუძველზე, როცა იბერია ერქვა ქვეყანას, ამას ვერ გვიბედავდნენ, მაგრამ X საუკუნემდე უცნობი სახელით – ქართლით იბერიის შეცვლის შემდეგ მიეცათ საფუძველი გვედავონ ჩვენს ისტორიულ ტერიტორიაზე, რაზეც ქართველებს ხმაც არ ამოუღიათ, უბრალო კომენტარიც არ გაუკეთებიათ არასოდეს. ვერც ვერაფერს დაუპირისპირებენ პროტოქართულ ენად, თუ არ იქნა აღიარებული ადამუამინდელი იბერიული ენა და თავიდან თუ არ დაიწერა საქართველოს ჭეშმარიტი ისტორია. რატომ? იმიტომ, რომ ჭირი თავს მაინც ვერ დამალავს და ჩვენ როდემდის უნდა ვმადლოთ? ბოლოსდაბოლოს, ვიდაცამ ხომ უნდა გამოიჩინოს ვაჟაკობა და თქვას სიმართლე? და აი, უკვე, ზოგისთვის რამდენად მოულოდნელი და მწარე არ აღმოჩნდეს, მერამდენედ ვაცხადებ ჭეშმარიტებას: 978 წელს ეგრის-აფხაზეთის მეფემ, უსინათლომ და **„უმწიფელ“** წოდებულმა, მაგრამ უგონიერესმა თეოდოს II, 523 წელს პირისაგან მიწისა აღვივლი და დაქუცმაცებული იბერიის ისევე გაერთიანების მიზნით, ეგრის-აფხაზეთის სამეფო ჩააბარა თავის დისშვილს, ქართლის უფლისწულს – ბაგრატ III ბაგრატიონს. სწორედ, ეს ისტორიული სინამდვილე გამოიყენა პროტიპად **„ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“** ავტორმა (ლეონტი მროველი იყო იგი, თუ სხვა პირწავარდნილი სომეხი) და მე-10 საუკუნეში მომხდარი ფაქტი თავისებურად ინტერპრეტირებული, გადაიტანა ცამეტ საუკუნით წინ, ძვ.წ.ად. მე-3 საუკუნის დასაწყისში და დაწერა ქუჯი-ფარნავაზის ეპოპეა, რომელთა სინამდვილეში არსებობას არავითარი ისტორიული საფუძველი არ გააჩნია და ქართველ მეცნიერთა მიერ, თეოდოს II-ს მაგივრად, არასებური ქუჯია

განდიდებული თავისი დიდსულოვნებით: **„ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“** ავტორის მიერ კი, ყოფილი ქვეშევრდომი ეთნოსის წარმომადგენლისთვის თავისი სამეფო ტახტის ჩაბარების გამო, ცინიკურადაა დამდაბლებული. ხოლო **„ფარნავაზმა განავრცო ენა ქართული და სხვა ენა არდა იზრახებოდა ქართლსა შინა, თვინიერ ქართულისაო“**, იმის საკომპენსაციოდ დაწერილი, რომ 899, თუ 888 წლამდე, დამოუკიდებელი სამეფოს არმქონე ქართველთა შეეწყნარებინა სომეხთა სასარგებლოდ დაწერილი ზემოხსენებული სიყალბე. და ამ ვერაუღმა ფანდმა გასჭრა კიდევ, ქართველები ხმას არ იღებენ, მიუხედავად იმისა, ეს სიყალბე, შეიძლება, საბედისწერო გახდეს ქართველი ერისათვის. პირიქით, იბერიის არსებობას, საერთოდ, წაუყრუა **„დიდმა“** ისტორიკოსმა მარიამ ლორთქიფანიძემ და საქართველოს ისტორიის 2012 წლის გამოცემის I ტომში, 10 წლის წინათ გარდაცვლილი მეგრული წარმოშობის აკად-ის ანდრია ავაქიძის სახელზე ჩაწერა **„იბერია ქართლის ელინური სახელწოდებაა, თორემ ეროვნულ ცნობიერებაში ასეთი სახელმწიფო არ არსებობდაო, მაშინ, როდესაც ახ.წ.ად. მე-2 საუკუნეში, ქართამ I მეფობის დროს, ქართლი გამოეყო იბერიას და ექვსი მეფის (ბარცამანის, კაოს, არმაზარის, ადერუის, ფარსმან-ავახისა და მირდატის) მეფობის შემდეგ იძულებული გახდა ისევ დამორჩილებოდა მცხეთის იბერთა მეფეებს“** (იხ. ინგლისელი ისტორიკოსის – ჰენრი რაულინსონის **„იბერიის ისტორია“**, წმინდა ექვთიმე თაყაიშვილის **„როდის შეიცვალა იბერთა სახელმწიფო ქართველთა სახელმწიფოდ“**, 1-ლი მხატობი, 1948 წ. №8, პავლე ინგოროვცა, თხზულებანი, IV ტომი და **„მოქცევა ქართლისაი“**). თუ იბერები და ქართველები ეთნიკურად ერთიდაიგივე ტომი იყო, რატომ გამოეყვნენ ქართველები იბერებს? თუ ნამდვილი პატრიოტი ბრძანდებით და გიყვართ დედა სამშობლო, არ გიდალატებთ ვაჟაკობა, აქ და სხვა წერილებში დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემას მოსთხოვთ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიას. არადა, თქვენც განუმდებით სამარადისოდ და თქვენი წუხილის მიზეზზე ხმას არასოდეს ამოიღებთ.

ასე რომ, თუ არ იქნა აღიარებული და ამოძირკვეული ქართველი ერის ცხოვრების გაუკუმართების თავი და თავი მიზეზი, ქართველი ერის გაქრება გარდაუვალია. ეს ჭეშმარიტება რამდენჯერმე დავაფიქსირე ჩემი წერილებით გაზეთებსა და ჟურნალებში, მაგრამ არავინ გამოიმხაურებია, ქართველები, მხართეოზე წამოწოლილნი მხოლოდ დიპის გაზრდას ვეწვეით. ასეთ უმოქმედობას და უდარდებლობას რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს, ამის პროგნოზირება არ არის რთული ამოცანა. მაგრამ ქართველებს, რადგან სამარისსებრი დუმილი დაუფლებიათ, სიყალბეს და მონობას შეგუებული უნდა იყონ. სხვა რა შეიძლება ვიფიქროთ? ასეთ ვითარებაში, არაფერია გასაკვირი რომ, მუდამ თავისუფლებისათვის მებრძოლმა მეგრელებმა დამოუკიდებლობა მოითხოვეს. მონობაში სიკვდილს ხომ კაცურად სიკვდილი სჯობია. და განა საქართველოდან გამოყოფისკენ არ გვიბიძგებენ ზემოხსენებული ანტიქართველები? ასეთ უკიდურეს მდგომარეობამდე ვართ მისული. დაფიქრდით ქართველებო, ამოიღეთ ხმა. თქვენ რას იტყვით, ბატონო ტიტე?

პატივისცემით,
კუპური შიშია,
„ზაზისისა“ და „აიას“ აკადემიების წევრი,
კოლხური კულტურული მემკვიდრეობის შესწავლისა და დაცვის ასოციაციის ვიცე-პრეზიდენტი

საქართველოს მთავრობა ხალხზე ორიენტირებულია თუ საკუთარ ჯიბეზე?

ლეონტი ბიჭიაძე

“ხელისუფლება რომელსაც არ შეუძლია უპატრონოს მოსახლეობის უმრავლესობას, რომლებიც ღარიბები არიან, ვერ გადაარჩენს საზოგადოების უმცირესობას, რომლებიც მდიდრები არიან”. ჯონ კენედი

მიხეილ სააკაშვილის “გმირობით”, რაც “ნაციონალურმა მოძრაობამ” დამართა საქართველოს, ასეთი რამ არცერთ დამპყრობელს არ ჩაუდგია. ეს იყო ვეროპისა და ამერიკის ორგანიზაციებში დაგეგმილი საქართველოს განადგურების მიზანმიმართული პროგრამა, რასაც დღევანდელი მთავრობაც აგრძელებს – კოპობიტაციის გზით ჩახუტებულ “კანონდებთან” ერთად. კვლავინდებურად ისევ გრძელდება ხალხის მოტყუება და იმედის გაცრუება. ამის ნათელი მაგალითია დღევანდელი არჩევნების საავტოტო მართონი – რას არ პრედვიან ხალხს რომლის გამკეთებელი არცერთი არ არის. საქართველოში მოქალაქეების ტყუილით კვება აპროპირებული ხერხია. მოტყუებული და მშიერი ხალხი ისევ მივა საარჩევნო ყუთთან და მტყუარა დეპუტატობის კანდიდატებს მისცემს ხმას.

რა ძლიერი ვყოფილვართ ქართველები, რომ 23 წელია ასეთ აბუნად ადგება ვითომ – უკეთესის მოლოდინში!

სანამ მოსახლეობაზე ორიენტირებული მთავრობა არ მოვა, საქართველოს აღორძინება არ უწერია. ქვეყნის აღორძინების სათავე – სოფელი – განადგურებულია. მის აღორძინებას არც ერთი წელი ვყოფა და არც რვა. სოფელს ახალგაზრდობა სჭირდება, რომელიც სოფელში აღარ არის. თაობა უნდა გაიზარდოს სოფლის სიყვარულით, რომელიც გულიანად მოკიდებს ხელს თავის კუთხის აღორძინების საქმეს – წინააღმდეგ შემთხვევაში, ქართულ მიწას სხვა ერის წარმომადგენელი დაეპატრონება (თუ დღეს უკვე დაპატრონებული არ არის). დღეს მშიერი მოქალაქე ვერც სოფელს მოუვლის და ვერც ქვეყანას. მშიერი ადამიანი “მგელა” და საკბილოს ეძებს, ის არაფერს არ ერიდება. ასეთია დღეს ჩვენი საქართველოს დღევანდელი მთავრობა. როცა სახელმწიფოში 70% უმუშევარი დადის, ჩინოვნიკები კი საშუალოდ 5.000 ლარიან ხელფასებზე დანამატებს თხოულობენ და უნიჭო მთავრობით ხელშეწყობით მიზანსაც აღწევენ, ათასობით ლარს დაუშვასხურებლად დებულობენ ბიუჯეტიდან, ასეთი ჩინოვნიკები უფრო მხარცელებს ჰგვანან, ვიდრე ხალხის მიერ დაქირავებულ მოხელეებს.

ასეთ სახელმწიფოში არც სიმდიდრე შეიქმნება და არც დისციპლინა. სახელმწიფოში, რომელშიც დომინირებს ასეთი მორალი – მოხელს თუ არ მისცემ და მატებით ხელფასს იგი მოიპარავს ან ქრ-

თამს აიღებს, რა მორალია ეს? ამით გვიანდა ავაშენოთ საოცნებო საქართველო!

გადაცემა “რეაქციაში” იუსტიციის მინისტრმა ქალბატონმა თეა წულუკიანმა განმარტა: – მას აქვს თვიური ხელფასი 5000 ლარი, რაც მას არ ჰყოფნის, ამიტომ მას და მის თანამშრომლებს უხდია ხელფასის დანამატს. ეს მას მიანიჭა კანონიერად. ქალბატონო თეა! ასეთ უაზრო განცხადებას არცერთი დაბალი რანგის იურისტი არ გააკეთებს.

ასეთი მორალით შეიარაღებული მთავრობა ღირსეულ ქვეყანას ვერ ააშენებს, რაც მალე მოხდება თქვენი წახვლა მით უფრო უკეთესია.

ქალბატონო თეა! – თქვენ არ ბრძანდებით ხანძარს, რომელიც თავის თავზე გასაცემ პრემიების ბრძანებებს თვითონ აწერს ხელს. – თქვენ ბრძანდებით საკმაოდ განსწავლული, პრაქტიკული გამოცდილი იურისტი. ისეთი განმარტება რაც თქვენ გააკეთეთ თქვენ “რეაქციაში”, რომელიც მთელი საქართველო უყურებდა, დიდი შეცდომა იყო, თქვენი განმარტება ზუსტად დაემთხვა თქვენი წინამორბედი “ნაციონალისტების” იდეოლოგიას – თუ მოსამართლეებს და სამართალდამცავ ორგანოებს დიდი ხელფასები და პრემიები არ ექნებათ, ან მოიპარავენ, ან ქრთამს აიღებენ. ეს არის უკანონობის დაკანონება, რის გამოც, 23 წელიწადი ვქმნით სახელმწიფოს და ვერ შევქმენით – დღევანდელი საქართველო არ შემდგარი სახელმწიფოა!

იმ ქვეყანაში, სადაც შრომაში გაჭაღარავებული, ვალდებულნი, 65 წელს გადაცილებული პენსიონერის დამსახურებას 150 ლარად შეაფასებ და გაზულქებულ ჩინოვნიკს მილიონებს უდებ ჯიბეში, რესტორნებში კი, ბიუჯეტის ხარჯზე, 117 ლარიან ღვინოს მიირთმევენ და ზედ შემწვარ მწვერს დააყოფენ, და ამ დროს ქვეყნის მოსახლეობის 70% უმუშევარია და შიმშილობს, სამართალი არასდროს არ აღდგება! რა სინდისით გამოდის ფინანსთა მინისტრი და აცხადებს – 2014 წლის ბიუჯეტში პენსიების გაზრდისთვის ფული არ დაგვრჩაო. რა ბიუჯეტი გაუძღვება უკონტროლო ფინანსთა მინისტრს! ხალხზე ორიენტირებული მთავრობა რომ იყოს, ხადური ციხეში უნდა იჯდეს!

ქვეყანაში შექმნილი დღევანდელი სიტუაცია კრიტიკას ვერ უძლებს. ყველა საჯარო სამსახურში თვალშისაცემია დაბალი პროფესიონალიზმი, რაც მოსახლეობის სამართლიან საყვედურს იმსახურებს. მაგალითად, რა იმედი უნდა ჰქონდეს მოქალაქეებს დღევანდელი საგამომძიებლო ორგანოებისა, როცა მათი გამომძიებელი საქმეები ადვოკატების მიერ საჯაროდ საქლიკო ხდება. ყოველთვის წაგებით მთავრდება სახდარგარეთ გაგზავნილი საქმეები, მაგ. საფრანგეთში და საბერძნეთში. სახარბიელო მდგომარეობა არც საკუთარ სახელმწიფოში გვაქვს. ნუნებერგის პროცესი არ გაგრძელდება იმდენ ხანს, რაც ქალაქის ყოფილი მერის – გიგი უგულავას საქმე გრძელდება. ყველა ფიქრობს – საქმე იმითმ გაიწვია, რომ უგულავას გამართლება უნდათო. მთელი ქალაქი გაყიდულია, გოჯი მიწა აღარ არის დარჩენილი, ქალაქის მწვანე საფარი განადგურებულია. რუსთაველის გამზირის იმსიამდღე სახლები ჩამოაფარეს, რომ აღარაფერი აღარ ჩანს. ფუნიკულიორი “ქოლგასავით” ეხურება რუსთაველის გამზირს, რაც მთელი თბილისის მშვენიერებას წარმოადგენდა. თბილისი ამ მანქანების ხელში მახინჯ ქალაქს დაემსგავსა, ამის მაგალითია რიყის განაშენიანება. დროა თბილისში შეწყდეს არქიტექტურულად გაუმართლებელი ბარბაროსული მშენებლობები.

ახლოვდება ევროკავშირთან “ასოცირებული ხელშეკრულების” ხელის მოწერის დრო, რასაც აგრესულად აღიქვამს რუსეთის მთავრობა. ამ მოკლე პერიოდში მინც გამოიჩინონ ჩვენმა ენაჭარტალა პოლიტიკოსებმა და ზოგიერთმა დოლარებს-დახარბებულმა არასამთავრობო ორგანიზაციებმა დიდხულოვნება და შეწყვიტონ რუსეთის საჯარო ლანძღვა-ეგებება. წინააღ-

მდეგ შემთხვევაში გამორიცხული არ არის რაიმე პროვოკაციის საშიშროება. მაშინ უკვე გვიანი იქნება განცხადება იმისა, რომ ასეთი ვითარების შექმნას არ მოველოდით. ეს ჩემი სუბიექტური აზრია და, დღევანდელი სიტუაციიდან გამომდინარე, აქვს არსებობის უფლება. ყველა მოსალოდნელი საფრთხე გათვალისწინებული უნდა იქნეს.

დემოკრატიული მმართველობის ყველაზე ეფექტური ინსტრუმენტი არის ხელმძღვანელობის მოსახლეობასთან მჭიდრო ურთიერთობა, რომელიც ზრდის ნდობის ხარისხს, რაც ასახავს პოპულუს ყოველი გადაწყვეტილების შესრულებაში. მყარი ურთიერთობის გარეშე მართვა არაეფექტურია და ბევრ პრობლემებს ქმნის. ეს კი იწვევს სისტემის ნგრევას. ხელმძღვანელის მმართველობის არეალი გარკვეულ სივრცეს მოიცავს. პირველ პირს ყველა ობიექტის შესწავლა და ანალიზის გაკეთება უჭირს, რის გამოც წარმოიშობა ხარვეზები – ზოგჯერ საგალალოც. კომუნიკებმა კარგად გათვალეს და ყველა სტრუქტურაში შემოიღეს მოქალაქეთა მიღების საათები. მიღების საათები მოქმედებდა ყოველი ორშაბათის 3 საათიდან – პარასკევს, პირველ პირებთან, ხოლო სამშაბათს და ხუთშაბათს მეორე პირებთან შეხვედრას ითვალისწინებდა. მოქალაქეთა მიღების აღნიშნული წესი მოქმედებდა მთელ ქვეყანაში. პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში პარტიის წევრი 3 საათიდან შედიოდა პარტიული მანდატით, ყველა განყოფილების გამგესთან. ეს სისტემა მუშაობდა მთავრობის ყველა რგოლში, გარდა პირველი პირებისა. რა შედეგი ჰქონდა მოქალაქეთა მიღების საათებს?

- 1. ხელმძღვანელობა უფასოდ დებულა უზარმაზარ ინფორმაციას;
- 2. მოქალაქეები თავისუფლად ახერხებდნენ სამართლის მოპოვებას;
- 3. ხელმძღვანელი ვერ ბედავდა მოქალაქის უკანონო დასჯას – კანონი ზემოდა;
- 4. იქმნებოდა ნდობის რწმენა, ეს კი დიდი ძალა იყო სისტემისათვის.

ეს და მრავალი სხვა იყო იმის საწინდარი, რომ შეიქმნა მსოფლიოში უძლიერესი სახელმწიფო – საბჭოთა კავშირი.

დღეს საქართველოში დემოკრატიის ყველაზე საიმედო საყრდენი – მოქალაქეთა მიღების საათები არ მოქმედებს, რადგან კომუნიკური წარმოშობისაა. 23 წელიწადია ვქმნით და ვერაფერი ვერ შევქმენით ნორმალური სისტემა – ხელმძღვანელობა ჩაკეტილია, თავიანთ სამოქმედო ტერიტორიას არ იცნობენ, არც მოქალაქეებთან აქვთ ურთიერთობა. ეს არის ხელმძღვანელობის დაშორება მოქალაქეებთან, რაც საველად შედეგით მთავრდება. ვთხოვ ქართველ საზოგადოებას – დაუჭირონ მხარი წინადადებას – აღდგენილ იქნას მოქალაქეთა მიღების საათები საქართველოს ტერიტორიაზე, დაწყებული მთავრობიდან – ძირეულ რგოლებამდე. დღეს, რომელ დაწყებულია მოქმედება არ უნდა მიხვიდე, შესასვლელ კარს იქით ვერსად წახვალ. განცხადებას ნააბარებ, პასუხს ვერ მიიღებ. ეს არის რეალობა, ამის გამო არის ხალხი და მთავრობა გაუცხოებული ერთმანეთისგან. ეს “ადამიანობა” რომ დაეძლიოთ, უნდა იქნეს აღდგენილი მიღების საათები ოფიციალურად.

ბატ. ბიძინა ივანიშვილის მიერ იმედგაცრუებული ხალხს არავისი აღარ სჯერა. ბატ. ბიძინამ ხალხის უზარმაზარი მხარდაჭერა ფეხქვეშ გათვალა. ვერ გაიგო დიდი მხარდაჭერის მაღლი და ძალა. გამარჯვებას რომ ზემოდა და დიდ კმაყოფილებას გამოხატავდა, ეს ყველაფერი ხალხის მადლიანი ძალისხმევით იყო. ბანკს რომ უკორტებდნენ ბატონ ბიძინას, ხალხმა პურის ფულიც კი შეიტანა ბანკში, რომ გადაეყვინათ “ქართუ ბანკი.” ამის დაიწყება ან სიბრიყვეს ნიშნავს, ან უცოდინრობას. მაგრამ ბატონმა ბიძინამ ყველაფერი დაივიწყა – დანაპირები არ შეასრულა. წავიდა ხალხის მოტყუების გზით. მან უნდა იცოდეს – ხალხის მო-

ტყუება ძნელია, მორგეა ადვილი. მის მიერ შექმნილი მთავრობა დღეს უდემოკრატულ მარცხავს ხალხს მიერ შექმნილ ბიუჯეტს და გამოითხველი ჯერჯერობით არსად ჩანს. მოვითხოვ, როგორც რიგითი მოქალაქე – გამოქვეყნდეს ყველა საჯარო მოხელის ხელფასები, დაწყებული პრეზიდენტიდან, დამთავრებული რიგითი თანამშრომლით. იცოდეს მოსახლეობამ, ვინ რამდენს უხდის დაქირავებულ მოხელეს. როგორ უნდა დაკნინდეს ადამიანი ისე, რომ, როცა შენი ხალხი შიმშილობს, სანაგვე ყუთებში ეძებს საკვებს, ამ დროს, ჯერ კიდევ პრემიერ-მინისტრი ბატ. ბიძინა ივანიშვილი ხელს აწერს ბრძანებას და აკანონებს უკანონობას, სახელფასო დანამატის სახით. ეს კი სისხლის სამართლის დანაშაულია.

ბატ. ბიძინა! თქვენ საკუთარ თავს განსწავლულად აცხადებდით, განსაკუთრებით ეკონომიკაში. მეც ასე მეგონა მაგრამ ასე არ ყოფილა. თქვენ საკმაოდ სუსტი ხელმძღვანელი ბრძანდებით. რომ იცოდეთ, პრემია ლათინური სიტყვაა და ჯილდოს ნიშნავს. ჯილდო კი ერთჯერადი აქტია – ხანგრძლივობა არ გააჩნია. თქვენ კი პრემია გადააქციეთ მუდმივ აქტად და ნაძირალა ჩინოვნიკებს გააძარცვიეთ ბიუჯეტი, რომელსაც გაჭირვებული ხალხი ქმნის. ყველა საჯარო მოხელე ადორცხულია და თანამდებობის მიხედვით მათზე დაკანონებულია სახელფასო სარგო. ამ სახელფასო სარგოთი უნდა დაკმაყოფილდეს მოხელე, ხოლო ხელს თუ არ აძლევს, უნდა დატოვოს თანამდებობა. ის მდგომარეობა, რაც დღეს შექმნილია სახელისუფლებო ორგანოში და მოდებულია მთელ საქართველოში, აღიქმება როგორც თაღლითური გზით საბიუჯეტო თანხების ხარჯვა – რაც სისხლის სამართლის დანაშაულია. საბიუჯეტო თანხების უკონტროლო ხარჯვა დააკანონა ყოფილმა პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა (საკიანცმა) და მისმა ხროვამ, რომელიც უპრობლემოდ გავიდა ქვეყნიდან, ბატ. ბიძინას მფარველობით და დღეს ხან ამერიკიდან, ხან ევროპიდან იმუქრება, რომ ისევ დაებრუნდები და გაეგარებლებ დაწყებულ საქმეს. ეს ხომ კრის სირცხვილია! და ეს სირცხვილი ბიძინა ივანიშვილის კისერზეა.

თუ მთავრობა გრძნობს პასუხისმგებლობას საკუთარი ხალხის მიმართ, რაც არ უნდა დაუჯდეს – მიხეილ სააკაშვილი ხელბორკილებადებული უნდა ჩამოიყვანონ საქართველოში. თუ ამას არ მოიმოქმედებენ, ხალხი სულ მალე გამოვა ქუჩაში მთავრობის გადადგომის მოთხოვნით.

დრო მიდის, დაწარული, მოტყუებული მოქალაქეები კიდევ უფრო იწარებიან. სისტემატიურად იზრდება ფასები სამომხმარებლო საქონელზე, სამკურნალო პრეპარატებზე და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებზე. გაჭირვებულ მოსახლეობას ყველაფრის შექმნა მე-3 ხელიდან უხდება, რაც საგრძობლად აძვირებს პროდუქციას. სრული განუკეთხოებაა თბილისის ბაზრებში. პროდუქციის სიძვირეს მოსდევს ანტი-სანიტარია, იწარება მომხმარებელი, გამკითხველი კი არ ჩანს.

მთავრობა ვალდებულია გონივრულად იმოქმედოს – კრიზისულ მომენტში აკონტროლოს ყველაფერი. ამ საჯარო მოხელეებმა, რომლებმაც უკანონოდ მიიღეს ბიუჯეტის თანხები პრემიის ან სახელფასო დანამატის სახით, უკან უნდა დააბრუნონ. თუ მთავრობამ ეს ვერ უზრუნველყო და არ გააკეთა, მაშინ ასეთი მთავრობა ხალხის მძარცველია.

ბატ. ირაკლი ღარიბაშვილო! როგორი პრინციპულობაც გამოიჩინეთ “ანტი-დისკრიმინაციული” კანონის მიღებისას. ისეთივე პრინციპულობა გამოიჩინეთ უკანონობის დაკანონების გაცემული ბიუჯეტის თანხების (რომელიც ხალხს ეკუთვნის) უკან დაბრუნებისათვის, – წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენ ავტორიტეტს ვერ უშველის ევროკავშირის “ასოცირებულ ხელშეკრულებაზე” ხელის მოწერა.

ლეონტი ბიჭიაძე
ინჟინერ-ეკონომისტი

ირაკლი ალასანია და მისი მხეთე კოლონა

13 ივნისს ირაკლი ალასანია გამოეხმაურა პრემიერ-მინისტრის მიერ «ბი-სი-სი-სი»-სთვის მიცემულ ინტერვიუში გამოთქმულ მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ რუსეთი არ არის დაინტერესებული აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის ანექსიით. «ჩაატარებს თუ არა ანექსიას რუსეთი, ეს მამა ღმერთმა არ იცის, იმიტომ, რომ გადაწყვეტილებას იღებს ერთადერთი კაცი, ეს არის პუტინი და, რა თქმა უნდა, ვერც ჩვენს პრემიერს და ვერც ყველაზე დიდ სადაზვერვო ორგანიზაციას ვერ ექნება ამის შესახებ ინფორმაცია», – განაცხადა ალასანიამ (ინტერპრენსიუსი). საინტერესოა, რა დგას ამ კომენტარის უკან – მხოლოდ ანტიპათია ღარბიანების მიმართ და ჯიბრში ჩადგომის დაუოკებელი სურვილი თუ შედარებით რთული პოლიტიკური გათვლა? რა უნდა ალასანიას?

ომრუშაშვილის რეინკარნაცია

ვიდრე იმის გარკვევას შევუდგებით, რა იცის მამაზეცერმა და რა – ირაკლი ალასანიამ, ალბათ, ურიგო არ იქნება იმის გახსენება, რომ მოტივები «ჩვენ არ ვიყოფით», «ჩვენ არ გვევინა», «ამას ვინ იფიქრებდა» და ა. შ. რუსეთის მოქმედებასთან დაკავშირებით, ქართული პოლიტიკისთვის უცხო არ არის. ჩვენ შეგვიძლია გავისხენოთ ავგისტოს ომის შემდგომი პერიოდი და გაერთიანებული შტაბის ყოფილი უფროსის – ზახა გოგავას პასუხები საპარლამენტო კომისიის წევრების კითხვებზე: «ჩვენ არ ველოდით იმას, რაც 9 აგვისტოს მოხდა, რაც 7-ში დაიწყო», «სამხედრო, საგარეო დაზვერვისა და კონტრაზვერვის დეპარტამენტებიდან შემოსული ინფორმაციის საფუძველზე ამ დონის აგრესიაზე არც ერთი ქმედება არ მიუთითებდა». მაშინ საზოგადოება ძლიერ აღშოთდა – რას ქვია «არ ველოდით», როდესაც მოვლენათა შესაძლო განვითარებაზე პირდაპირ მიუთითებდა ქართული ექსპერტების უმრავლესობა, ხოლო კრემლი როგორც სიტყვით, ისე საქმით (წვრთნები ჩრდილოეთ ოსეთში, სარკინიგზო ჯარების მიერ აფხაზეთში ლიანდაგის შეკეთება და ა. შ.) მკაფიოდ მიანიშნებდა საქართველოს ხელისუფლებას, რა მოჰყვებოდა მის მკეთარობებს, როგორც ცხინვალში, ისე ნატო-ში ინტეგრაციის მიმართულებით. ამ უსუსურმა პოზიციამ – «ჩვენ არ გვევინა» ისედაც დაფიქრებდა ალასანიას სააკაშვილის რეჟიმს ბევრი ქულა დააკარგვისა. ახლა ალასანია, ფაქტობრივად, იმავეს ამბობს, ოღონდ არა პოსტ-ფაქტუმ, არამედ კრემლის შესაძლო ნაბიჯებთან დაკავშირებით.

«განმუხტვამ» რუსეთთან ურთიერთობებში, რომელიც 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ დაიწყო, არც ისე ბევრი პოზიტივი მოიტანა, მაგრამ, ალბათ, არაფერი უარყოფს იმას, რომ ესკალაციის საფრთხე მნიშვნელოვნად შემცირდა. მასზე მხოლოდ ბოლო დროს ალასანიამ დააბრუნა, მას შემდეგ, რაც კრემლმა ნათვალა, რომ ოფიციალური თბილისი ისევე ძველ პოლიტიკას დაუბრუნდა. აუისმომასწავლებელი სიგნალები მოსკოვიდან განსაკუთრებით ხშირი მას შემდეგ გახდა, რაც ირაკლი ალასანიამ ხელისუფლების პირველ პირებთან შეუთანხმებლად მოუწოდა ნატოს ქვეყნებს, საქართველოში თავდაცვითი საშუალებები განეღობინათ. ამასთანავე, როგორც მან, ისე მისმა თანამოაზრებებმა ხელისუფლებამო მკვეთრად გააძლიერეს რიტორიკა ნატოში ინტეგრაციისთან დაკავშირებით, მიუხედავად იმისა, რომ ალიანსი მზად არ არის საქართველოს არათუ წევრობა, არამედ «წევრობის სამოქმედო გეგმა» (იგივე მპაი) შესთავაზოს, რაც ნათლად დაფიქსირდა (მაგალითად) ვერმანის კანცლერის – ანგელა მერკელის ბოლო-დროინდელ განცხადებებში. ოფიციალური მოსკოვის მკვეთრმა რეაქციამ არ დააყოვნა, ხოლო ქართულ და რუსულ მედიაში დაიწყო მსჯელობა საქართველოში რუსული ძალების კონტროლის ზონის შესაძლო გაფართოებაზე, რუსეთის შემადგენლობაში სეპარატისტული რესპუბლიკების შესვლაზე, «ვირთულ ვარიანტზე» ეროვნული უმცირესობებით დასახლებული რეგიონებისთვის და ა. შ.

პარადოქსულია, მაგრამ ირაკლი ალასანია ბოლო ხანს იქცევა ისე, როგორც ირაკლი ოქრუაშვილი იმ პერიოდში, როდესაც სააკაშვილის ხელისუფლება რუსეთთან ასე თუ ისე მშვიდობიან დაძლიერდა აწარმოებდა და მომავალ ომზე თითქმის არაფერი მიუთითებდა. თავდაცვის იმპაზინდელი მინისტრი რუსეთის მისამართით მკვეთრად კონ-

ფრონტაციულ განცხადებებს აკეთებდა, რომელიც ირბად ხელს უწყობდა მოსკოვში იქაური «ქორების» შეხედულებების გავრცელებასა და დაპირისპირების გაღრმავებას. მსგავსი «კერძო საგარეო პოლიტიკის» გატარება შეიძლება ძალიან ცუდად დასრულდეს.

შესაძლოა, ალასანია, მზარდი ამბიციებიდან გამომდინარე, ცდილობს, ამერიკელების თვალში თავი წარმოაჩინოს უფრო ადეკვატურ ლიდერად «ახალი ცივი ომის» პერიოდისთვის, ვიდრე ივანიშვილი და ღარბიანები, რომლებიც «გადატვირთვით» რიტორიკასა და პოლიტიკასთან ასოცირდებიან, მაგრამ ფაქტია, რომ ასეთმა თამაშმა შეიძლება საქართველოს უსაფრთხოებას სერიოზული პრობლემები შეუქმნას.

ზოგადად, მივლინებს «ჩვენ აპირით ვერ გავიგებთ, რას მოიმიქმედებს რუსეთი» არაპროფესიონალიზმისა და უსუსურობის ელფერი დაპირება და ამ ნიადაგზე საცხებით ბუნებრივად შეიძლება გაჩნდეს კითხვა «რა უნდა მთავრობაში მინისტრს მსგავსი იდეებით? გაეუშვათ ეს და მოვიყვანოთ სხვა». მაგრამ, შესაძლოა, საქმე შედარებით რთულადია – ეს პოზიცია უარყოფს მოსკოვთან ორმხრივ კომპრომისზე დაფუძნებული პოლიტიკის შესაძლებლობას (ვინაიდან ის, ალასანიას მიხედვით, რაღაც განსხვავებულ, ამოუცნობ ლოგიკას ეყრდნობა და კაცმა არ იცის, რას გააკეთებს). სინამდვილეში, რუსეთის, ისევე, როგორც ნებისმიერი სხვა ქვეყნის, პოლიტიკა, მისი მიზნებიდან და შესაძლებლობებიდან გამომდინარეობს. საქართველოსთან დაკავშირებით მას საკმარისი მკაფიო და გასაგები გზავნილის სახე აქვს – «თავი დაანებეთ ნატოს, თორემ უარესი მოგივათ». თუმცა ვინაიდან მსოფლმხედველობა, რომლის ფარგლებში ოპერირებს ალასანია, არ უშვებს ალტერნატიულ, ნატოში გაწევრიანების იდეისგან თავისუფალი პოლიტიკის გატარების შესაძლებლობას, მას, საგარაუდოდ, ურჩევნია რუსეთის ქმედება წარმოაჩინოს, როგორც აბსოლუტურად ამბივალენტური, რომლის პროგნოზირება ამქვეყნად არავის შეუძლია.

მგლის თავზე კონსტიტუციის პიიხვა

მოსაზრება იმის თაობაზე, რომ შემდგომში დაახლოვებამ ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსთან (რეალურმა და არა წარმოსახვითმა) შეიძლება გამოიწვიოს არა მხოლოდ დაპირისპირება რუსეთთან, არამედ ახალი ომი მასთან და ახალი ტერიტორიების დაკარგვა, საქართველოში საკმარის ფართოდ გავრცელებულია. ამასთანავე, აშკარა გახდა, რომ ნატოს რიგი წევრების ფრთხილობა და მზად არ არიან საქართველოს ალიანსის წევრობა შესთავაზონ. გამორიცხული არაა, ახლო მომავალში მას, ისევე, როგორც უკრაინას, ნეიტრალიტეტსა და «ფინურ მოდელზე» დაფიქრებისკენ უბიძგონ. საკმარისი ბუნებრივია, რომ ამ ფრთხე ქართულ საზოგადოებაში «ნატო-სკეპტიციზმმა» იმძლავრა. ეს იმდენად საგრძნობი გახდა, რომ მთავრობას აღარ შეუძლია ამ ფაქტორის არსებობა უგულებელყოფს.

და ამ დროს, როდესაც მსჯელობა ამ თემაზე, ნატოს უფლის სამიტის მოახლოებასთან დაკავშირებით, სულ უფრო აქტუალური ხდება, სოციალურ ქსელებში ფართოდ გავრცელებულია ირაკლი ალასანიას განცხადება: «დღეს არსებული სიტუაცია, როდესაც პოლიტპატიმრის სტატუსით გათავისუფლებული პირები ნატოსა და ევროკავშირის წინააღმდეგ გამოდიან, მაღალი კონტრდაზვერვითი საფრთხის შემცველია და ამინსტიის დროს პარლამენტს ამაზე მეტი დრო უნდა დაუხარჯოს». კომენტარების უმრავლესობის შეფასებით, თავდაცვის მინისტრმა, ფაქტობრივად, თქვა, რომ უნდა მომხდარიყო პოლიტპატიმრების დაყოფა მათი შეხედულებების მიხედვით და ნატო-ევროკავშირის მოწინააღმდეგეები ციხეში უნდა დაეტოვებინათ. ეს სრულიად უპრეცედენტო, ზე სკანდალური განცხადებაა და, თუ მისი ავტენტურობა საბოლოოდ დადასტურდება, პრემიერმინისტრი ან უნდა მკაფიოდ გაემიჯნოს მას, ან აღიაროს, რომ მთავრობაში ფაშისტური შეხედულებების მატარებელი უზის, რომელსაც კანონის უზენაესობა და დემოკრატიაზე წარმოდგენა არ აქვს.

საქართველოს კონსტიტუცია, მუხლი 14: «ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია გაწინააღმდეგ რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა

შეხედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა». აქედან გამომდინარე, ადამიანების დახარისხება მათი შეხედულებების საფუძველზე (ამინსტიისთან თუ ნებისმიერ სხვა სამართლებრივ აქტთან დაკავშირებით) აბსოლუტურად შეუწყნარებელი, ანტიკონსტიტუციური და კანონსაწინააღმდეგო რამ არის. მსგავსი იდეები სააკაშვილსაც კი არ გაუხმობია, მიუხედავად იმისა, რომ ქართული პოლიტიკური შიზოფრენიულობის ყველა რეკორდი მოხსნა. საქართველოს ყველა მოქალაქეს აქვს უფლება, თქვას, რომ მიუფურთხებია ნატოსთვის, ფეხებზე პიკია ვეროკავშირი და იქ ინტეგრაციას ეწინააღმდეგება; მნიშვნელოვან არ აქვს, მოგვწონს ეს თუ არა, არანაირი სანქციების დაწესება ამისთვის არ შეიძლება.

იმის ნაცვლად, რომ აწარმოოს დისკუსია ნატოს მოწინააღმდეგეებთან და რეგულაციები უნდა დაიცვას თავისი პოზიცია, თავდაცვის მინისტრი, ფაქტობრივად, ნანობს, რომ ხელისუფლებამ ისინი ციხიდან გამოუშვა. ზოგადად, პოლიტიკა და ზნეობა ერთმანეთისგან საკმარის შორს დგას, თუმცა «ქართული ოცნების» არაერთი ამომრჩეველი შეიძლება მივიდეს დასკვნამდე, რომ საქმე ერთი აუწერელ უმადურობასთან ვაქვს.

საქმე ისაა, რომ 2008 წლის 5 იანვრის პლემსიტზე ამომრჩეველთა 23%-მა ხმა ნატოში გაწევრიანების წინააღმდეგ მისცა. ექსპერტების დიდი ნაწილი ვარაუდობს, რომ ავგისტოს ომის შემდეგ, ალიანსის ამჟამინდელი პასიურობის ფონზე, ნატო-სკეპტიციზმის ხვედრითი წილი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, თუმცა დროებით დაფუძნდა, რომ ის უცვლელი დარჩა. არავისთვის საიდუმლო არაა, რომ ამ ადამიანების დიდი უმრავლესობა სააკაშვილის რეჟიმის თანამდევრული, შეურიგებელი მოწინააღმდეგე იყო და «ქართული ოცნების» გამარჯვებაში ძალიან სერიოზული წვლილი შეიტანა. გაცილებით დიდი, ვიდრე ირაკლი ალასანიას «ხუთპროცენტინაპარტია» (ისე, «ხუთპროცენტინაპარტია» რესპუბლიკურ პარტიას უწოდებენ ხოლმე, ალასანიას «თავისუფალი დემოკრატები» კი მასზე სუსტია). გამოვალკოთ «ქართული ოცნების» შედეგს საპარლამენტო არჩევნებში არა 23%, არამედ თუნდაც ამის ნახევარი და დარწმუნდებით, რომ ამ ამომრჩეველების მხარდაჭერის გარეშე კოალიცია, უბრალოდ, ვერ გაიმარჯვებდა.

რას აკეთებდა ამ დროს ირაკლი ალასანია? ის არ გაემიჯნა სააკაშვილის რეჟიმს არც 7 ნოემბრის სადისკურსო დარბევის, არც 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგების გაყვალბების შემდეგ, მხოლოდ ავგისტოს ომის შემდეგ, როდესაც ყველა მეტ-ნაკლებად წინდახედული ადამიანისთვის (მათ შორის ალასანიას ამერიკელი მეგობრებისთვის) ცხად გახდა, რომ სტრატეგიულ პერსპექტივაში რეჟიმი განწირულია, განუვლება მას. შემდეგ, 2010 წლის თბილისის მერის არჩევნებზე, მან მოუტანა სააკაშვილის მოწინააღმდეგე ძალებს ყველაზე სამარცხვინო (სრული უიმედობით გამსჯელებული) მარცხი მათი არსებობის ისტორიაში და იგივე უგულავას გამარჯვება მიულოცა, მიუხედავად იმისა, რომ ხელისუფლება ამომრჩეველებზე უპრეცედენტო ზეწოლას ახდენდა. შემდეგ, 2012 წლის არჩევნებში ის დამარცხდა ზუგდიდში «ნაციონალის» ერთ-ერთ ყველაზე ოლიგარქულ წარმომადგენელთან – როლანდ ახალაიასთან, რომელსაც, საარჩევნო ტექნოლოგიების ერთ-ერთი სპეციალისტის თქმის არ იყოს, «პოლისჯოხიც კი მოუგებდა». ახლა კი ზის თავდაცვის მინისტრის სავარაუდოდ, სადაც ნატოს მოწინააღმდეგეების ხმების გარეშე ვერ მოხვდებოდა, იდეებს ყველაზე მაღალ ანაზღაურებას მინისტრებს შორის, პოლიტპატიმრების ამინსტიას აკრიტიკებს (სხვათა შორის, ზოგიერთმა მათგანმა შეიძლება აღმოაჩინოს შექარა მისი განცხადების ქვეტექსტში) და «მაღალ კონტრდაზვერვითი საფრთხეზე» საუბრობს. პრინციპში, შეგვიძლია ეს თემაც განვიხილოთ, მით უმეტეს, რომ «მან პირველმა დაიწყო».

ჯაშუშებს შვილობილთაზე ითვლიან

თუ ხვალ ვინმე გამოვა და იტყვის, რომ ირაკლი ალასანია რუსეთის აგენტია, ჩვენ იძულებულნი ვაგხვდებით, ეს ბრალდება სრული სერიოზულობით, დეტალურად განვიხილოთ. საქმე ის როდია, რომ იფიქრებდა უშიშროების აკადემიაში 1994-96-ში, იგორ გიორგაძის მინისტრობის წლებში, სწავლობდა, როდესაც, საყოველთაოდ გავრცელებული

აზრის თანახმად, რუსული გავლენა ქართულ სპეცსამსახურებზე განსაკუთრებით ძლიერი იყო და, აქედან გამომდინარე, ერთი ამბიციური მხმენელის გადაბირება განსაკუთრებულ პრობლემას წარმოადგენდა. ეს არაა მთავარი, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგმა შეიძლება იპოვოს აქ სივრცე მრავალფეროვანი სპეკულაციებისთვის. ამა თუ იმ პიროვნების ბიოგრაფია და დეტალირებული შეხედულებები მეორეხარისხოვანია – მსჯელობა «მაღალ კონტრდაზვერვითი საფრთხეზე» მისი მოქმედების შედეგებს უნდა დაეფუძნოს.

ირაკლი ალასანიამ გააკეთა მთავრობასთან შეუთანხმებელი განცხადება საქართველოში ნატოს ძალების განლაგების შესახებ, რითაც ხელი შეუწყო რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის დაძაბვას, ისევე, როგორც თავის დროზე ირაკლი ოქრუაშვილმა და წყალი მოსკოველი «ქორების» წისქვილზე დაასხა; კონფრონტაციის ახალ რაუნდს კი შეიძლება მოჰყვეს ახალი ომი, ტერიტორიების დაკარგვა და ქართული სახელმწიფოებრიობის კრახი. ალასანიამ, აგრეთვე, შეუტია ნატოს მოწინააღმდეგე პოლიტპატიმრებს და, ძალიან ცუდად შენიღბულ ქვეტექსტში, ფაქტობრივად, მხარი დაუჭირა საქართველოს მოქალაქეების დახარისხებას მათი შეხედულებების მიხედვით. პოზიცია, რომლის ფარგლებში, მოსახლეობის ნაწილი, (მაგალითად, ამომრჩეველთა 23%) განიხილება, როგორც უცხო ქვეყნის პოტენციური აგენტი, ცალსახად ხელს უწყობს საზოგადოების გახლეჩას და სამოქალაქო დაპირისპირებას, რომელიც ქვეყნის უსაფრთხოებას უდიდეს ზიანს მიაყენებს. ორივე შემთხვევაში ჩვენ შეგვიძლია ვისაუბროთ აშკარად დესტრუქციულ შედეგებზე ახლო პერსპექტივაში, სწორედ ისეთ შედეგებზე, რომელთა მიღწევა შეიძლება უცხო ქვეყნების აგენტს უნდოდეს.

აქ ალბათ, უნდა დავსვათ კითხვა: ვინ არის «მაღალი კონტრდაზვერვითი საფრთხის» შემცველი ელემენტი – ნატოს მოწინააღმდეგეები, რომლებიც, ფინელებისა და ავსტრიელების უმრავლესობის მსგავსად, ღიად აფიქსირებენ თავის შეხედულებებს კონსტიტუციური უფლებების ფარგლებში, თუ ირაკლი ალასანია, რომლის მოქმედებამ შეიძლება ქვეყნის რუსულ ბიომბლამშენებზე დიდი ზიანი მიაყენოს? ამ ორს შორის ვინ უფრო ჰგავს უცხო ქვეყნის ინტერესების შესაბამისად მოქმედ აგენტს?

ასე რომ, თუ ხვალ ვინმე გამოვა და იტყვის, რომ ირაკლი ალასანია რუსეთის აგენტია, ხოლო მისი კადრები თავდაცვის სამინისტროსა და პარლამენტში «მეზოუ კოლონაა», ამ თემაზე, ყოველივე თქმულის გათვალისწინებით, ძალიან სერიოზული მსჯელობა მოგვიწევს.

სავა თუ ისე, საერთო სურათი საკმარისი მიმედ გამომიყურება. ირაკლი ალასანია:

- ა) აკეთებს ხელისუფლების პირველ პირებთან შეუთანხმებელ განცხადებებს, რომელთაც შეიძლება ძალიან ცუდი შედეგი მოჰყვეს, რაც ძალიან ჰგავს ეროვნული უსაფრთხოებისთვის აშკარა საფრთხის შემქმნას;
- ბ) თავისი განცხადებებით ხელს უწყობს საქართველოს მოქალაქეების დახარისხებას მათი შეხედულებების მიხედვით, რაც შეუწყნარებელია დემოკრატიულ სახელმწიფოში;
- გ) საუბრობს «კონტრდაზვერვითი საფრთხეზე» მოქალაქეთა ჯგუფის მიერ კონსტიტუციური უფლებების რეალიზებასთან დაკავშირებით, რითაც, ფაქტობრივად, ხელს უწყობს «კუდიანებზე ნადირობის» ატმოსფეროს დამკვიდრებას, სააკაშვილის რეჟიმის ტრადიციების შესაბამისად;
- დ) მჭიდრო კონტაქტში და, შესაძლოა, ფარული კონსულტაციების რეჟიმში იმყოფება რეჟანშზე მეოცნებე «ნაციონალების» ხელმძღვანელ რეკლამთან, რომელსაც არაერთჯერ მიანიშნა ბიძინა ივანიშვილმა;
- ე) მუდამ ეჯობება პრემიერმინისტრს და, შესაძლოა, განეგბ ცდილობს, დააქინოს მისი ავტორიტეტი (ეს უკანასკნელი, პრინციპში, ირაკლი ღარბიანის პრობლემაა და არა საზოგადოების, მაგრამ მანინც).

ისმის კითხვა: კიდევ რამდენ ხანს აიტანს ყოველივე ამას ირაკლი ღარბიანის? თუ ის არაფერს შეცვლის და ალასანიას არ შეაჩერებს, მაღე, სავარაუდოდ, სუსტი ლიდერის იმიჯს დაიმკვიდრებს.

დომიტი მონიაკა

ქვირფასო მკითხველო, ბატონ ედუარდ ივროსას ნაშრომზე – “გემორბიული ტიპი” მიძღვნილი ზოგადკაცობრივ პოეზიაზე – მეტყველებისა და აზროვნების ჩასახვა, წარმოქმნა-განვითარება მიღებული აქვს რეცენზიები ენათმეცნიერების, ფსიქოლოგიის, ფიზიოლოგია-ბიოლოგიის ინსტიტუტებიდან, რომელსაც ხელს აწერს ცხრა დოქტორი – მეცნიერების აღიარებული მოღვაწეები. ამ რეცენზიებზე აბასუსო წერილები დაიბეჭდა გაზეთ “ილორი” 261, და მომდევნო ნომრებში, სადაც ავტორი მიუთითებს რეცენზიების ტენდენციურობაზე, ზოგიერთ ხარვეზებზე და არაობიექტურობაზე. ამავ საკითხს მიუძღვნა ავტორმა ახალი ნაშრომი “პოლემიკა”, რომელსაც მკითხველს დიდი სიამოვნებით ვთავაზობ.

ისტორიკოსი – სრულიად განსხვავებული პროფესიიდან გამომდინარე, ჩემთვის, ასე ადვილი არაა ყველაფერი სწრაფად და მარტივად გავიგო, ამიტომ, ჯერ-ჯერობით ვერ დაგეთანხმებით: თუ ბგერას ფიზიკური გამოყოფა ანუ ასოცირებულია ამ ფიზიკურში, მთლად ნათელი არაა, როგორ შეიძლება ამ ბგერამ პირობითი რეფლექსი გამოიწვიოს, თუკი უპირობო რეფლექსი ისევეა მიმდინარეობს.

ფიზიოლოგი – პავლოვის ცდებით დადგენილია: თუ საკვების მიღებას, მრავალჯერ, ნებისმიერ კონკრეტულ ბგერას შევუხამებთ, ამის შემდეგ, ამ ბგერის გაგონება ორგანიზმში გამოიწვევს იმ ცვლილებებს რასაც საკვების მიღება იწვევდა. ზემოთ, ჩვენს მიერ აღწერილი შემთხვევაში, განსხვავება მხოლოდ იმაშია, რომ ბგერა ბუნებრივად ფიზიკურ შეფუთვებში, პომინიდის ჯოგის მსიერ-მწკრივად ინდივიდებში წოვა-ყლაპვის ხმანობების გაგონება ან დანახვა აღნიშნული პროცესისა, უწყვეტია, სწორედ, აქვეთქმულია, პირობითი რეფლექსებს გამოიწვევდა და ეს მოხდებოდა ინდივიდებში და თაობებში პომინიდისა უსასრულო ხშირად. მინდა დავძინო და ხახი გავსვა იმას, რომ აქვეთქმული ფაქტობრივი მონაცემებია და არა საკუთარი მოსახრებები, როგორც ეს პატივცემულ ფსიქოლოგებს, მცდარად, წარმოუდგენიათ.

ანტიროლოგი – საინტერესოა, როგორც წარსული, ეს მოვლენები როგორ უნდა ასახულიყო პომინიდის თავის ტვინში?

ფსიქოლოგი – ძუძუმწოვრებში, წოვა-ყლაპვასთან (ნივთიერებათა ცვლასთან ანუ საჭმლის მიღების პროცესთან და მასთან დაკავშირებულ სისტემასთან) ასოცირებულ ისეთ მოვლენებთან როგორიცაა: წყურვილის, შიმშილის, წყურვილის დაკმაყოფილების და გაძღობის ორგანიზმული რეაქციები თუ ემოციური რიგის მოვლენებად არ ჩავთვლით (ნეობიპეიორისტები), ერთი მხრივ ცხადია: მათ ინტენსივობაზე უშუალოდ დაბოკირებული, მოთხოვნის დაკმაყოფილებით გამოწვეული, სიამოვნება-უსიამოვნების ინტენსივობა: ორგანიზმული რეაქციები ერთიანი არიან ემოციური გენეზისის განცდებთან.

ბიოლოგი – მათ ერთმანეთთან აახლოებთ “მჭიდრო კავშირი ინდივიდის ბიოლოგიურ ანუ ვიტალურ მოთხოვნებთან, ეს უკანასკნელი კი, წარმოქმნებიან ორგანიზმის პომეოსტაზის

შრიად აქტუალურ საკითხებზე

იმდგვარო რეფლექსს, როცა სისხლში საკვებ ნივთიერებთა პროცენტული რაოდენობა კლებულობს”.

სმარტოლოგი – უზნაობის განწყობის თეორიის თანახმად (განწყობის არსებობა აღმოაჩინა გერმანელმა ფსიქოლოგმა ლ. ლანგემ. 1888 წ.) მოთხოვნილება განაწყოებს პომინიდს ამ მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად. ხოლო შესაბამისი სიტუაციის არსებობის შემთხვევაში, (მშვიდ-მწყურვალ პომინიდის არსებობა) განხორციელდებიან შესაბამისი ქმედებები ამ მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად ანუ წოვა ყლაპვის შესასრულებლად. გარდა ამისა, დასახელებულ წოვა-ყლაპვის ფიზიკურ თან ახლავს სხვა მოვლენებაც – შეხების, ტემპერატურის, მხედველობის სქენის და ინტერმოდალური თვისობრიობის – გემოს და ყნოსვის შეგრძნებები.

ყველა ზემოაღნიშნული შეგრძნებათა განცდები და შეგრძნება-ეპოციათა საერთო განცდები ერთიანი არიან, რადგან ერთ მოვლენაში – საკვების მიღების ფიზიკურში არიან შერწყმულნი.

ფიზიოლოგი – მაშასადამე, ნებისმიერ მათაგანს შეუძლია პირობითი რეფლექსის გამოწვევა და, რაც მთავარია, ამას აკეთებს ხშირად (ბგერა). გადამწყვეტი და უმნიშვნელოვანესია, რომ ბგერა შეუძლებელი ფიზიკურ უპირობო რეფლექსით გამოწვეულ, ზემოთხსენებულ შეგრძნებებსა და ეპოციებს.

სმარტოლოგი – ბატონო ფიზიოლოგი, ფიზიკურის მსველელობისას ცენტრალურ ნერვულ სისტემაში მიღებულ, აღწერილ მოვლენების ინფორმაციებზე, ფიზიოლოგიურ ასპექტში, თქვენ სწორად მიუთითებთ, მაგრამ ფსიქოლოგიურ ასპექტში კი ისინი არა როგორც ბოქლომის გახსნა უცვლელად, არამედ ფუნქციონალურ მონაცემებად “ჩაიბეჭდებიან და ინახებიან. ამ უკანასკნელ ფსიქოლოგიაში, გარდა ზემოთქმულისა (შეგრძნება, ემოცი), შესაბამისი ფუნქციები: “აქტა”, “წარმოდგენა”, “მეხსიერება”, “დავიწყება”, “ყურადღება” შეესაბამებათ, რომელიც ხარისხობრივი მაჩვენებლებით ხასიათდება. აღნიშნული ფუნქციები გახსნავეთ ავტორის უსშირესი გზავნილები, ამიტომ მასზე ბრალდებები (ფიზიოლოგიაში და ბიოლოგიაში ავტორის წარმოდგენების ბუნდობრიობის თაობაზე) ხომ არ უარგვეს?

ფიზიოლოგი – გეთანხმებით, მაგრამ ლიმონს ბოლო წვეთი რომ გამოწვრილ, ხელი მაგრად უნდა მოუჭირო.

სმარტოლოგი – სწორია: უსაშველო ტვირთით დახუნდულ ლურჯას შუბლზე ვინ კოცნის, მას, საცოდავს გვერდებს სახრით უხელენ. ხა... ხა... ხა... (საერთო ხარხარი...).

ფიზიოლოგი – დაეუბრუნდეთ საკითხს. კიდევ ერთხელ გავუსვავთ ხახი იმას, რომ ზემოთქმულ თვალსაჩინოდ აღქმად სენსორულ თვისებათა შორის მოვლენისა ბგერა თანამონაწილე. შერწყმულია მათში როგორც ნიშანდობლივი თანაზიარი თვისება და რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, ამგვარი შერწყმა შეუძლებელი შედეგად პირობითი რეფლექსი გამოიწვევა.

ბიოლოგი – ბგერით ინსპირირებული პირობითი რეფლექსის გამოწვევა ხომ წყურვილ-შიმშილის შეგრძნებების და მათთან შერწყმულ უსიამოვნებას, როგორც ემოციის ინტენსივობის გაძლიერებაა, რაც ასოციაციებით ბიოლოგიური მოთხოვნილების – იგივე უპირობო გამოვლიანებულთა (რძე, წყალი) წარმოდ-

გენების აღზევებაში გადაიხრდება. **ანტიროლოგი** – აღმანიებში, გეთანხმებით, ეს ასეა, მაგრამ, ვინ იცის, ძალუდა კი წარმოდგენის ფსიქოლოგი პომინიდს?

ანტიროლოგი – პომინიდს ყოველ მიზეზს გარეშე, ძალუდა. ოღონდ პომინიდები განვითარების სხვადასხვა საფეხურზე იმყოფებოდნენ: “...მორგანმა გამოყო სამონადირეო-სამეთევზეო და მიმთვისებელურ-შემგროვებლური მუშაობის სამი საფეხური: მისი უმაღლესი საფეხური იწყება უძველესი ადამიანის წარმოქმნით, შუა – მონადირეობის წარმოქმნითა და ცეცხლის აღმოჩენით, ხოლო უმაღლესი – მშვილდ-ისრის გამოგონებით...” დასახელებულია... ორი ნახტომი (როგინსკი): პირველში ხდება პომინიდების ოჯახის ფორმირება. მეორეში – თანამედროვე ადამიანის ჩამოყალიბება...” (იხ. “პირველი საზოგადოების ისტორია” გვ. 7 და 31). გარდა ამისა: “...სინანტროპის თავის ქალას ღრუს საფეთქლის უკანა ნაწილში და საფეთქელ-თხემ-კეფის მიდამოში შემჩნეულია გამბოზურცვლობები რომელშიც მადამოშიც თანამედროვე ადამიანის თავის ტვინში განლაგებულია სწორი მეტყველების სამმარველო ცენტრები (რაც), შესაბამისად, მოასწავებს მაღალ დონეს მისი დანაწევრებული მეტყველებისა და აზროვნების...” (იქვე).

ანტიროლოგი – მაგალითი ავტორისეული პრაქტიკიდან: ჩვენთან შინაური ცხოველები ყავთ თავისუფალ ყოფით პირობებში, ამიტომ მათზე დაკვირვება ნებისმიერ შემთხვევაში, ძროხას, ჩვეულებრივ, საჭმელს ქებათაც აძლევს: საკვების თქველვისას მეტალის სახელურის ჩხარული შეუძლებელია კვების უპირობო რეფლექსებთან გამოვლიანებლებს და სუსტად იგივე მოვლენები ვითარდება, როგორც წოვისას პომინიდის შემთხვევაში: აქაც წოვისას წარმოქმნილ წ და ყ ბგერათა სადარ ხშირობათა მსგავსად სახელურის ჯღარული პირობითი რეფლექსის გამოწვევია, რისი დასტურიც ამ ჯღარუნზე რითაც გარეთ მყოფ ცხოველს პატრონი ეზოში მიუხმობს, ცხოველის რეაქცია: იგი გამობრის ამ ხმათა მიმართულებით, თუკი რომ ქვას ვერ ამჩნევდეს. დამეთანხმებით, ცხოველი ასე არ მოიქცეოდა ამ ხმებს მასში, წინანდელი, ქვამში საკვების და კვების პროცესში ასოცირებული მოვლენათა თვალსაჩინო აღქმები არ გავცოცხლებინა ანუ მისი წარმოდგენები არ აღზევებულიყვნენ. თუ საკვები მუდამ მისთვის განკუთვნილ, როგორც სახელურის უღარუნით ასევე ფორმით ნაცნობ, ამიტომ პირობითი რეფლექსების აღდგენა, ქვამში კი არა, არამედ განსხვავებულ, მაგრამ ერთი მხედველობითი ვედის სიმორეზე განთავსებულ – მეორეში, ცხოველი მაინც პირველთან მიიბუნს და თავს შივ ქვამში ჩაყოფს.

მიუხედავად გვერდითი მხედველობის ვედის არეში არსებობისა, ცხოველს გარკვეული დრო ჭირდება რათა ეს მეორე ქვაბი შეამჩნიოს და მასთან მივიდეს: ჯერ უნდა გაქრეს ფარული მეხსიერებიდან აღმოცენებული, ის აღქმითი ხატების წარმოდგენები, რომელთა ბადალიც ჩვენ, აქვე, ზემოთ, ბოლო კონტექსტებში, პომინიდის წოვა-ყლაპვასთან დაკავშირებით აღწერილ და რომელთა პომინიდში განხორციელების უტყუარ მტკიცებულებას ავტორის ცხოველთა ფსიქოლოგიაზე დაკვირვების ეს მაგალითი წარმოადგენს.

სმარტოლოგი – აი, ის, ენის ბუნებრივად წარმოქმნისთვის აუცილებელი “უშუალო თვალსაჩინება”, რომელიც ვ. ვუნდტის შეხედულებით, შეუძლებელია არსებუ-

ლიყო. იგი ხომ მეტყველების წარმოქმნის საკითხში, უესტ-მიმიკას აძლევდა უპირატესობას, ჩვენს შემთხვევაში კი მთავარია: ბგერა ახორციელებს პირობით რეფლექსებს და ცხოველშიც კი იძლევა წარმოდგენას.

არქეოლოგი – “...შრომა, პირველი ძირითადი პირობაა კაცობრიობის ცხოვრებისა, და სხვათა შორის იმ ხარისხში, რომ ჩვენ, გარკვეული თვალსაზრისით, შეიძლება ვთქვათ: შრომამ შექმნა თავად ადამიანი...” ფ. ენგელსი, “ბუნების დიალექტიკა”. მ. 1969 გვ. 144. თარგმანი ე. ი. გარკვეული თვალსაზრისით, ბრძანებს ენგელსი და ეს სწორია, რადგან შრომამ მართლაც განავითარა მეტყველება და თავად ადამიანი (მხედველობაშია მორფო და სოციოენეზი);

ისტორიკოსი – მაგრამ მისმა თანამოაზრებმა აღიშნული თეზა არა ხატოვან ანუ ფიგურალურ ნათქვამად, არამედ აბსოლუტურ ჭეშმარიტებად დასახეს, რაც არასწორია. ახლა კი მომავს ციტატა ქ. ს. ენციკლოპედიიდან: “...მარქსამდე ცნობილი იყო ადამიანის განსახლების მრავალი ცდა: ადამიანი არის ეთიკური არსება (სოკრატე, პლატონი); ადამიანი არის საზოგადოებრივი ცხოველი (არისტოტელე); ადამიანი არის შუამდებარე არარასა და ყველაფერს შორის (პასკალი); ადამიანი არის მანქანა (ლაპეტრი); ადამიანი არის მთლიანად კაცობრიობა (გოეთე); ადამიანი არის ბუნების მიზანი და არა საშუალება (კანტი) და სხვა. ამ განსახლებებში მოცემული თავისებურებანი მართლაც არის ადამიანისთვის სპეციფიკური, მაგრამ არსებითი არ არის... ადამიანის ნამდვილი არის განსახლება – შრომის იარაღების შექმნის უნარი და მათი საშუალებით გარემოზე ზემოქმედება... ადამიანის საზოგადოებრივი ისტორიის წინ უძღვდა ბიოლოგიური ევოლუცია: ორგანიზმის ანატომიურ-ფიზიოლოგიური აღნაგობის ცვლადობა, შრომითი საქმიანობის ჩანახსები... ჯოგურ ურთიერთობათა განვითარება ავტოცელელებში... ადამიანი ეკუთვნის ძუძუმწოვართა კლასის პრიმატების რიგის პომინიდების ოჯახს... უძველესი პომინიდი უთუოდ ფართოდ იყვნენ გავრცელებული მესამეული პერიოდის მეორე ნახევარში ევრაზიასა და აფრიკაში. 1959 წ. აღმოჩენილი ავსტრალითიკური ფორმის თავის ქალასთან ერთად იპოვეს პრიმიტიული იარაღი: ჩლიქოსანთა წამახული ძვლები და წაწკრულებული რქები. ბუნების საგნების მიზანდასახულ დამუშავებაზე გადასვლა, რაც დაახლოებით 1,5 მლ. წლის წინათ უნდა მომხდარიყო, ანთროპოგენეზის საკვანძო მომენტია... აპითეანტროპის საფეხურზე შრომის იარაღების სისტემატურმა დამზადებამ (და გამოგონებამ) გამოიწვია უძველესი ადამიანის ფსიქიკის რთული გარდაქმნა და შექმნა მეტყველების აღმოცენების საფუძველი, რასაც უთუოდ უკავშირდება... თავის ტვინის ერთიორად გაზრდა ავსტრალითიკის ტვინთან შედარებით... (შეიქმნა ე. ი.) “ე. წ. ქვის ხანის შულის კულტურა”. ქ. ს. ენციკლოპედია გვ 79-80. ავტოცელე... ენგელსის ენის წარმოქმნის თეორია საშუალებას გვაძლევს დავახსოვროთ მისი წარმოქმნის დრო, როცა განხორციელდა ძველი ადამიანის შრომის იარაღების, როგორც ფორმის ასევე დანიშნულების უნიფიცირება... ა. ვოლკოვი, ი. ა. ხაბაროვი. “...მეექვსე მსოფლიო გამოცანა...”

(გაგრძელება იქნება)

დავით ქითანავა

კოემა გვანჯი ჩიქოვანზე

ათასკაციან სუფრაზე ყველა მისი მსმენელია, სხვათა გულის მოსაგებად მუდამ მოუწყენელია, გარეშემოთ სხივებს აფრქევს, თვით ჩრდილომუფენელია, თვით ყველასგან ფასდებული, ყველას პატივმცემელია. ამდენ გულებს რაფერ იპყრობს, კაცია თუ მისანია, ზედმეტს არას მოგახსენებთ, არ მაქვს კერძო მიზანია. არც სარგებელს გამოველი, არც ვარ მისი ხიზანია, მხოლოდ ვამბობ, რაც მინახავს, რაც მჯერა და მინამია. რა დროებაც არ მოვიდეს, გვანჯის ეს სულ არ აღონებს, საითაც სჯობს, თავის ქცევას შეუხამებს, შეუწონებს: უფროსები ხელში ჰყავს და უმცროსები თავს ამონებს. არსამენელს არ ისმენს და ყურს მიუშვებს გასაგონებს. ან ქალებს რომ აჯადოებს?! – უნდა ითქვას აქ მართალი! ვერაფრით ვერ დაუსხლტება, თუ დაადგა ერთხელ თვალი. ქერივ ქალებთან სახლოვე მიაჩნია, როგორც ვალი, ბევრი გვანჯის მზეს ფიცულობს, მისი გულის დედოფალი. ქმრიანებთან ფრთხილია და ქერივებს უფრო ეტანება,

თორემ ბევრს არ ეხერხება მის წინაშე გამაგრება. შეხედავს და... ქალს ლოყებზე ვარდ-ფურცელი ეფინება, ისეთ სიტყვას გადაუდგებს, მტერსაც რომ არ ეწყინება. ქალი – გვანჯის შემხედვარე – ვეღარ თოკავს თავის ვნებებს, ერთხელ ფიქრში თუ ჩავარდა, უმისოდ ვერ იარსებებს. ვიდრე გულზე გულს მიადებს, ბაგეს ბაგეს მიაწვებს, მანამდე არ დანყნარდება, მანამდე არ მოისვენებს. რომელ ქალაქს მიადგება, მას ლოგინი ყველგან ელის, ელიან და ნატრულობენ ქალაქია თუ სოფელი, ყველგან უცდის თვალ-ფუფუნა, მისი გულის სანადელი, გულს არ დასწყვეტს არც ერთ ტურფას, სადაც მიუწვდება ხელი. ქალებთან ვარ უკაცრავად, რომ ვახსენე ცოტა „ისე“... ლექსს უთქვენოდ ვით ექნება სითბო, სიტყბო, სიხალისე, თქვენ შეუთეთ ამ ქვეყანას ტრფობის ცეცხლი მოგიზიგებ, მიტომც მართებებს ლექსის ოსტატს თქვენთან მეტი სიფაქიზე. და თუ ვინმეს მოგეწონათ ჩემი ლექსი სამიჯნურო, კარი მუდამ ღია მაქვს და მზად ვარ ყველას ვემსახურო;

შესარიგი – შევარიგი; დასამდური – დავამდური; ჩასაქრობი – ჩავაქრო და ასანთები – გავახურო. თუ ვინმეს გსურთ, აგერა ვართ მე და ჩემი ლექსის ქისა, უკადრებელს არას გკადრებთ, არ მამია თავი ხისა. კარგზე კარგი რომ არა ვთქვა მაქნისი ვარ აბა რისა? ჩემზე უკეთ არვის ძალუძს მოშორება კაემნისა. მეც ვამთავრებ გვანჯის ამბავს, თუმც ღირსია მეტი წერის, სხვა ვინაა ამისთანა, სანატრელი ბედისწერის, საჭირო და სარგებელი საყვარელი ყველა ერის, მისი სიტყვა, მისი რჩევა ყველას სურს და ყველა ელის. სიტყვას იტყვის – სიტყვაკაზმულს თავის მიზანს არ აცდება, უმისოდ კარგი საქმე, არაფერი არა ხდება. გულმეჭირვულს ერთს ეტყვის და კაცი უცებ გალადდება, რა საქმეშიც არ ჩარიო, ხელთ გიჭირავთ განადდება. უკადრებელს არა გკადრებს, იცის თავის დაფასება, ყველგან მორიგ-მოთავა, ჭირია თუ დაბადება. საქმე მეტად ჩახლართული, თუ კი ძნელად გადანყდება, ერთს იტყვის და მოათავებს, არ სჩვევია გადადება.

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

“ნაციონალური მოძრაობის” ტაქტიკაა – როდესაც უხერხულ მდგომარეობაში არიან, ტერმინებზე იწყებენ ხოლმე ღამას.

მაგალითად, “ნაციონალური” ამტკიცებენ – დეპუტატები ირმა ნადირაშვილი და ზურაბ ჯაფარიძე ბაქოს აეროპორტში არ დაუკავებიათ. კი ბატონო, ნადირაშვილისთვის და ჯაფარიძისთვის ხელები არ გადაუგრიხათ და გალიაში არ შეუგდიათ. არ დაუკავებიათ, ახერბაიჯანელმა მებრძოლებმა უბრალოდ შეაჩერეს, რადგან ამ ქვეყანაში საქართველოს ელჩის თემურაზ შარაშენიძის ინფორმაციით, მათ არადეკლარირებული მილიონი დოლარი ჰქონდათ.

ალბათ, ამ შეჩერებასაც უარყოფდნენ, ელჩს ოპერატიულად რომ არ ემოქმედა და ახერბაიჯანელი მებრძოლების გარემოცვაში მყოფ ნადირაშვილსა და ჯაფარიძეს თავზე არ დადგომოდა.

ისე, სჯობდა, ნადირაშვილსა და ჯაფარიძეს ირაკლი შიხიაშვილისთვის მიებაძათ და ეთქვათ, რომ დიდი ფული საქველმოქმედო მიზნებისთვის სჭირდებოდათ. ასეა თუ ისეა, ფაქტია – ახერბაიჯანი ყოფილი მმართველი პარტიისთვის კარგად გატკეპნილი გზაა, ერთხელ მოჰყვა კიდევ მიხეილ სააკაშვილი, როგორ ეზიდებოდნენ ტომრებით “ნაციონალური” “ქეშს” ბაქოდან.

“ნაციონალური მოძრაობა” არ არის მხოლოდ ერთი, ცალკე აღებული პარტია. მას ჰყავს უამრავი სატელიტი ორგანიზაცია, დაწესებული არასამთავრობო ორგანიზაციები, ახალგაზრდული მოძრაობებით თუ მედიასაშუალებებით დამთავრებული. პარალელურად, დღეს საქართველოში საარჩევნო მიმღე პერიოდია. ამ ყველაფერმა რომ იმუშაოს, საჭიროა დიდი ფული,

იმაზე ბევრად მეტი, ვიდრე ერთი მილიონი დოლარია.

ძველი დრო რომ იყოს, იცოცხლე, ბიზნესმენებს მიატანინებდნენ მილიონობით “შემოწირულობებს”, ვინც უარს იტყობდა, მათთან პროკურატურა-ფინანსური პოლიცია ჩაატარებდა ახსნა-განმარტებით სამუშაოებს. თუმცა დღეს “ნაციონალურებს” გაუჭირდა – მსხვილი შემოწირულობები აღარ ჰყავს, მთავარი სპონსორი კეხერაშვილი კი ინტერპოლით იძებნება.

უფრო ხუსტად, ფული კი არ არის პრობლემა, არამედ ის, თუ როგორ უნდა მოხედეს თანხა “ნაციონალების” საღაროში. თუ ნადირაშვილსა და ჯაფარიძეს “შავი მილიონი” მართლაც ჰქონდათ, მაშინ ყველაზე რეალურია ვერსია, რომ ეს დავით კეხერაშვილის ფულია.

ამ ვერსიის თანახმად, არ არის გამორიცხული, რომ კეხერაშვილი ფარულ ბიზნესწილებს (ანუ მისი წილები გაფორმებულია ე.წ. ცრუ მეწილეებზე) ინარჩუნებს საქართველოში და აგრძელებს “ნაციონალურებს” დაფინანსებას. თუმცა იმ ბიზნესმა, რომელსაც კეხერაშვილი აკონტროლებს ან წილებს ფლობს, აშკარად რომ დაიწყო სააკაშვილის პარტიის დაფინანსება, ეს უკვე ადრევე და შესაბამისი ორგანოების დაინტერესების შემთხვევაში “კეხერას” კვალსაც მიაგნებენ.

ამ ვერსიის თანახმად, იკვრება წყე – ფული მიდის ოფშორებში და იქიდან ნადირაშვილსა და ჯაფარიძეს სახით ახერბაიჯანიდან ბრუნდება საქართველოში.

ეთქვათ, ეს ფული არ არის “კეხერას” “ქართული ბიზნესიდან” და მან რომელიმე ძველი ანგარიშიდან მოხსნა თანხები “ნაციონალურებს” დასაფინანსებლად. სააკაშვილის პარტიის დაფინანსების ერთადერთი გზა მაინც “ქეშად” შემოტანაა, რადგან მსხვილი თანხების სახდვარ-გარეთიდან გადმორიცხვა და შემდეგ მისი “ნაციონალების” ჯიბეში მოხვედრა, ასევე ადრევე უკვე.

თუ ეს ვერსია დადასტურდა, მაშინ “ნაციონალურებს” კურიერები კარგად შეუწრევიან ნადირაშვილისა და ჯაფარიძის სახით. ისე, თქვენს მონა-მორჩილ მართლაც აინტერესებს, ბოლო თვეებში ოფიციალური თუ არაოფიციალური ვიზიტით “ნაციონალური” რამდენჯერ იმყოფებოდნენ ახერბაიჯანში.

ბიორბი კვიციანი

აქედან გამომდინარე, იბადება 7 კითხვა ზურაბ ჯაფარიძისა და ირმა ნადირაშვილის მიმართ, რადგან დეპუტატების მონათხრობს “მოკლე ფეხები უნანს”.

პარლამენტის თავდაცვისა და უსაფრთხოების კომიტეტის თავმჯდომარე ირაკლი სესიაშვილი ოპოზიციონერ კოლეგებს, ზურაბ ჯაფარიძესა და ირმა ნადირაშვილს 7 კითხვით მიმართავს.

შეკითხვებს სესიაშვილი სოციალურ ქსელ “ფეისბუქში”, საკუთარ გვერდზე აქვეყნებს და განმარტავს, რომ ბაქოს აეროპორტში მომხდარი ინციდენტის შესახებ ჯაფარიძისა და ნადირაშვილის მონათხრობს “მოკლე ფეხები უნანს”.

“უბრალოდ (რბილად რომ ვთქვათ) კითხვები მიჩნდება და საინტერესო იქნებოდა ჩემს კოლეგებს პასუხი გაცეცათ:

1. რატომ წავიდნენ ჯაფარიძე და ნადირაშვილი ახერბაიჯანში კოლეგებთან მარნეულსა და გარდაბანში განვითარებულ მოვლენებზე სასაუბროდ? ეს რამე ახალი გზა გასაჩივრების? მე როგორც მასსოფს, ძირითადად ვეროკავშირის ქვეყნებს ვითვლით ხოლმე არჩევნებში გარკვევას...

2. რატომ წავიდნენ ახერბაიჯანში ჯაფარიძე და ნადირაშვილი (ანუ გაჭივს ხარჯი), მაშინ როდესაც იმავე პერიოდში ახერბაიჯანში იყვნენ მიხეილ მაჭავარიანი და გიორგი ბარამიძე... მათი ეს ორი კოლეგა ნაკლებად შეძლებდა ახერბაიჯანელ კოლეგებთან საკითხებზე საუბარს?

3. ცოტა არ იყოს უჩვეულოა ახერბაიჯანის მებაჟე უმიზეზოდ გააჩეროს მოქმედი ერის დეპუტატი დიპლომატიური პასპორტით, მხოლოდ იმისთვის, რომ პირი სახეზე არ მოეწონა და იმდენი ელაპარაკოს “რადაცაზე”, რომ რეისს ვეღარ მიუსწროს? ასეთი მებაჟე მე არ შემხვედრია ახერბაიჯანში, რომლის მიმართაც პრეტენზია, როგორც ჩანს, ჯაფარიძეს არ გააჩნია და მადლობას უხდის რომ ზრდილობიანად გამოაცილეს...

4. ჯაფარიძეს როდემდე იყავს არაქონია და მიუხედავად იმისა რომ “უსაფუძვლოდ” გააჩერა და დააყოვნა მებაჟემ, უპრობლემოდ ახალი ბილეთები შეუძენიათ ჩემს კოლეგებს. რა პრობლემაა?

5. როგორ წარმოვიდგინათ სცენა, ვიდაც მებაჟის არასწორი ქმედების გამო დეპუტატი ვერ ბრუნდება სახლში, ახალ ბილეთს ვიდულობ და “გამორბიხარ ისევე ქალაქში

(გზას აეროპორტიდან ცენტრამდე დაახლოებით 40 წუთი სჭირდება) ყავის დასალევად...

6. თუ არაფერი საქველ არ ყოფილა აეროპორტში, რატომ გამოიხატეს საქართველოს ელჩი აეროპორტში? ის უნდა ეთქვათ რომ თქვენი დეპუტატები უსაფუძვლოდ დაგვაყოვნეთ და პრობლემები შეუქმენით?

7. მე ვითვლი ჩემს კოლეგებს დაასახელონ კონკრეტული დროები მათი ამ ინციდენტის წარმოქმნის, ასევე ის პირები, რომელთაც ხვდებოდნენ და ადგილები, სადაც შეხვედრები იმართებოდა და განსაკუთრებით ის კაფე, სადაც ყავა მიირთვეს. იმედია, ვიდულობთ ბაქოშიც არსებობს. კოლეგებო, პროკურორი არ ვარ, უბრალოდ რასაც თქვენ ყვებით იმას, მოკლე ფეხი უნანს”, – მიმართავს სესიაშვილი ოპოზიციონერ კოლეგებს.

ახერბაიჯანში საქართველოს ელჩის თემურაზ შარაშენიძის ინფორმაციით, საპარლამენტო უმცირესობის წევრები ირმა ნადირაშვილი და ზურაბ ჯაფარიძე ახერბაიჯანელ მებაჟეებს გუშინ დაახლოებით სამსაათიანი შეხვედრა-ოთხი საათის განმავლობაში ჰყავდათ დაკავებული და შიდა მოკვლევის შემდეგ გაათავისუფლეს.

“ისინი დაკავებულები ან პატიმრობაში აყვანილი არ ყოფილან. ჩატარდა შიდა მოკვლევა, რაც გაგრძელდა დაახლოებით სამსაათიანი შეხვედრა-ოთხი საათი, რის შემდეგაც ისინი გაუშვეს. იმტომ იყვნენ გაჩერებულები, რომ ჰქონდათ არადეკლარირებული დიდი რაოდენობით თანხა. ჩატარდა მოკვლევა და ახერბაიჯანული კანონმდებლობის შესაბამისად, გაათავისუფლეს”, – აღნიშნა შარაშენიძემ.

კიდევ ერთხელ ჩაუვარდათ კოეზი ნაცარში ბინძური პოლიტიკური მეთოდებით მოქმედ ნაციონალებს, რადგან დიდძალი ფული დაჰკარგეს, რაც არჩევნების გასაპირებლად ჰქონდათ გახაზირებული.

ახლა ვეღარ გადაუხდიათ “ქეშს” სულ-გაცივდეს არამზადა არასამთავრობოებს და “თავისუფალი ზონის” აქტივისტებს, რომლებიც მზად არიან ფულის სანაცვლოდ თავი გააღახვიონ ნაცთა მომუშავე ნებისმიერ პატრიოტს!

4 ბომბა, 9 წითელი ვარდი და სპა-სალონები მასაჟისტისთვის – ბარამიძეს ეპრობაირამობის ხარჯებს უძველესი

მაშინ, როდესაც ხელისუფლებიდან ოპოზიციისადმი გადაბარებული “ნაციონალური მოძრაობის” წევრები მმართველი კოალიციის წარმომადგენლებს მაღალი პრემიებისა და ბიუჯეტური თანხების არამიზნობრივი ხარჯვის გამო აკრიტიკებენ, არცერთი მათგანი საუბრობს სააკაშვილის ხელისუფლების ჩინოვნიკთა მიერ “შეჭმულ” საბიუჯეტო თანხებზე.

ჟურნალისტიკა ინფორმაციით, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა 2011-2012 წლებში ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის შემოწმება დაასრულა და მაშინდელი სახელმწიფო მინისტრის – გიორგი ბარამიძის სკანდალური ხარჯები გამოავლინა. ანგარიშში ასახულია გიორგი ბარამიძის მიერ, საკუთარი ბრძანებით, კანონდარღვევით, გამოწვეული პრემიები, მივლინებები საქართველოს სახელით აშშ-ში, გერმანიაში, ჩეხეთში, საფრანგეთში, უნგრეთში, მოლდოვასა და ბელგიაში, იქ სპა-სალონებსა და გამაჯანსაღებელ ცენტრებში მასაჟისტისთვის ბიუჯეტიდან გახარჯული ათასობით ლარი; კვივის ღამის ბარებში ნაყიდი 9 ცალი წითელი ვარდი და სხვა ყველა იმ ფაქტის ჩამონათვალი, რომლის საფუძველზეც სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა აპარატის მუშაობა უარყოფითად შეაფასა. გახეთმა ვერ გაარკვია, რა ვადებში გადაეცემა შემოწმების მასალები პროკურატურას და რა გადაწყვეტილებას მიიღებს პრეზიდენტი.

შესაბამისი სამსახურები ბალანსის შესადგენად სახაზინო პროგრამას იყენებდნენ. აღრიცხვიანობის უქონლობის გამო,

როგორც აპარატში, ასევე ცენტრში, ფულადი სახსრებისა და მატერიალურ ფასეულობათა მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენებაზე, ეფექტური კონტროლი არ ხორციელდებოდა.

საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის დასკვნაში ერთ-ერთი ყველაზე სკანდალური ქვეთავი გახლავთ მივლინების ხარჯები.

2011-2012 წლების საანგარიშო პერიოდში, აპარატმა “მივლინების” ქვე მუხლით, 988 200 ლარი გახარჯა. მათ შორის, 2011 წელს, ქვეყნის შიგნით – 26 917 ლარი, ქვეყნის გარეთ – 486 037 ლარი, ხოლო 2012 წელს, ქვეყნის შიგნით – 36 506 ლარი, ქვეყნის გარეთ – 438 838 ლარი. ქვეყნის შიგნით მივლინებების დროს, მაღალი რანგის თანამდებობის პირებზე დანაშაულის გაცემის ფაქტებიც დაფიქსირდა, რასაც საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის 20 აპრილის 231 ბრძანებულება არ ითვალისწინებს.

როგორც გახუთი წერს, ქვეყნის ფარგლებს გარეთ მივლინებისას, შესაბამის ბრძანებებში განსაზღვრული არ არის მივლინების მიზანი და აუცილებლობა, სახდვარგარეთის ქვეყნებიდან მიწვევები წარმოდგენილი არ არის, რაც ვიზიტის მნიშვნელობასა და საჭიროებას დაადასტურებდა. მივლინებულ პირებს, მივლინების პერიოდში განხორციელებული შეხვედრებისა და ვიზიტის ფარგლებში გაწეული სამუშაოს შესახებ ანგარიში არ წარუდგენიათ.

“მივლინების” ქვემუხლით, ზოგიერთ თანამშრომელზე აპარატის მიერ ხშირად ისეთი ხარჯებიც დაფინანსებული, რომ-

ლებიც არაადეკვატურია სახელმწიფო დაწესებულების მიზნებთან. მაგალითად, აშშ-ში, გერმანიაში, ჩეხეთში, საფრანგეთში, უნგრეთში, მოლდოვასა და ბელგიაში, სპა-სალონებსა და გამაჯანსაღებელ ცენტრებში მასაჟისტისთვის ბიუჯეტიდან 6200 ლარი გახარჯეს. მეტიც, სასტუმროს ქვითრების თანახმად, “სხვა ხარჯების” მუხლით, 4.700 ლარი დაიხარჯა, რაც სახელმწიფო ბიუჯეტიდან არ უნდა ანაზღაურებულიყო. კერძოდ, 2012 წლის 10 მაისს, სახელმწიფო მინისტრის ბელგიაში მივლინებისას, ფაქტობრივი ხარჯების დამადასტურებელ დოკუმენტაციაში, ქალაქ ბრიუსელში, ბლანკესტრაატის ქ. 14-ში მდებარე მასაჟის დაწესებულება INTERDIT-ში (დაინტერესებული მკითხველი აღნიშნული დაწესებულების ფოტოების ნახვას ინტერნეტ-სივრცეში შეძლებს) გახარჯული 1.300 ლარი და 600 ლარი ფიგურირებს. იგივე დაწესებულებაში, 2011 წლის 25 ნოემბერს, სახელმწიფო მინისტრის მიერ სამივლინებო თანხებიდან გახარჯულია 200 ლარი და 300 ლარი. სახელმწიფო მინისტრის უკრაინის დელაქალაქ კიევიში მივლინებისას, 2012 წლის 4 თებერვალს, ღამის ბარ JUST CAFE-ში (თავს ვიკავებთ აღნიშნული ღამის ბარის ფოტოების გამოქვეყნებისგან) 1 900 ლარია გადახდილი, მათ შორის, ქვითრის მიხედვით, 4 გოგონას შეყვანის ღირებულება – 100 ლარი და 9 ცალი წითელი ვარდი, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 100 ლარი დაჯდა!

ჩვენი ინფორმაციით, სააუდიტო პერიოდში, სახელმწიფო მინისტრის ბრძანებით, შტატით მომუშავე თანამშრომლების უმეტესობაზე პრემიები ყოველთვი-

ურად გაცივმოდა. იყო შემთხვევები, როდესაც თვეში ერთზე მეტ პრემიას გაცემდნენ.

“2011 წელს, გაცემული პრემიების ხვედრითმა წილმა, “თლიანი ხარჯის” მუხლის – 44%, ხოლო თანამდებობრივი სარგოს 79% შეადგინა, საიდანაც დეკემბერში გაცემული პრემიების ხვედრითი წილი თანამდებობრივ სარგოსთან შედარებით – 124%, ხოლო შრომის ანაზღაურებასთან შედარებით – 55%-ია. აუდიტის პერიოდში, აპარატის ასიგნებებიდან, სახელმწიფო მინისტრებზე, საკუთარი ბრძანებების საფუძველზე, პრემიის სახით დარიცხული და გაცემულია 115 300 ლარი. აქედან, 2011 წლის 1 იანვრიდან, 2012 წლის 20 აგვისტომდე, დარიცხული და გაცემულია 92 700 ლარის პრემია; 2012 წლის 24 აგვისტოდან, 22 ოქტომბრამდე – 11 300 ლარის პრემია; 2012 წლის 25 ოქტომბრიდან, 31 დეკემბრის ჩათვლით – 11 300 ლარის პრემია”, – წერს ჟურნალისტი.

საპ. 068.

მარტვილის რაიონის მღვიმეები და ჩანჩქერები, როგორც საინტერესო ტურისტულ-საეკოლოგიური მნიშვნელობის ობიექტები

კარგად იცნობ შენს მშობლიურ კუთხეს? (გთავაზობთ ნაწევრს ბატონების ფაუსტ ნადარაიას და ზურაბ ბიგვაგას წიგნიდან "მარტვილი")

საქართველოში არსებულ მრავალრიცხოვან კარსტულ მასივებს შორის ასხის მასივის განსაკუთრებული ადგილი უკავია. ასხის მასივზე აღმოჩენილი და შესწავლილია ოთხმოცამდე სიღრმე.

მასივის ზედაპირი (ცენტრალურ ნაწილში) მოკლებულია პიროგრაფიულ ქსელს. პერიფერიულ ნაწილებში კი სხვადასხვა ჰიფსომეტრიულ სიმაღლეზე გამოედინებიან უხვდებუტეანი წყაროები. მღვიმეებიდან ფისკერზე გამოედინებიან მიწისქვეშა მინარები, რომლებიც ზედაპირზე დაკადულ ნაკადთა მთელ სისტემას ქმნიან.

ტობასა და რანხის ჩანჩქერები საქართველოს კარსტული ზოლის უდიდეს და უღამაზეს ჩანჩქერებს წარმოადგენენ. ტობას აუზში თორმეტი დიდი და პატარა მღვიმეა აღმოჩენილი, რომელთაგან უგრძესია ცნობილი ქართველი სპალეოლოგის ა. ოქროჯანაშვილის სახელობის მღვიმე. მისი კეთილმოწყობა ტურისტულ-

საექსკურსიო მიზნით მნიშვნელოვან ეფექტს მოგვცემს.

აღექსნადრე ოქროჯანაშვილის მღვიმის მახლობლად მდებარეობს ტობას პირველი მღვიმე, რომლის სიგრძე 700 მეტრია. მღვიმიდან გამოედინება მძლავრი მიწისქვეშა მინარე, რომელიც ზედაპირზე უღამაზეს ჩანჩქერს აწენს. მღვიმეში შესასვლელიდან 80 მეტრზე მიწისქვეშა ჩანჩქერია, რომელიც ჯერჯერობით უდიდესია ჩვენს ქვეყანაში.

ტობა-მღვიმის მიდამოებში მშვენიერი ტურისტულ-საექსკურსიო ობიექტია. ასხის მასივზე აღმოჩენილი და გამოკვლეული კარსტული მღვიმეები ბუნების საინტერესო ძეგლებია (იხილეთ ვახუშტის სახელობის გეოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომლების ვ. ჯიშკარიანისა და ს. ბარანოვის შრომები).

ოფუცხორე - ასე ეწოდება მდინარე აბაშის ვიწრო კანონის სოფელ ინხურში. ეს ადგილი ბუნების პირველყოფილი სილამაზით ხიბლავს ადამიანს. დაღიანებს მეცხრამეტე საუკუნეში აქ გაუმართავთ წყლის წისქვილი, რომელიც დღესაც მოქმედებაშია. პიტალო კლდეების ვიწროებში მომავალი აბაშის წყალი აქ ქმნის ჭორბებსა და მცირე ჩანჩქერებს.

აქ მოწყობილი იყო სპეციალურად ჩანჩქერული ლიფტი, რომელიც, სამწუხაროდ, ამჟამად განადგურებულია.

მოთენა - ბუნებრივი გამოქვაბულია სოფელ გაჭედოში მდინარე აბაშის მარცხენა სანაპიროზე.

წახურუს მღვიმე-ნამოსახლარი - ბუნებრივი მღვიმეა სოფელ სალხინოში, რომელიც წახურის ხეობაში მდინარის მარცხენა სანაპიროზე პირველყოფილ ადამიანს საცხოვრისად გამოუყენებია, რასაც ადასტურებს აქ აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალა.

გვიანდელ შუა საუკუნეებში გამოქვაბულის შესასვლელი გაღვივდა და გამოყენებულა და თავშესაფრად უქცევიათ. დამოუკიდებლობის ხშირად სტუმრობენ წახურუს მღვიმეს.

ღებარდვი - მარტვილიდან დაახლოებით 55 კილომეტრის დაშორებით, მდინარე ტეხურის მარცხენა შენაკადის, ლებარდვის უღამაზეს ხეობაში ზღვის დონიდან 1500-1800 მეტრის სიმაღლეზე, მდებარეობს კურორტი ლებარდვი. თავისი მაღალი მთის პაერთი და მინერალური წყლებით ეს კურორტი ეფექტურად მოქმედებს: სუნთქვის ორგანოებისა

და სასუნთქო გზების დაავადებებზე, საჭმლის მომწელებელი ორგანოების - კუჭ-ნაწლავის, ღვიძლის, ნაღვლისა და საშარდე სისტემის ქრონიკული ანთების, ნერვულ დაავადებათა დროს.

დასვენების სეზონია ივნისი-ოქტომბერი. ლებარდვი უამრავი შენობა-ნაგებობა იდგა, რომელთა უმრავლესობა დღეს დანგრეულია, გადარცხულია ან საყალალო მდემარეობაში იმყოფება. ასევე საყალალო მდემარეობაშია ლებარდვიდ მისასვლელი გზა, რომელზედაც რამდენიმე ათეული წელია სარემონტო სამუშაოები არ ჩატარებულა. უგზოობის პირობებში კი ინვესტიციების მოზიდვა და კურორტის აღორძინება პრაქტიკულად შეუძლებელია.

ამ საქმეს არა მხოლოდ მარტვილის, არამედ სამეგრელოს ყველა რაიონის ხელმძღვანელისაგან მეტი ყურადღება სჭირდება.

გზების შეკეთებისა და დასასვენებელი სახლების სათანადო კეთილმოწყობის შემდეგ ლებარდვი შეუძლია რამდენიმე ათას დამსვენებელს მოემსახუროს და საქართველოს ერთ-ერთი პირველხარისხოვანი კურორტი გახდება.

ტობაპარხილი - იგი

კარული ტობა. მდებარეობს ვერისის ქედის სამხრეთ კალთაზე, ზღვის დონიდან 2.650 მეტრის სიმაღლეზე. ტობაპარხილის წყალშემკრები აუზის ფართობია 1,12 კვადრატულ კილომეტრს უდრის, ტბის უღრმესი ადგილი კი 35 მეტრზეა. ტობაპარხილის ტბაში წყლის მოცულობაა 3,3 მილიონი კუბური მეტრია. ტბა უმთავრესად საზრდოობს ბუნებრივი ნალექების - თოვლის, წვიმისა და მიწისქვეშა წყლებით. ტობაპარხილის ტბა გამდინარეა. წყლის დონე ბევრად დაბალია ზამთარში, ივლისში კი ტბა ყველაზე წყალუხვია. აქაური წყალი მტკნარია, მაგრამ, გარკვეული ბუნებრივი მოვლენების გამო, მასში თევზი არ მოიპოვება.

ქართული ფულის კოლხური ფესვები

26 საუკუნე კოლხური თეთრიან ეროვნულ ვალუტად...

გადაწყვეტილი ქართული ფულის მრავალსაუკუნოვანი ისტორიიდან რამდენიმე მნიშვნელოვანი ეპიზოდი შემოგთავაზობთ.

როლანდ სანდერაშვილი (საქართველოს ეროვნული ბანკის სპეციალისტი): მსოფლიოში პირველი მონეტა ქრისტეს წინარე VII საუკუნეში, მცირე აზიის სახელმწიფო ლიდიაში მოიჭრა. ამის შემდეგ, მალევე მოჭრა საკუთარი მონეტა საბერძნეთის ერთ-ერთმა კუნძულმა კოსამ. ქრისტეშობამდე VI საუკუნეში ჩვენმა სახელმწიფომაც მოჭრა პირველი მონეტა - კოლხური თეთრი. სწორედ აქედან იწყებს დასაბამს ქართული ფული, რომელსაც 26-საუკუნოვანი ისტორია აქვს და ერთ-ერთი პირველია მსოფლიო მონეტებს შორის. კოლხური თეთრი ვერცხლისგან იყო დამზადებული, ნომინალური სისტემით კი ბერძნული მონეტების თანაბარ, ანუ დრაქმის სისტემაში იყო მოჭრილი. შესაბამისად, კოლხური თეთრით ანგარიშსწორება სახელმწიფოს ფარგლებს გარეთ და მისი კონვერტიციაც თავისუფლად ხდებოდა.

პირველი ქართული მონეტის აღმოჩენის არგალი ვრცელდება: ნაპოვნია ათენში, ტრაპიზონში, ყირიმის ნახევარკუნძულზე. რა თქმა უნდა, ყველაზე მეტი ნიმუში საქართველოშია აღმოჩენილი, განსაკუთრებით ვანის განაშენი, სადაც ათასზე მეტ კოლხურ თეთრს მიაკვლიეს. უფრო მეტად მიმოქცევაში იყო კოლხური თეთრის მცირე ნომინალი - ნახევარდრაქმიანი, რომელზეც უძველესი ქართული კულტი - ხარი იყო გამოსახული. ოთხდრაქმიანზე გამოსახული იყო დადრეხილი ღომის თავი, რვეერსზე კი ფრთოსანი რაში. ამ მონეტის სულ სამი ორიგინალი არსებობს: ერთი ინახება პაავის მუზეუმში, მეორე ბრიტანეთის მუზეუმში და მესამე - საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმში.

რა მსყიდველობითი უნარი ჰქონდა პირველ ქართულ ფულს?

ჩვენთვის ცნობილია მხოლოდ ანტიკური ბაზრის ფასები, რომლის თანახმად, ყველაზე ძვირი მონა ღირდა და მისი ფასი 50-60 დრაქმიდან იწყებოდა. ხარი 10 დრაქმა ღირდა, ამფორა ღვინო - 10-12 დრაქმა, ფეხსაცმელი 8 დრაქმა ღირდა, შავი შუის დიდი გასაბრჯელო კი 1

დრაქმა იყო. საკმაოდ ინტენსიურად იყო განვითარებული ეკონომიკური ურთიერთობები ბერძნულ სამყაროსთან შავი ზღვის მეშვეობით. ეს იმიტომ გამოიხატა, რომ ქართულმა ქალაქმა დიოსკურიამ ქრისტეს წინარე I საუკუნეში საკუთარი ფული გამოუშვა. ეს დიოსკურიის უძველესი სოხუმის საქალაქო მონეტები გახლდათ. მიუხედავად იმისა, რომ ის მცირე ნომინალებით, ანუ ხურდა ფულის ეკვივალენტით მოიჭრა, საკალაქო მონეტების არსებობა დიოსკურიის მაღალ ეკონომიკურ განვითარებაზე მეტყველებს. გარდა ამისა, საქართველოში მიმოქცეულა როგორც აღექსნადრე მაკედონელის ოქროს საფასეები, ასევე რომის იმპერიის მონეტები და პართიის სამეფოს ვერცხლის დრაქმები...

აღსანიშნავია დავითისა და თამარის პერიოდის ქართული მონეტები. ამ დროს ერთი ნომინალური გარემოება იკვეთება, რომელსაც ვერცხლის კრიზისი ჰქვია. საქართველოს მახლობლად მყოფი სახელმწიფოები, მცირე აზია და ბიზანტიის იმპერია ვერცხლის კრიზისმა მოიცვა. ჩვენც ამ სამყაროს ნაწილი ვიყავით და მიუხედავად ოქროს ხანისა, დავითიან რუსუდანამდე, საქართველოში ვერცხლის მონეტა არ მოჭრილა. X საუკუნის გაერთიანებული ქართული სახელმწიფოს ისტორიიდან გამორჩეულია დავით IV აღმაშენებლის მონეტა, რომლის ორიგინალი ლონდონის მუზეუმშია დაცული. ამ მონეტაზე დავითი მთელი თავისი სამეფო დიდებით არის გამოსახული, ხოლო რვეერსზე წარწერაა: "მეფე აფხაზთა, ქართველთა, კანთა, კახთა და სომეხთა". ვერცხლის კრიზისმა და სპილენძის მონეტების ხანგრძლივმა მიმოქცევამ დასაბამი მისცა არაწესიერი ჭედვის მონეტებს.

სპილენძისგან მონეტების დამზადება ტექნოლოგიურად უფრო რთულია, ვიდრე ვერცხლისგან ჭედვა. არადა, ეკონომიკის გაძლიერებამ და ვაჭრობის განვითარებამ დიდი ფულის მასის მოჭრის საჭიროება წარმოშვა. ამან ფულის ფორმა დაუკარგა, თუმცა იმ დროს სპილენძის წესიერი ჭედვის მონეტებიც იჭრებოდა. არაწესიერი ჭედვის მონეტებს სწირად არ ჰქონდა ნომინალების აღმნიშვნელი წარწერები, თუმცა ვერცხლის ფულის, დიპკემის ღირებულებით იყო მოჭრილი. მაგალითად, თამარ მეფის დროს გამოშვებულ არაწესიერი ჭედვის მონეტაზე წარწერაა: "იქნა ჭედა ამის დირჰემისა".

დავით III კურაპალატის დროს მოჭრილი ვერცხლის მონეტის ავერსზე კითხულობთ: "ქრისტე შეიწყალებ დავით". რვეერსზე კი გამოსახულია ჯვარი და ქართული წარწერა: "აურაპალატი". ეს ერთ-ერთი იშვიათი ქართული მონეტაა, რომელიც ჩართული იყო საერთაშორისო მიმოქცევაში. სულ აღმოჩენილია ოთხი ცალი, ოთხივე სახლდარგაო. ერთ-ერთი ნაპოვნია 1859 წელს გერმანიის ქალაქ შვანთან, მეორე 1878 წელს სანქტ-

პეტერბურგში, მესამე - 1900-იან წლებში ესტონეთის ქალაქ ვილაში, მეოთხე კი შვედეთში. ეს მონეტა ადასტურებს X-XI საუკუნეებში საქართველოს სავაჭრო-ეკონომიკურ კავშირებს ევროპის ქვეყნებთან.

ერეკლე II-ის პერიოდში სამონეტო საქმე ძალიან მაღალ დონეზე ავიდა. მეფემ საკუთარი საბალოები ამოქმედა, სადაც პონტიოლი ბერძნული ჩამოსახლა და ქართული ლითონის მონეტება დაიწყო. ვერცხლის თუ სპილენძის ყოველი მონეტა, რომელიც მის დროს იყო მოჭრილი, საქართველოს სამხრეთში, ბორჯაღის მხარეში მოპოვებული ლითონისგან არის ნაჭედი. ერეკლეს მონეტებზე გამოსახული იყო თევზი, როგორც უძველესი ქრისტიანული სიმბოლო, ასევე ბავრთიონთა იმდროინდელი სახელმწიფო გერბი. ერეკლე II-ის მეფობისას საქართველოში იჭრებოდა ხირმა აბაზები. საქართველოს გარდა, ეს მონეტები მიმოქცეულა აზერბაიჯანში, სომხეთში და დაღესტანშიც. მიუხედავად იმისა, რომ 1801 წლიდან საქართველოში რუსეთის იმპერიის მმართველობა დამყარდა, ერეკლე II დროს მოჭრილი მონეტები მიმოქცევაში XIX საუკუნის 30-იან წლებამდე დარჩა, რაც მისმა სანდობამ განაპირობა. დავით ბატონიშვილის სპილენძის მონეტის ავერსზე კი ფარშევანგია გამოსახული და თარიღი პიჯარით: 1215. რვეერსზე წარწერაა: "ტფილი-ისი". 1801 წელს, ქართლ-კახეთის მეფე გიორგი XII-ის გარდაცვალების შემდეგ, რუსეთმა ცალმხრივად დაარღვია 1783 წლის ტრაქტატი და ქართლ-კახეთის სამეფო გააუქმა. წესით, გიორგი მეფის ვაჟი, დავითი უნდა გამეფებულიყო, მაგრამ რუსებმა არ დაანებეს. დავით ბატონიშვილმა, მიუხედავად იმისა, რომ მეფე არ ყოფილა, მოჭრა მონეტა, რომელიც უნშიათის ქართულ მონეტად ითვლება. ცნობილია მისი ერთადერთი ვეხემლარი. ეს მონეტა დაცულია ბერლინის მუზეუმში.

პირველი ქართული ქალაქის ბანკონეტები როდის შემოღობა მიმოქცევაში?

1918 წელს, მას შემდეგ, რაც ჩვენმა ქვეყანამ დამოუკიდებლობა მოიპოვა, საქართველოს რესპუბლიკამ საკუთარი ვალუტის შექმნაზე ფიქრი დაიწყო. ეს ძალიან რთული და ხანგრძლივი პროცესია, ამიტომ 1919 წელს დროებითი გადახდის საშუალება - ქართული ბონი დაბეჭდეს. ქართული ვალუტის ემისიის უფლება იმ დროს ფინანსთა სამინისტროს პრეროგატივა გახლდათ, ამიტომ ქართულ ბონებზე დატანილია დამოუკიდებელი საქართველოს ფინანსთა მინისტრ კონსტანტინე კანდელაკისა და მთავრობის თავმჯდომარე ნოე ჟორდანიას ფაქსიმილე. ქართულ ბონებზე გამოსახული იყო ქართული გერბი, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის სიმბოლო. 1919 წლის 31 დეკემბერს დაარსდა საქართველოს სახელმწიფო ცენტრალური ბანკი, ეროვნული

ბანკის სამართალმემკვიდრე, რომლის პირველი თავმჯდომარე გახლდათ ფინანსისტი და იურისტი იასონ ლორთქიფანიძე, ცნობილ მწერალ ნიკო ლორთქიფანიძის ძმა.

ქართული სახელმწიფო მუშაობდა ეროვნული ვალუტის შექმნაზეც, სახელიც მოფიქრებული ჰქონდათ, მას მარჩილი უნდა დარქმეოდა. ცნობილი მხატვარი ევგენი ლანსხერე ხატავდა ერთ-ერთ ნომინალის ნიმუშს, რომელიც ეროვნულ მუზეუმშია დაცული, თუმცა ცნობილი მოვლენების გამო მარჩილის გამოშვება არ დასცადდა.

1995 წლის 2 ოქტომბერს მიმოქცევაში შემოღდა ქართული ეროვნული ვალუტა ლარი, რომლის ესკიზის შექმნაზე სახელმწიფო კომისია დაახლოებით ორ წელიწადს მუშაობდა. ფულის სახელწოდება ადებულა "ვეფხისტყაოსნიდან", როგორც ზოგადად, ქონების კრებითი სახელი. რაც შეეხება ხურდა ფულს, თეთრებს, ამ სახელით XI საუკუნის ქართულ ფულს, ვერცხლის მონეტებს მოიხსენიებდნენ.

კუპონებზე არაფერი ვთქვათ.

კუპონები დროებითი გადახდის საშუალება იყო და არა ეროვნული ვალუტა. რა თქმა უნდა, ისიც ჩვენი ფულის ისტორიის ნაწილია. კუპონი მიმოქცევაში 1993 წელს გამოჩნდა, ის ინვალისში დაბეჭდეს. 1994 წელს, როცა საქართველოში პიპერინფლაცია განვითარდა, სახელმწიფომ კუპონის მიღონიანი ბანკნოტიც კი მოჭრა. ლარის შემოღებისას სახელმწიფო კუპონი იყო 1 მილიონი კუპონი 1 ლართან. კუპონი მხოლოდ საქართველოს ფულის ისტორიის ნაწილი არ ყოფილა. მსგავსი ეტაპი ყველა პოსტსაბჭოთა ქვეყანამ გამოიარა. მილიონიანი კუპონები ჰქონდა უკრაინას, ბელარუსსა და თითქმის ყველას სახელმწიფოს ყოფილი საბჭოთა სივრცეიდან.

მეღებულობის მიუხედავად, ქართული სახელმწიფო მუდმივად ჭრიდა ფულს. მაშინაც კი, როცა ქვეყანას დროებითი მმართველები მართავდნენ, თბილისში ამა თუ იმ დამპყრობლის მიერ სხვადასხვა ფულის ქართული ნაირსახეობა მაინც იჭრებოდა. მაგალითად, ირანული და მონღოლური მონეტების ქართული ასლები, რომელსაც დატანილი ჰქონდა წარწერა, რომ ის თბილისში იყო მოჭრილი. უფრო მეტიც, ზოგჯერ ქართველი მეფეები ამ მონეტებზე რელიგიურ სიმბოლოებს, ჯვრებს სახავდნენ. ცნობილია, რომ თბილისში პირველი მონეტა არაბებმა მოჭრეს. 1804 წელს კი რუსეთის იმპერიის მმართველობის პერიოდში თბილისში ზარაფხანა გაიხსნა, სადაც ქართულ-რუსული, ე.წ. გარდამავალი პერიოდის ფული იჭრებოდა. უფრო ძველი ზარაფხანის ადგილი კი ჯერაც არ არის მიკვლეული. თბილისის გარდა ზარაფხანები არსებობდა დმანისში, ახალციხეში და კიდევ რამდენიმე დიდ ქალაქში.

“არსენალი” 18 წლის ზურაში მილიონს იხდიდა, აქედან კი 7 თუ 8 მილიონი მოითხოვს”

1981 წლის 13 მაისი ქართული ფეხბურთის მწვერვალია. ამ დღეს თბილისის “დინამო” თასების მფლობელთა თასი მოიპოვა. იმ გამარჯვების ერთ-ერთი შემოქმედელი ნოდარ ხიზანიშვილიც გახლდათ. თბილისის “დინამოში” ის 1973 წელს, ბათუმის “დინამოდან” გადაიყვანეს. ლეგენდარული ქართული კლუბის მაისურით ნოდარ ხიზანიშვილი 1982 წლამდე თამაშობდა. ერთი მატჩი მან საბჭოთა კავშირის ნაკრების შემადგენლობაშიც ჩაატარა – 1982 წლის 14 აპრილს, არგენტინის ნაკრების წინააღმდეგ. კარიერა კი 1983 წელს, ქუთაისის “ტორპედოში” დაასრულა...

– ჩემი წინაპრები გომარეთიდან (ქართლი) არიან. მშობლები კი ლოტკინზე ცხოვრობდნენ. ბავშვობაში, ჩემს დას სუნთქვა უჭირდა და კლიმატის გამო, ექიმმა მშობლებს საცხოვრებლად აჭარაში გადასვლა ურჩია. ასე აღმოჩნდა 8 წლის ლოტკინელი ბიჭი ჩაქეში. არადა, ცნობარებში არასწორად წერია, თითქოს ბათუმში დავიბადე აჭარაში 1961-დან 1973 წლამდე ვცხოვრობდი. მთელი ბავშვობა იქ გაატარე. სხვათა შორის, საკმაოდ დიდი ვიყავი, თამაშში რომ დავიწყო – ალბათ, 13 წლის მაინც. ცნობილი მწვრთნელთან, ლერი ვერულიძესთან მივედი. იქიდან მოვხვდი საბჭოთა კავშირის 16-წლამდელთა ნაკრების შეკრებაზე, სადაც ოლეგ ბლოხინი თამაშობდა. ქართველებიდან ვიყავით მე, მეკარე ზაზა კახაძე, ქუთაისელი ბადრი ფარულავა და რუსთაველი ოლეგ ბერულავა.

– დიდ ფეხბურთში როგორ მოხვდით? – ბათუმის “დინამოში” 18 წლისა მივედი და თავიდანვე ძირითადი დამაყენეს. 20 წლის გახლდით, როცა გავიერე კანალინა თვალის დამაღება. თბილისის “დინამო” ბათუმში შემადგენლობაში ჩაგვტარეს. ტრავმის გამო არ მათამაშეს და კანალინის უქონლობა – რა ხდება, ხიზანიშვილს მიმალავთ? არა, რას გიმალავთ, товар на месте-ო, უთქვამთ (იცინის).

მეორე დღეს ვარჯიშზე მივედი და

მოთხრა, ახლა ტაივანში მივდივართ და ბიჭებს აქედანვე შეგეგუო...

მაგრამ, სიმართლე ვითხრათ, იმდენად ვიყავი ბათუმში, მეგობრებსა და ჩემს პატარა სამყაროს შენეველი, ეს ამბავი არ გამხარებია... დამირეკეს, თბილისში ჩამოდიო, მაგრამ მაინც ბათუმში დავბრუნდი.

– რატომ?! – ლამის ყველა მცველი საბჭოთა კავშირის ნაკრების წევრი ან კანდიდატი მაინც იყო და ვიფიქრე, აქ თამაშის შანსი არ მაქვს-მეთქი. ბათუმში, ვარჯიშზე მისულს, სპორტსაზოგადოება “დინამოს” თავმჯდომარე ურუშაძე შემხვდა და გაოცებულმა მკითხა – აქ რა გინდაო? ვუთხარი, არ მინდა “დინამოში” თამაში-მეთქი.

მაიძულა, თბილისში წავსულიყავი, მომხსნიან, უკან გაბრუნდით. სხვა რა გზა მქონდა? “დინამო” ლესელიძეში ემხადებოდა, კანალინის უკვე მოხსნილი იყო, მთავარი მწვრთნელი კი ალიოშა კოტრიკაძე გახლდათ...

– ცნობილია, რომ თასების მფლობელთა თასის ფინალი შემთხვევის წყალობით ითამაშეთ...

– დიას, ხინვალიშვილმა “ფეინორდთან” ყვეთული ბარათი მიიღო და ახალკაცმა მე დამაყენა. მანამდე, ტრავმებმა საკმაოდ გამაწვავა. 1979 წელს მენისკის ოპერაცია გავიკეთე და სეზონი დაკარგე.

მერე, მოსკოვის “ლოკომოტივთან” შესვენებისას, ჩვენი მეკარე დათო გოგია შემთხვევით შემეჯახა და ბეწვზე გადავრჩი. უკრაინელ ოლეგ გუსევის რომ მოუვიდა და ჯაბა კანკავამ გადაარჩინა, დაახლოებით ასეთი ამბავი იყო. მაგრამ მე უარესი მომივიდა.

გაზავეი მომდევნა, ბურთს თავით მშვიდად ვიგერიებდი, როცა საშინელი ტკივილი ვიგრძენი. თურმე, დათო კარიდან დაყვირების გარეშე გამოვიდა და სახეში მუხლი მომარტყა. იცით, რა ნახტომი ჰქონდა? მე რომ ბურთს თავით ვიგერიებდი, გოგია იქამდე მუხლით ახტა.

– საბჭოთა კავშირის ნაკრებში კი მხოლოდ ერთხელ ითამაშეთ...

– ერთხელ და ისიც მარადონას წინააღმდეგ. თამაში 1:1 დასრულდა. დანიელ პასარელამ ნეკნები ჩამიტეხა და მსოფლიოს ჩემპიონატამდე ვერ მოვრჩი. ცხადია, ნაკრებშიც ვეღარ მოვხვდი. არადა, მწვრთნელები კარგი თვალით მიყურებდნენ...

– “დინამოდან” გაშვება მტკივნეული იყო?

– სხვათა შორის, სანამ ახალკაცი მეტყოდა, მე ვუთხარი – მივდივარ გუნდიდან-მეთქი. შევნიშნე, ეყვინა, რომ დავასწარი. გუცავეი ერთადერთია, ვინც თქვა, რომ 1983 წლის დასაწყისში ახალკაცი შეცდა, “დინამოდან” 13 მოთამაშე რომ გაუშვა. “დინამოდან” წავსვლამდე, თბილისში უყვას

თასზე “ნაპოლის” 2:1 რომ მოვუგეთ, ანგარიში მე გავხსენი. თუმცა ბევრი გოლი არ გამიტანია...

– მართალია, თითქოს კახა კალაძე “სამტრედიიდან” თქვენ გაუშვეთ?

– მე ნამდვილად არ გამიშვია. საქმე სხვაგვარად იყო. კლუბმა ტარიელ ჩანჭა რომ აიყვანა, მწვრთნელად მიმიწვია და ჩემპიონობა მომთხოვა. გამოსცდილი მოთამაშეები წავიყვანე, სხვაგვარად, მიზანს ვერ მივადევნებდი.

კახას მანამდეც ვიცნობდი. თბილისის “თბილისში” მე და გაიოხ დარსაძე ერთად ვმუშაობდით და იქ თამაშობდა – გუნდში გვეყავა რამაზ შენგელიას ვაჟი – გიორგი, რატი ალექსიძე, შოთა ჩომახიძე, გიორგი გაბელია... მერე კახა ასაკობრივ ნაკრებშიც მივიწვიეთ და ვიცოდი, რომ ნიჭიერი იყო. მიუხედავად იმისა, რომ “სამტრედიას” ჩემპიონობა სურდა, კალაძეს შეცვლაზე ხშირად ვათამაშებდი.

– რამდენჯერმე წამიკითხავს, მწვრთნელმა (ანუ თქვენ) ფორმა არ მისცათ...

– 16 ფორმა ჩამოიტანეს და 30 წლის გამოსცდილ მოთამაშეებს დაურიგეს. ფიზიკურად აღარ იყო, თორემ დავემალავდი? თანაც, ფორმას მე არ ვარიგებდი. სიმ გეუბნებით, კახა მომწონდა და მის დაწინაურებას ვცდილობდი. სხვაგვარად, 15 წლის ბიჭს როგორ ვათამაშებდი, როცა თითოეულ მატჩს ჩვენთვის ოქროს ფასი ჰქონდა? მერე ხშირად მიკითხავს ზურასთვის – როგორ არის კახა შენთან-მეთქი და ძიები ვართო.

– თქვენი სიტყვები გაისხენეს, ამისგან ფეხბურთელი არ დადგება...

– როგორ გეკადრებთ?! ბიჭებთან ხშირად ვამბობდი, რომ მწვრთნელის მოყვარულების მაგალითი იყო, ეს ბევრს მიაღწევს-მეთქი. მაგრამ “დინამოში”, “გურიაში”, “ტორპედოში” და “მრეკებში” ნათამაშები ფეხბურთელები გვეყავა და, ცხადია, ძირითადში 15 წლის ბიჭის დაყენება მაშინ ნაადრევი იყო. მერე მამამისმა “დინამოს” დუბლებში წაიყვანა, თორემ გუნდიდან ნამდვილად არ გამიგდია.

– მას შემდეგ კახა გინახავთ?

– როგორ არ ვნახე?! გადამხვია. საწყენია, თუ ის ამბავი ასე მიუჩანეს...

– ახლა რას საქმიანობთ?

– არაფერს, ფეხბურთისკენ გული აღარ მიმიწვეს. თამაშების ყურებაზე გული მტკივა. ზურა ფეხბურთელია, გია – მწვრთნელი და ესეც საქმარისია. 4 შვილი და 10 შვილიშვილი მყავს. ახლა ვემუშაობ მაშად, ბაბუად და შვილიშვილების ძიად! ამასზე უკეთესი სამუშაო ვის გამოუგონია?

– ამდენი შვილი თქვენს თაობაში ვინმეს თუ ჰყავს?

– არა, მე რეკორდსმენი ვარ.

– გამიგია, რომ თქვენი უფროსი ვაჟი – გია, ზურაზე არანაკლებ ნიჭიერი ყოფილა. ფეხბურთს რატომ დაანება თავი?

– მართლაც ზურაზე ნიჭიერი იყო, მაგრამ მენისკის ოპერაცია გაიკეთა და თავი დაანება. მერე კი ზურამ მაგრად “ამოქანა” – მე მგონი, ფეხბურთის სიყვარულის ხარჯზე. ფეხბურთზე აბოლებდა. თანაც, ძალიან დამჯერი იყო, მწვრთნელებს უსმენდა.

– ახლა ნაკრებში პირველ მემამბოხედ იცნობენ...

– გაანჩია, ვინ იცნობს ასე.

– ალბათ, თქვენთვის ქვეპიასთან მისი კონფლიქტი მტკივნეული თემაა...

– რა თქმა უნდა?! თემური საყვარელი ბიჭი იყო, პატარაობიდან ვიცნობდი. მაგრამ რაც იყო, იყო. ამ ამბის შემდეგ არც მი-ნახავს.

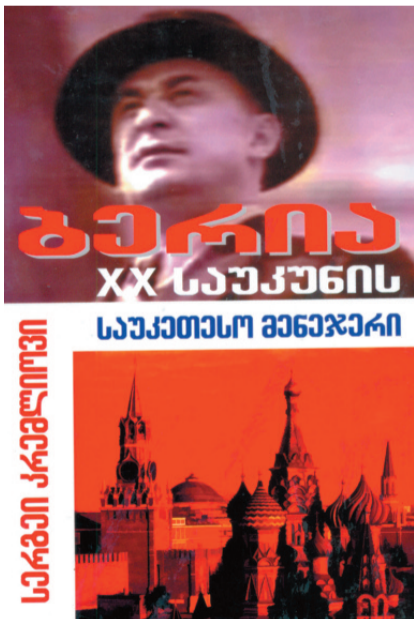
– ზურას თუ ურჩიეთ, რომ ვითარების გამწვავებას მორიდებოდა?

– ზურა პატარა ბიჭი აღარ არის. უკვე აუტანელი სიტუაცია იყო და ეს არა ეპიზოდური კონფლიქტის, არამედ სისტემატურ ხასიათს იღებდა. თორემ, დამიჯერეთ, ზურა ნიჭურა და კონფლიქტებს ბავშვობიდან ვერ იტანს და ცდილობს, ყველაფერი სიტყვით მოაგვაროს. ეტყობა, არ გამოვიდა და კაცმა მოთმინება დაკარგა.

– დამეთანხმებით, მას გაცილებით დიდი ფეხბურთი უნდა ეთამაშა...

– თუ გახსოვთ, 18 წლისას არსენ ვენგერი “არსენალში” იყვედა და ზოგიერთები ცუდად რომ არ ჩარეულიყვნენ, დიდ ფეხბურთს მართლაც ითამაშებდა. ვინ ჩაერია, ამის გასვენება აღარ მინდა, მაგრამ ფაქტია – “არსენალი” 18 წლის ბიჭში მილიონს იხდიდა, აქედან კი 7 თუ 8 მილიონი მოითხოვეს და ინგლისელები ვაგი-ჯდნენ. ამხელა ფულს მაშინ ვარსკვლავებში არ იხდიდნენ. ვალს ავიღებდი და იქით მივცემდი, ოღონდ ვენგერს წავეყვანა. მერე ვენგერმა მომწერა მე, როგორც მოთამაშის მამას – ლაპარაკი მორჩა, აღარ ვართ დაინტერესებული, რადგან ამხელა თანხა მოითხოვეს. მუხლის ტრავმამაც ძალიან უკან დახია. ოპერაციის შემდეგ პლასტიკურად ჩაუდგეს და ბუნებრივი აღარაფერი დარჩა. უჭირს ვარჯიში, უხეშ საფარზე მუხლი უსივდება და სტეკია. ისიც მიკვირს, რომ საერთოდ თამაშობს, თორემ ვარჯიში ეზარებაო, ამის თქმა სირცხვილია. დამე რომ გააღვიძო, ფორმას ულაპარაკოდ ჩაიცვამს და საფარჯიშოდ წავა. ასე ითამაშა “რეინჯერსში”, “ბლეკბერნში”... მაგრამ ქრონიკულმა ტკივილებმა გააწვავა. გული მტკიოდა, როცა ამბობდნენ – ნაკრებში უგულოდ თამაშობდაო. მე ხომ ვიცოდი, რომ ამ დროს ფეხი საშინლად სტეკოდა?! იმასაც ამბობენ, ფული ისედაც აქვს და ნაკრებში პრემია რა ნამუსით მოითხოვო. ჯერ ერთი, ნაკრებში აღებული აბსოლუტურად ყველა პრემია ბავშვთა სახლში აქვს ჩარიცხული და მეორეც – პრემია ახალგაზრდებისთვის მოითხოვა და არა საკუთარი თავისთვის.

გამოვიდა ლავრენტი ბერიას თარბმანის მეორე ტომი

გამოვიდა მეორე ტომი სერგეი კრემლიოვის წიგნისა “ბერია – XXI საუკუნის საუკეთესო მხე-ჯიშო”. გამოცემა განხორციელდა სახალხო მოძრაობა “სამეგრელოს” მხარდაჭერით. წიგნის შექმნა შეიძლება ზუგდიდში, რუსთაველის ქ. №68-ში, სახალხო მოძრაობა “სამეგრელოს” ოფისში. ტელ. 599.209.624

თბილისში წიგნის რეალიზაცია მოხდება ყოველ ოთხშაბათ დღეს, დიდის 9 საათზე, ბაქრაძის ქ. №6-ში (დიდუბე), ან, ყოველდღე, მეტრო “მარჯანიშვილის” ამოსასვლელში, გაზეთების გამყიდველ პაატასთან. ცნობისათვის დარეკეთ – 599.573.322

ვილოცვა

დიდი სამამულო ომის დაწყების დღეებთან დაკავშირებით წინასწარ გულოცავთ 92 წლის იუბილეს შესანიშნავ მოქალაქეს, სანიმუშო შრომითი ბიოგრაფიის მქონე ადამიანს, კაცს, რომელიც ომისაგან “სამახსოვროდ” დღესაც სხეულით დაატარებს შრატანელის ნამსხვრევებს!

ბატონო სეგარიონ, გისურვებთ შესაშურ ჯანმრთელობას და დღევრძელობას, რათა კიდევ მრავალ წელს მისცეთ შრომისა და ბრძოლის შთამბეჭდავი მაგალითი ჩვენს ახალგაზრდობას!

პატივისცემით, ჯუმბერ კობახიძე, როლანდ ჯალაღანიძე

სახალხო მხარეადა მოუპოო მოი ჯარ კილან მილაპარ ნასიონალურ ფარაპოპოაფიას, როპალიხ მის დაქიკრავს მხილოზა და კვლავ ჩაღაბ

სალხის ჯანმრთელოზის სასახარაში

ლომინტი ბაზნიძის მიერ შექმნილი პრეპარატი არჩენს ათევისებთან სიმსივნურ დაავადებებს, კუჭ-ნაწლავის გაუფლობას, კოლტიტს, ფისტულას, პროსტატიტს, ბუასილს, ნერვის ანთეზას, ნეფროზს, ფსიქიკურად დაავადებულებს, პეკურანეს გაფანტული სკლეროზის და შიდსს, შეგლის ცერებრალურ დამბლას, ყურებიდან ჩირქდენას, ბოტულიზმს, ტუბერკულოზს, ცეროზს I და II სტადიებში, ც-ჰეპატიტს, ნადვლის ბუშტის დაავადებებს, ანთებით პროცესებს, სახსრების დაავადებებს, ამყარებს იმუნიტეტს, და სხვა მრავალ დაავადებას.

მეკურნალის კოორდინატეპია: თილაზი, სოფელი შალაპში, ბაზნიძე ბიჭიძე (ლომინტი). ტელ: 893-22-66-51

თბილისი, აჭყურის ქუჩა №70 (მეტრო “ისანთან”), ყოველდღე – შაბათ-კვირის გარდა, 10-დან 16 საათამდე.

მასთან სიცოცხლეზე ხელჩაქმეულეპი მიღიან და ჯანმრთელები ბრუნდებიან

ISSN 1987-8966 ilori

ავტორებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა ფაქტებისა და მონაცემების სიზუსტეზე. ხელნაწერები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ბაქრაძის ქუჩა №6, სარ.პ.პ. №01018002930, 234-32-95

ორი თაბახის ფურცელზე მეტი მოცულობის ტექსტის რედაქციას უნდა გაეკზავნოს ელ-ფოსტით (ან ლახერის დისკით).

მთავარი რედაქტორი: როლანდ ჯალაღანიძე

ტექნიკური რედაქტორი: მიხეილ ჩოლოყაშვილი

გაზეთის მხეჯიშო: ზურაბ ტობალაძე 599-34-37-27

სარედაქციო საბჭო: ზაურ ბახარია, ზურაბ ჯამბურია, თინათინ კუპალაშვილი, ზვიად მირზაბაძე, ბივი სომხიშვილი, ვიტორ ცაავა, ბიორბი სიჭინავა, ნუზუარ სალაყაია (ბალი)

გაზეთ “ილორი” გაცნობა შეგიძლიათ “საქინფორმის” ვებგვერდზე

WWW.saqinform.ge